

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Επιστήμες της Αγωγής»
Κατεύθυνση «Γλώσσα και Πολιτισμός»

Μεταπτυχιακή Εργασία

Τίτλος:

«Το λογοτεχνικό περιοδικό της Αλεξάνδρειας «Νέα Ζωή» (1904-1927)»

“The Alexandrian literary magazine “Nea Zoi” (1904-1927)”

Τριμελής Επιτροπή:

Επιβλέπων Καθηγητής:

Καψάλης Γεώργιος: Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Επιβλέπουσες Καθηγήτριες:

Λιακοπούλου Μαρία: Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Ιωαννίνων

Σπανάκη Μαριάννα: Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Ιωαννίνων

Λιανού Κωνσταντινιά

A.M: 609

Ιωάννινα 2021-2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Ευχαριστίες	4
Περίληψη	5
Abstract	6
Εισαγωγή	7

ΜΕΡΟΣ Α

<i>Κεφάλαιο 1</i>	11
Ο Ελληνισμός της Αλεξάνδρειας ως το 1927	11
i. Ο Ελληνισμός της Αιγύπτου σε περιόδους	11
ii. Αλεξανδρινός Ελληνισμός	15
iii. Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας (Ε.Κ.Α)	20
 <i>Κεφάλαιο 2</i>	 22
Ο Αλεξανδρινός Έντυπος Τύπος	22

ΜΕΡΟΣ Β

<i>Κεφάλαιο 3</i>	26
Η Ταυτότητα του περιοδικού	26
 <i>Κεφάλαιο 4</i>	 27
Το ιστορικό της Ίδρυσης του περιοδικού και η εξελικτική πορεία του	27
 <i>Κεφάλαιο 5</i>	 31
Η ενότητα «Λογοτεχνική Κίνησις-Λογοτεχνική Κίνηση» του περιοδικού	31

Κεφάλαιο 6	63
A) Κατάλογος περιεχομένων της «Νέας Ζωής» ανά τεύχος	63
B) Κατάλογος συνεργατών της «Νέας ζωής» εκτός και εντός Αιγύπτου	116
Συμπεράσματα	120
Βιβλιογραφικές αναφορές	123
Παράρτημα	125
1. Εξώφυλλα περιοδικού	125

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η μεταπτυχιακή αυτή εργασία, εκπονήθηκε στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος «Επιστήμες της Αγωγής», στην κατεύθυνση «Γλώσσα και Πολιτισμός», του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Ιωαννίνων.

Οφείλω να εκφράσω τις ευχαριστίες μου, στον επιβλέποντα καθηγητή της εργασίας μου, ομότιμο καθηγητή του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Ιωαννίνων, κ. Γεώργιο Καψάλη, τόσο για την ηθική συμπαράστασή του όσο και για την καθοδήγησή του, τις εύστοχες και πολύτιμες συμβουλές του, κατά τη διάρκεια της συγγραφής της εργασίας.

Επιπλέον, ευχαριστώ θερμά την κα. Λιακοπούλου Μαρία, επίκουρη καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Ιωαννίνων, και την κα. Σπανάκη Μαριάννα, επίκουρη καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Ιωαννίνων, για τη συμβολή και τη στήριξή τους στη συγγραφή της εργασίας μου.

Επίσης, ευχαριστώ πολύ την κα. Μεταξούλα Μανικάρου, μέλος ΕΔΙΠ του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Ιωαννίνων και εισηγήτρια του μαθήματος «Ελληνικά Περιοδικά και η Συμβολή τους στη Γλώσσα και την Πνευματική Ζωή των Ελλήνων», κατά το δεύτερο εξάμηνο του μεταπτυχιακού προγράμματος, για τη σημαντική βοήθειά της πάνω στα ζητήματα που αφορούν τα περιοδικά.

Τέλος, ευχαριστώ τους γονείς μου για την ηθική και ψυχολογική τους υποστήριξη, κατά την περίοδο της εκπόνησης της εργασίας. Ιδιαίτερα πολύτιμη αποτέλεσε για την εργασία μου η ψηφιακή βιβλιοθήκη Πατρών, στην οποία είναι ψηφιοποιημένα τα τεύχη του περιοδικού «Νέα Ζωή», στη συλλογή «Κοσμόπολις».

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η μεταπτυχιακή αυτή εργασία πραγματεύεται το περιεχόμενο της ενότητας «Λογοτεχνική Κίνηση/-ις», του λογοτεχνικού περιοδικού «Νέα Ζωή» (1904-1927) της Αλεξάνδρειας, με στόχο την ανάλυσή της, σε συνδυασμό με την παρατήρηση όλων των πνευματικών διεργασιών που λαμβάνουν χώρα στην πόλη της Αλεξάνδρειας, την περίοδο κατά την οποία εκδίδεται το περιοδικό. Την εποχή αυτή, η ελληνική παροικία στην Αίγυπτο, γενικότερα, βρίσκεται στην ακμή της όχι μόνο στον πληθυσμιακό, κοινωνικο-οικονομικό τομέα αλλά και στον τομέα των γραμμάτων και των επιστημών, με κορυφαίο όλων τον αλεξανδρινό ποιητή, Κ.Π. Καβάφη. Αρχικά, γίνεται προσπάθεια να γνωρίσουμε την πορεία και την εξέλιξη του αλεξανδρινού ελληνισμού έως την τελευταία χρονιά κυκλοφορίας του περιοδικού, αλλά και την εκδοτική κίνηση του έντυπου τύπου (εφημερίδες και περιοδικά) της Αλεξάνδρειας. Τέλος, διαπιστώνουμε μέσα από την ανάλυση της ενότητας «Λογοτεχνική Κίνηση/-ις» της «Νέας Ζωής», την αξία του συγκεκριμένου λογοτεχνικού περιοδικού, όπου μαζί με το περιοδικό «Γράμματα» (1911-1919), διαμόρφωσαν σε μεγάλο βαθμό την αλεξανδρινή λογοτεχνία, η οποία αποτελεί σημαντικό τμήμα της νεοελληνικής γραμματείας.

Λέξεις-κλειδιά: περιοδικό, λογοτεχνία, φιλολογική κίνηση, Αλεξάνδρεια, ελληνισμός, ακμή.

ABSTRACT

The current thesis deals with the content of the chapter « Lirerary Kinisis» of the literary journal «Nea Zoi» (1904-1927) of Alexandria, aiming at analyzing as well as observing all the intellectual processes which take place in the city of Alexandria during the period that the journal is published. In this era, the Greek community in Egypt, generally, flourishes not only in the population, socio-economic sector, but also in the sector of humanities and sciences, and the leading figure is the Alexandrian poet, C. P. Cavafy. Initially, we try to be aware of not only the course and the progress of the Alexandrian Hellenism till the last year of the circulation of the journal, but also the publishing distribution of the printed press (newspapers and magazines) of Alexandria. Finally, through the analysis of the chapter « Lirerary Kinisis» of «Nea Zoi», we realise the values of the literary journal in question, that along with the journal «Grammata » (1911-1919), shaped the Alexandrian Literature to a great extent, which constitutes a major part of the Neohellenic Literature.

Key-words: journal, literature, literary movement, Alexandria, hellenism, development.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αφορμή της ενασχόλησής μου με το θέμα της μεταπτυχιακής εργασίας «Το λογοτεχνικό περιοδικό της Αλεξάνδρειας «Νέα Ζωή» (1904-1927)», αποτέλεσαν δύο από τα μαθήματα του μεταπτυχιακού προγράμματος, τα οποία διδαχτήκαμε κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου. Τα μαθήματα αυτά είναι: «Διγλωσσία, μετανάστευση και μέθοδοι γλωσσικής εκμάθησης των Ελληνικών ως ξένης γλώσσας», και «Ελληνικά Περιοδικά και η Συμβολή τους στη Γλώσσα και την Πνευματική Ζωή των Ελλήνων». Η εργασία εξαμήνου για το πρώτο μάθημα αφορούσε τον Ελληνισμό της Αιγύπτου και του δεύτερου μαθήματος, το λογοτεχνικό περιοδικό της Αλεξάνδρειας «Νέα Ζωή». Θεώρησα πολύ ενδιαφέρον να συνεχίσω την περαιτέρω ενασχόλησή μου με το συγκεκριμένο περιοδικό και κυρίως, με το περιεχόμενο της ενότητας «Λογοτεχνική Κίνηση», μέσα από την οποία καταδεικνύεται όλη η δράση των ανθρώπων που ασχολήθηκαν με τη λογοτεχνία και την καλλιτεχνία μιας περιόδου, όπου ο παροικιακός ελληνισμός της Αιγύπτου και κυρίως της Αλεξάνδρειας, μεγαλουργούσε σε κάθε τομέα.

Σκοπός της εργασίας αυτής, είναι να γνωρίσουμε το λογοτεχνικό περιοδικό «Νέα Ζωή», μέσα από την ανάλυση της ενότητας Λογοτεχνική Κίνησις-η, αλλά και τις πνευματικές διεργασίες που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της δράσης του περιοδικού (1904-1927), σε μια περίοδο ακμής του παροικιακού ελληνισμού στην Αλεξάνδρεια. Το περιοδικό «Νέα Ζωή», είναι το πρώτο αξιόλογο λογοτεχνικό περιοδικό και το μακροβιότερο σε έκδοση από τα άλλα του είδους του στην Αίγυπτο, γεγονός που μας δίνει πάμπολλες μαρτυρίες και τεκμήρια για την εξέλιξη της αλεξανδρινής λογοτεχνίας, που αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Αντίστοιχη μελέτη στο περιοδικό «Νέα Ζωή» δεν υπάρχει. Υπάρχουν αναφορές σε αυτό σε παλαιότερες βιβλιογραφίες που πραγματεύονται το σύνολο των περιοδικών στην Αίγυπτο και την Αλεξάνδρεια.

Δομή της μεταπτυχιακής εργασίας

Στο πρώτο μέρος της εργασίας, το 1^ο κεφάλαιο αναφέρεται στην πορεία του ελληνισμού της Αλεξάνδρειας της Αιγύπτου ως το 1927, χρονιά κατά την οποία διεκόπη η κυκλοφορία του περιοδικού και το 2^ο κεφάλαιο, στον έντυπο τύπο της Αλεξάνδρειας, στις εφημερίδες και τα περιοδικά, τα οποία διαδραμάτισαν ουσιαστικό ρόλο στην εξέλιξη της πνευματικής κίνησης του παροικιακού ελληνισμού.

Στο δεύτερο μέρος, στο 5^ο κεφάλαιο αναλύεται η ενότητα «Λογοτεχνική Κίνησις-η» του περιοδικού, που αποτελεί το βασικό θέμα της εργασίας αυτής, πριν, όμως, στο 4^ο και 3^ο κεφάλαιο, γίνεται λόγος για το ιστορικό της ίδρυσης του περιοδικού μέχρι τη λήξη της έκδοσής του και την ταυτότητα του περιοδικού αντίστοιχα. Στο 6^ο

κεφάλαιο παρουσιάζονται δύο κατάλογοι, ο πρώτος αφορά τα περιεχόμενα των τευχών του περιοδικού και ο δεύτερος τα ονόματα των συνεργατών εκτός και εντός Αιγύπτου. Τέλος, ακολουθούν τα συμπεράσματα και οι βιβλιογραφικές αναφορές.

Λογοτεχνικά περιοδικά Αλεξάνδρειας

Η ποιοτική στάθμη των λογοτεχνικών περιοδικών της Αλεξάνδρειας βρίσκεται ψηλότερα από τη στάθμη των άλλων «περιοδικών συγγραμμάτων» που κυκλοφορούσαν δεκάδες στην πόλη, ενώ παράλληλα τα λογοτεχνικά έντυπα της Αλεξάνδρειας υπερτερούν έναντι των αντίστοιχων περιοδικών που κυκλοφορούσαν στην κυρίως Ελλάδα, κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα. Βασικός παράγοντας του προβαδίσματος της Αλεξάνδρειας, από τις λοιπές παραιοκίες στον τομέα του περιοδικού τύπου, είναι η πολυπληθέστερη, η παλαιότερη και η πιο οικονομικά εύρωστη Ελληνική Κοινότητα της Αλεξάνδρειας, συγκριτικά προς τις άλλες κοινότητες του ελληνισμού στην Αίγυπτο (Δασκαλόπουλος, 1990). Είναι γνωστό ότι τα πρώτα ελληνόφωνα έντυπα της Αιγύπτου τυπώθηκαν στην Αλεξάνδρεια το 1862. Από την Αλεξάνδρεια προέρχεται και το 65% περίπου της συνολικής παραγωγής όλων των ειδών εντύπων των Αιγυπτιωτών Ελλήνων (Μιχαηλίδης, 1972).

Γράφει ο Κ. Ουράνης για τα αλεξανδρινά περιοδικά: «Δεν είναι υπερβολή να ισχυριστεί κανένας ότι από το 1909 ίσαμε το 1918 η έδρα των ελληνικών γραμμάτων είχε μετατεθεί από τας Αθήνας στην Αλεξάνδρεια. Ολόκληρη μια πλειάδα νέων πολιτισμένων, δονουμένων από ενθουσιασμούς, ιδανικά και αγάπη για την Τέχνη, είχε ακμάσει στην πόλη όπου έλαμψε τόσο λαμπρά στη δύση του ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός. Και η πλειάδα δεν έδινε μόνο ποιητές όπως είταν ο Καβάφης, κριτικούς όπως ένα Ζαχαριάδη, κοινωνιολόγους όπως ένα Σκληρό, διηγηματογράφους όπως ο Νικολαΐδης, πεζογράφους όπως ο Νικολούδης, αλλά πρόσφερε μιαν ακόμη σπουδαιότατη υπηρεσία: έδωσε μια ατμόσφαιρα πολιτισμού στα ελληνικά γράμματα. Τα δύο αλεξανδρινά περιοδικά, η «Νέα Ζωή» και τα «Γράμματα», υπήρξαν αληθινά ευρωπαϊκά περιοδικά. Έγιναν ο καθρέφτης της νεοελληνικής λογοτεχνίας σε μια εποχή που τα «Παναθήναια» είχαν αποστεωθεί και ο «Νουμάς» επιζούσε του εαυτού του. Άνοιξαν τις στήλες τους σε όλους τους νέους που είχαν κάποια αξία και μπάσανε στα ελληνικά γράμματα την αμερόληπτη και αντικειμενική κριτική, που η Αθήνα την αγνοούσε. Ξένα στην Αθηναϊκή ρουτίνα, σε προσωπικές φιλίες ή πάθη, δεν ασχολήθηκαν με πρόσωπα, αλλά αναλύσανε έργα και ανακαίνισαν ιδέες. Στο ζήτημα της γλώσσας, με την τέλειά τους ανεξαρτησία, πρόβαλαν μια σωτήρια αντίδραση στο σχολαστικισμό του «Νουμά». Οι Αλεξανδρινοί έφεραν στα ελληνικά γράμματα την ευγένεια. Με τα περιοδικά τους, με τις κριτικές τους, με τα βιβλία που εκδώσανε, δημιούργησαν ατμόσφαιρα, έδωσαν κατευθύνσεις και η πνευματική κίνηση που αναπτύχθηκε μετά τους Βαλκανικούς πολέμους στις Αθήνας είναι, κατά πολύ, έργο της Αλεξανδρινής αυτής νεότητας.» (Ουράνης, 1955, σελ. 147-148).

Η αίσθηση υπεροχής των αλεξανδρινών περιοδικών έναντι των άλλων της Αθήνας, όπως και η εκδοτική επανάσταση περιοδικού τύπου στις αιγυπτιώτικες παραιοκίες, δεν

επισημαίνεται μόνο από τους Έλληνες. Ο παροικιακός ελληνισμός αισθάνεται περήφανος γι' αυτό. Απόδειξη αποτελεί το γεγονός ότι ο Αιγυπτιώτης ελληνισμός, κατά τα τέλη της δεκαετίας του 1920, εορτάζει τη συμπλήρωση ενός αιώνα παρουσίας στη χώρα του Νείλου. Μία ακόμη απόδειξη αυτής της περιόδου αποτελεί η δίτομη εργασία του τότε Γενικού Προξένου της Ελλάδας στην Αλεξάνδρεια Αθ. Γ. Πολίτη με τίτλο «Ο Ελληνισμός και η Νεωτέρα Αίγυπτος», όπου αναφέρεται εκτενώς στα λογοτεχνικά περιοδικά. Έτσι, η «Νέα Ζωή», το «Σεράπιον» και τα «Γράμματα» της Αλεξάνδρειας επιβάλλονται εύκολα στη Αθήνα και δελεάζουν τους ελλαδίτες λογοτέχνες να συνεργαστούν μαζί τους. Ο θρύλος που περιβάλλει μέχρι και σήμερα τα αλεξανδρινά περιοδικά δημιουργείται αυτά τα χρόνια (Δασκαλόπουλος, 1990).

ΜΕΡΟΣ Α

Κεφάλαιο 1

Ο Ελληνισμός της Αλεξάνδρειας ως το 1927

- i. Ο Ελληνισμός της Αιγύπτου σε περιόδους

Πρώτες επαφές Ελλήνων και Αιγυπτίων

Η πρώτη επαφή Ελλάδας-Αιγύπτου με βάση τα αιγυπτιακά αρχαιολογικά ευρήματα τοποθετείται το 2600 π.Χ. Πολλά αγγεία και όστρακα που βρέθηκαν στην Αραγκα, την Ιλλαχόν και τη Γκουράμπ, μαρτυρούν τη μινωική παρουσία γύρω στο 2000 π.Χ.

Εκτός από τη Μινωική Κρήτη και οι Μυκήνες ανέπτυξαν στενές εμπορικές σχέσεις με την Αίγυπτο. Τεκμήριο των σχέσεων αυτών είναι το γεγονός ότι στα 1400 π.Χ. οι Μυκήνες δέχτηκαν δώρα του Φαραώ Αμενύφη Β΄.

Κύριος λόγος που ευνόησε τις επαφές των δύο χωρών υπήρξε το ανταλλακτικό εμπόριο, αρχικά ως δραστηριότητα των τολμηρών ναυτικών ή των εμπόρων και κατόπιν μέσω ανακτόρων και ιερών, ως μονοπώλιο που στήριζε την ανακτορική οικονομία.

Ο Φαραώ Ψαμμήτιχος Α΄ (664-610 π.Χ.) καλεί Ίωνες μισθοφόρους για να αντιμετωπίσει πιθανή ασσυριακή επίθεση. Ο Ψαμμήτιχος Β΄ (593-589 π.Χ.) χρησιμοποίησε Έλληνες μισθοφόρους από τη Ρόδο και τη Μικρά Ασία στην εκστρατεία του κατά της Νουβίας (591 π.Χ.).

Κατά το τελευταίο τέταρτο του 7ου π.Χ. αιώνα ιδρύεται η **Ναύκρατις**, ελληνικό εμπορικό κέντρο, που εξελίσσεται έναν αιώνα αργότερα, σε ελληνική πόλη. Η πόλη άκμασε στο τέλος του 6ου π.Χ. αι. και διέθετε πολλά μεγαλοπρεπή κτίρια, ενώ ήταν αυτόνομη με δικούς της νόμους και άρχοντες. Παράκμασε στις αρχές του 4ου π.Χ. αιώνα όταν ο Φαραώ Νεκτανεβά Α΄ επέβαλε φόρο επιτηδεύματος.

Ο Φαραώ Άμασις που διακρινόταν για τα φιλελληνικά του αισθήματα, παντρεύτηκε την Ελληνίδα Λαδίκη. Η κατάκτηση της Αιγύπτου από τους Πέρσες (525 π.Χ.) σταματά την ανάπτυξη των ελληνοαιγυπτιακών σχέσεων.

Πλήθος Ελλήνων σοφών της αρχαϊκής και της κλασικής περιόδου επισκέπτεται την Αίγυπτο. Και για τον Ηρόδοτο η Αίγυπτος κατείχε ξεχωριστή σημασία, όπου καταγράφει την ιστορία της στο δεύτερο βιβλίο του «Ευτέρπη», και στο τρίτο «Θάλεια» εξιστορεί την κατάληψή της από τον Καμβύση.

Μέγας Αλέξανδρος και Πτολεμαίοι Βασιλείς

Το 332 π.Χ. ο **Μέγας Αλέξανδρος** έρχεται στην Αίγυπτο και ελευθερώνει τη χώρα από τους Πέρσες κατακτητές. Τον υποδέχονται με χαρά και, όταν επισκέπτεται τη Μέμφιδα, την ως τότε πρωτεύουσα της χώρας, οι ιερείς τον χρίζουν Φαραώ της Άνω

και Κάτω Αιγύπτου. Ο Αλέξανδρος τότε ονομάστηκε «Ωρος», «αγαπητός του Άμμωνα και εκλεκτός υιός του Ρά». Έπειτα, επισκέφθηκε το μαντείο του Άμμωνος στην όαση της Σίβας. Εκεί, οι ιερείς τον προσφώνησαν υιό του Άμμωνα και προφήτευσαν τη μελλοντική επιτυχία της εκστρατείας του.

Επιστρέφοντας από τη Σίβα, ο Αλέξανδρος ιδρύει στην παραλία της Ρακώτιδος, τη νέα πρωτεύουσα της Αιγύπτου, την **Αλεξάνδρεια**. Την ακριβή θέση της πόλης και το σχεδιασμό την ορίζει ο ίδιος, ενώ τη μελέτη των σχεδίων ανέλαβε ο Ρόδιος πολεοδόμος Δεινοκράτης. Η ίδρυσή της χρονολογείται το **331 π.Χ.** Η πλειοψηφία των κατοίκων της Αλεξάνδρειας ήταν Έλληνες ή άτομα εξελληνισμένα, που ονομάζονταν «Αλεξανδρείς». Ήταν πολιτογραφημένοι εκεί και απολάμβαναν τα πλήρη δικαιώματα ενός πολίτη.

Το έργο του Αλέξανδρου για την ανάδειξη της νέας πόλης ως σημαντικό πολιτιστικό και εμπορικό κέντρο, συνέχισαν μετά από αυτόν οι **Πτολεμαίοι Βασιλείς**. Σημαντικό ρόλο στην πολιτική σταθερότητα της χώρας και την αποδοχή της νέας δυναστείας των Πτολεμαίων από τους Αιγύπτιους έπαιξε το γεγονός ότι ο Αλέξανδρος και οι διάδοχοί του, σεβάστηκαν τα ήθη και τα έθιμα των Αιγυπτίων και ειδικότερα τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις. Οι Πτολεμαίοι μονάρχες δέχτηκαν με ευχαρίστηση και ενθάρρυναν την ιδέα της θεοποίησης. Καθιέρωσαν τη βασιλική λατρεία και ταυτίστηκαν με διάφορες θεϊκές μορφές. Η διακυβέρνηση τους ήταν συγκεντρωτική, δηλαδή, ο εκάστοτε βασιλιάς διοικούσε άμεσα το κράτος, όριζε, έλεγχε και αποφάσιζε για το διοικητικό μηχανισμό και οι διαταγές περνούσαν ως νόμοι. Οι αυλικόι και τα πρόσωπα που κατείχαν τα ανώτερα αξιώματα ήταν κυρίως Έλληνες. Όσον αφορά τη θρησκεία, οι Έλληνες όχι μόνο σεβάστηκαν την αιγυπτιακή, αλλά και απένειμαν τις ίδιες τιμές στους Αιγύπτιους θεούς. Παρατηρείται, μάλιστα, και μια αφομοιωτική τάση μεταξύ των ελληνικών και αιγυπτιακών θεοτήτων.

Επί Πτολεμαίου Α΄ του Σωτήρα ή επί Πτολεμαίου Β΄ του Φιλάδελφου χτίστηκε ένα από τα επτά θαύματα του κόσμου, ο Φάρος της Αλεξάνδρειας, από τον αρχιτέκτονα Σώστρατο. Το «Σεράπειον», ένα από τα σπουδαιότερα κτίρια της αρχαίας Αλεξάνδρειας, ήταν ο πρώτος ναός που κτίστηκε προς τιμήν του θεού Σεράπιδος ή Σαράπιδος, θεότητα που εισήγαγαν οι Πτολεμαίοι, και χαρακτηρίζει τη σύγκλιση και τη συνύπαρξη των θρησκευτικών δοξασιών των Ελλήνων και των Αιγυπτίων. Το κτίσιμό του ξεκίνησε επί Πτολεμαίου Α΄ και τελειοποιήθηκε επί Πτολεμαίου Γ΄. Ο Δημήτριος Φαληρεύς, φτάνοντας εξόριστος στην Αλεξάνδρεια το 307 π.Χ., υπέδειξε στον Πτολεμαίο Α΄ Σωτήρα την ίδρυση της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας, η οποία αναπτύχθηκε και επεκτάθηκε επί Πτολεμαίου Φιλάδελφου. Το 2ο π.Χ. αι. η βιβλιοθήκη έφτασε να διαθέτει 700.000 τόμους. Καταστράφηκε από τον Ιούλιο Καίσαρα και ανασυγκροτήθηκε από την Κλεοπάτρα Ζ΄. Άγνωστο παραμένει πότε καταστράφηκε η σπουδαία αυτή βιβλιοθήκη, αλλά θεωρείται βέβαιο ότι η χαριστική βολή δόθηκε με την κατάκτηση της πόλης από τους Άραβες.

Από την Κλεοπάτρα στον Ναπολέοντα

Με την Κλεοπάτρα Ζ', δεύτερη κόρη του Πτολεμαίου ΙΒ' κλείνει ο κύκλος της Μακεδονικής δυναστείας των Πτολεμαίων που κυβέρνησε την Αίγυπτο από το 323 π.Χ. μέχρι την προσάρτησή της στη Ρώμη το 31 π.Χ. Η Κλεοπάτρα (69-31 π.Χ.) υπήρξε ερωμένη του Ιουλίου Καίσαρα και στη συνέχεια σύζυγος του Μάρκου Αντωνίου. Έγινε βασίλισσα το 51 π.Χ. Όταν ο ρωμαϊκός στρατός του Οκταβιανού νίκησε τις ενωμένες δυνάμεις του Αντωνίου και της Κλεοπάτρας, τότε αυτοκτόνησαν και οι δύο, και η Αίγυπτος πέρασε στη ρωμαϊκή κυριαρχία.

Κατά τη ρωμαϊκή κυριαρχία, ο ρόλος των Ελλήνων δεν έπαψε να είναι σημαντικός. Έχουν σε αντίθεση με τους Αιγύπτιους πολλά προνόμια, συμμετείχαν στη διοίκηση και συνέχισαν να βάζουν τη σφραγίδα τους στην εξέλιξη της τέχνης. Η επιρροή του ελληνικού πολιτισμού και της γλώσσας συνεχίζεται και κατά τη βυζαντινή περίοδο, ενώ σταμάτησε το 642 μ.Χ. με την κατάκτηση της Αιγύπτου από τους Άραβες. Δείγμα της ελληνικής επιρροής είναι η χρήση της ελληνικής γλώσσας από τους Κόπτες.

Μάρτυρες της επιρροής του ελληνικού πολιτισμού, που συνεχίζεται κατά τη ρωμαϊκή και τη βυζαντινή εποχή, είναι οι «προσωπογραφίες Φαγιούμ», έργα τέχνης που προέρχονται από τις νεκροπόλεις του Φαγιούμ και χρονολογούνται από το 2ο ως τον 4ο μ.Χ. αιώνα από Έλληνες καλλιτέχνες. Ακόμη, η Μονή Σινά ιδρύθηκε από τον Ιουστινιανό (527-565) στους πρόποδες του όρους Σινά, στην Πετραία Αραβία και είναι μία από ελάχιστες ελληνικές παρουσίες στην Αίγυπτο κατά την περίοδο της Αραβοκρατίας και Τουρκοκρατίας. Επίσης, ιδρυτής του Καΐρου (970 μ.Χ.) είναι ένας εξισλαμισμένος Έλληνας, ο Έλ Κατίμπ ελ Ρούμι (Ρούμι= Ρωμιός). Στο Κάιρο επί Αραβοκρατίας και Τουρκοκρατίας, οι Έλληνες συσπειρώθηκαν γύρω από το ναό του Αγίου Μάρκου και δημιούργησαν τη Χαρέτ Ελ Ρούμ (ελληνική) συνοικία.

Κατά την εκστρατεία του Ναπολέοντα στην Αίγυπτο το 1798 με σκοπό την προστασία των γαλλικών εμπορικών συμφερόντων, οι λίγοι Έλληνες τον δέχθηκαν με συμπάθεια και τον βοήθησαν, καθώς το όραμα ότι θα απελευθέρωνε την Ελλάδα από τον τουρκικό ζυγό ήταν ζωντανό. Μάλιστα, ο Ναπολέων ίδρυσε την πρώτη ελληνική δύναμη στην Αίγυπτο με επικεφαλής τον Νικόλα Τσεσμελή ή Παπάζογλου, η οποία εξελίχθηκε στην Ελληνική Λεγεώνα που αριθμούσε 2.000 άνδρες και 21 Έλληνες αξιωματικούς.

Η Εποχή του Μωχάμετ Άλυ και οι Ελληνικές Κοινότητες (19^{ος} αι.)

Η σαφής και διακριτή παρουσία των Ελλήνων στη νεότερη Αίγυπτο καταγράφεται και πάλι στις αρχές του 19ου αιώνα, την εποχή του Μωχάμετ Άλυ (1768-1849), ο οποίος κυβέρνησε την περίοδο 1805-1848, ως αντιβασιλεύς του Σουλτάνου. Ο Μωχάμετ Άλυ γεννήθηκε στην Καβάλα, όπου γνώρισε εκεί τον Μιχαήλ Τσοτίτσα (Έλληνας Ευεργέτης) με τον οποίο συνδέθηκε με φιλικούς δεσμούς. Συνέβαλε τα μέγιστα στην ανάπτυξη της χώρας μετά την αποχώρηση των Γάλλων. Σε ένα κρίσιμο διάστημα για τους Έλληνες της Αιγύπτου, που είχαν στηρίξει τον Ναπολέοντα, ο Μωχάμετ Άλυ όχι μόνο δεν τους καταδίωξε αλλά στηρίχτηκε σ' αυτούς, τους

χρησιμοποίησε ως συμβούλους και επιστήμονες, ενώ επέτρεψε και την ανάπτυξη του εμπορίου.

Πριν από το σχηματισμό του σύγχρονου ελληνικού κράτους, όταν στο Ναβαρίνο τα πλοία των συμμαχικών δυνάμεων καταναυμάχησαν τον αιγυπτιακό στόλο (1828), τα στρατεύματα του Ιμπραήμ (γιού του Μωχάμετ Άλυ) επέστρεψαν στη Αίγυπτο φέρνοντας μαζί τους πολλούς Έλληνες αιχμαλώτους, που προορίζονταν να πουληθούν δούλοι στα σκλαβοπάζαρα της Αλεξάνδρειας και του Καΐρου. Χάρη στα έντονα διαβήματα του Άγγλου ναυάρχου Κόδριγκτον και του πρώτου κυβερνήτη της Ελλάδος, Ιωάννη Καποδίστρια, προς τον Μωχάμετ Άλυ, στάθηκαν δυνατές η απελευθέρωσή τους, η διευκόλυνση της σύνδεσής τους με τους ήδη υπάρχοντες εκεί άλλους Έλληνες, που επιδίδονταν σε εμπορικές κυρίως δραστηριότητες, και η μετατροπή τους τελικά σε παροίκους.

Επί Μωχάμετ Άλυ, οι Έλληνες της Αιγύπτου διακρίθηκαν σε εμπορικές κυρίως δραστηριότητες και δημιουργήθηκαν και οι πρώτες οργανωμένες ελληνικές κοινότητες υπό την προστασία των πιο πλούσιων Ελλήνων της Αιγύπτου (Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας 1843, Ελληνική Κοινότητα Καΐρου 1856).

Το 1882 έχουμε την αγγλική κατοχή στην Αίγυπτο, η οποία έφερε μεγάλες αλλαγές στην οικονομική ζωή των Ελλήνων της Αιγύπτου. Η Ελλάδα, σύμμαχος της Βρετανίας, στήριξε την αγγλική επίθεση το 1882. Οι παλιές ελληνικές επιχειρήσεις, όπως οι εμπορικοί οίκοι Τσοσίτσα, Στουρνάρη, Ζιζίνια, Ζερβουδάκη παράκμασαν, ενώ δημιουργήθηκαν νέες επιχειρήσεις, οι οποίες εξελίχθηκαν σε κολοσσούς τον 20ό αιώνα, όπως οι επιχειρήσεις Χωρέμη-Μπενάκη, Σαλβάγου, Τσανακλή κ.ά. Η βρετανική κυριαρχία διήρκεσε μέχρι το 1914, όταν το Ηνωμένο Βασίλειο σύστησε προτεκτοράτο που ονομάστηκε σουλτανάτο της Αιγύπτου.

20^{ος} αιώνας

Κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα η ακμή του ελληνισμού της Αιγύπτου συνεχίζεται. Μέχρι το 1952, στις 23 Ιουλίου, οπότε κηρύχθηκε η επανάσταση των ελευθέρων αξιωματικών (Νάσερ) που ολοκληρώθηκε στις 26 Ιουλίου με την εκθρόνιση του βασιλιά Φαρούκ Α΄, απόγονου του Μωχάμετ Άλυ. Αμέσως, η ιστορία της χώρας άλλαξε. (Και το 1937 είναι ορόσημο, καθώς στις 12 Απριλίου 1937 υπογράφηκε στο Μοντρέ η κατάργηση των διομολογήσεων). Τίθενται σε εφαρμογή από το νέο πολιτειακό καθεστώς περιοριστικοί νόμοι στην εργασία ιδίως από το 1957, καθώς και εθνικοποιήσεις-αιγυπτιοποιήσεις περιουσιακών στοιχείων. Έτσι, η πενταετία 1957-1962 θα μείνει στην ιστορία των Ελλήνων της Αιγύπτου ως η πλέον αρνητική για το μέλλον των παροικιών, που θα αναγκαστούν να συρρικνωθούν δραματικά (Εμίρης, Πατούνη, (Επιμ.), 2000).

ii. Αλεξανδρινός Ελληνισμός

Ο νεότερος Αλεξανδρινός Ελληνισμός έρχεται στο προσκήνιο στις αρχές του 19^{ου} αιώνα και σημειώνει σταδιακή ανάπτυξη μετά τη γαλλική κατοχή. Ο πρώτος πυρήνας υπήρξαν μερικοί μοναχοί στον Άγιο Σάββα και ορισμένοι ναυτικοί και έμποροι. Η ελληνική παροικία της Αλεξάνδρειας ήταν ολιγαριθμότερη σε σύγκριση με αυτή του Καΐρου, όπου ήταν τότε και η έδρα του Πατριάρχη Αλεξάνδρειας. Ο Αλεξανδρινός Ελληνισμός υπάρχει, ωστόσο υπάρχουν διαφορές ως προς τον ακριβή αριθμό του.

Ο ελληνικός ναός ήταν αφιερωμένος στην Αγία Αικατερίνη και το μοναστήρι στον Άγιο Σάββα. Εκτός από τους μόνιμους κατοίκους διέμεναν κατά διαστήματα αρκετοί ναυτικοί και έμποροι που πηγαινοέρχονταν. Έτσι εξηγείται η συμμετοχή Ελλήνων ναυτών και στην ελληνική λεγεώνα, που δημιούργησε ο Βοναπάρτης, όταν πήγε στην Αίγυπτο. Η πρώτη σημαντική αύξηση της ελληνικής παροικίας στην Αλεξάνδρεια συνέβη με το μεταναστευτικό ρεύμα από την Ελλάδα κατά τη δεύτερη δεκαετία του 19^{ου} αιώνα. Δεν είναι μόνο το εμπόριο και η ναυτοσύνη που ελκύει τους Έλληνες αλλά και το στρατιωτικό πεδίο. Ήδη από την περίοδο των Μαμελούκων και έπειτα των Γάλλων διακρίνονται και σε αυτόν τον τομέα, αλλά και επί Μωχάμετ Άλυ επανδρώνουν τα επικουρικά στρατεύματά του. Το έτος 1815 υπάρχουν 1000 Έλληνες στην Αλεξάνδρεια. Σε αυτούς προστέθηκαν και οι αιχμάλωτοι, που μεταφέρθηκαν από τη Πελοπόννησο κατά τη διάρκεια του Αγώνα και απελευθερώθηκαν. Ακόμη και κατά την περίοδο αυτή, που ο πρίγκηπας Ιμπραήμ ηγήθηκε των αιγυπτιακών στρατευμάτων για την καταστολή της επανάστασης στην Πελοπόννησο, ο γεννημένος στην Καβάλα Μωχάμετ Άλυ δεν σταμάτησε να προστατεύει τους Έλληνες που ζούσαν στην Αίγυπτο, συνδεδεμένος φιλικά με σημαντικούς Έλληνες, όπως ο Μιχαήλ Τσοτίσας. Όταν μετά τα γεγονότα του Ναβαρίνου, οι Αλβανοί ήταν έτοιμοι να επιτεθούν στην ελληνική παροικία, απέτρεψε την αντεκδίκηση, με αποτέλεσμα να μην ανακοπεί το ρεύμα προς την Αίγυπτο. Ο Αλεξανδρινός Ελληνισμός, λόγω του εμπορικού «δαιμονίου» του ξεπέρασε τον Καϊρινό και το 1836, το λιμάνι της Αλεξάνδρειας ήταν γεμάτο ελληνικά καράβια που όργωναν το Αιγαίο και έφταναν ως τον Βόσπορο.

Η άνοδος του Ελληνισμού συμπίπτει με την ανάδειξη της ίδιας της πόλης σε μεγάλο εμπορικό και διαμετακομιστικό κέντρο της Μεσογείου. Η όψη της πόλης αποκτά ευρωπαϊκή χροιά, καθώς δρούσε σε αυτήν το ευρωπαϊκό στοιχείο με κυρίαρχο, ωστόσο, το ελληνικό. Έχει μια υποτυπώδη κοινοτική οργάνωση που ονομάζεται «Αντιπροσωπία των συνδρομητών», νοσοκομείο με την ονομασία «Νοσοκομείο των Γραικών» και σχολείο, το «Σχολείο των Γραικών». Το έτος 1843 ιδρύεται η Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας και το 1847 θεμελιώνεται ο μεγάλος ναός του Ευαγγελισμού, τα εγκαίνια του οποίου πραγματοποιήθηκαν στις 25 Μαρτίου του 1856. Το έτος 1854 η Ελληνική Κοινότητα αποκτά την Τοσιτσαία σχολή, που βρίσκεται δίπλα από τον ναό του Ευαγγελισμού και που σήμερα εδρεύει το Πατριαρχείο Αλεξάνδρειας. Το έτος 1885 ξεκινά η λειτουργία του κοινοτικού «σχολείου Κορασίων». Οι διαμάχες, όμως, που κράτησαν ως το 1870 μεταξύ του Πατριαρχείου και της Κοινότητας, για τη διοίκηση των κοινοτικών ιδρυμάτων

εμπόδισαν την ανάπτυξή της. Το έτος 1834 ξεκίνησε τη λειτουργία του στην Αλεξάνδρεια το Ελληνικό Ταχυδρομείο, που λειτούργησε μέχρι το 1881.

Το έτος 1879 αποτελεί ορόσημο για την αιγυπτιακή ιστορία, αλλά και για τον Αλεξανδρινό Ελληνισμό είναι μια κρίσιμη περίοδος. Ο χεδίφης Ισμαήλ (διάδοχος του Μωχάμετ Άλυ, μετά τον χεδίφη Αμπάς Ά και τον Σαΐτ) αναγκάζεται να παραιτηθεί εξαιτίας οικονομικών δυσκολιών και νέος χεδίφης αναλαμβάνει ο Τεουφίκ. Στην εποχή του κορυφώνεται ο αιγυπτιακός εθνικισμός. Εκδηλώνεται κίνημα, στο οποίο επικεφαλής είναι ο Άχμετ Οράμπι. Επηρεάζονται εκτός από τους Άγγλους και τους Γάλλους και οι Έλληνες. Σημειώθηκαν αιματηρά γεγονότα. Φονεύτηκαν δύο ομογενείς, καταστράφηκαν ελληνικά καταστήματα, κινδύνευσαν Προξενικοί και Αξιωματικοί των δύο πολεμικών πλοίων («Ελλάς», «Γεώργιος») που βρίσκονταν στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας για να προστατεύσουν τους Έλληνες. Οι πιο πολλοί Έλληνες, μαζί και ο ποιητής Καβάφης και ο Πατριάρχης Σωφρόνιος έφυγαν στην Ελλάδα από όπου επέστρεψαν μετά από τα γεγονότα και συνέβαλαν στην ανόρθωση. Στην πόλη επικρατούσε εμπόλεμη κατάσταση, καθώς την πολιορκούσαν τα πολεμικά που είχε στείλει η Μ. Βρετανία, με απώτερο στόχο. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση δεν δέχτηκε το τελεσίγραφο των Άγγλων για παράδοση της πόλης εντός 24 ωρών και οι Άγγλοι άρχισαν να βομβαρδίζουν την Αλεξάνδρεια και τα οχυρά της. Οι Άγγλοι αποβιβάστηκαν στην πόλη στις 14 Ιουνίου και έγιναν κυρίαρχοι της πόλης. Με την κατάληψη του Καΐρου, η Αίγυπτος έγινε αγγλικό προτεκτοράτο. Οι καταστροφές που υπέστη η ελληνική παροικία δεν ήταν μικρές.

Το έτος 1884 αρχίζει η ανόρθωση της ελληνικής παροικίας και η ανοδική πορεία της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξάνδρειας. Πρόεδρος της αναδεικνύεται τον Νοέμβριο 1885 ο εθνικός ευεργέτης Γεώργιος Αβέρωφ, ο οποίος αναλαμβάνει την Κοινότητα σχεδόν χρεωκοπημένη. Ο Αβέρωφ μαζί με τον Πατριάρχη Σωφρόνιο και άλλους παροικιακούς παράγοντες, κατόπιν συνεννοήσεων απόσβεσαν τα χρέη.

Ο Ελληνισμός κυριαρχεί στην Αλεξάνδρεια πέρα ως πέρα. Στο εμπόριο, στις επιχειρήσεις, στη βιομηχανία, στα πιστωτικά ιδρύματα, στις συγκοινωνίες, στην επιστήμη, στις τέχνες, στα γράμματα, στη δημοσιογραφία και γενικότερα σε κάθε τομέα. Χτίζονται νέα ιδρύματα, ανακαινίζονται παλιά, δημιουργούνται αδελφότητες και σωματεία κάθε είδους. Επίσης, η πόλη είναι γεμάτη ελληνικά θέατρα, κέντρα διασκέδασης, χοροδιδασκαλεία.

Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897, με οδυνηρές συνέπειες για την Ελλάδα, δεν άφησε ασυγκίνητους τους Έλληνες της Αλεξάνδρειας, πολλοί από τους οποίους έφυγαν ως εθελοντές για την Ελλάδα.

Η ελληνική παροικία της Αλεξάνδρειας βρίσκεται στην αυγή του 20ού αιώνα σε περαιτέρω ανοδική πορεία. Στην προεδρία της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξάνδρειας, τον Μάρτιο του 1900, διαδέχεται τον Γεώργιο Αβέρωφ ο Κωνσταντίνος Σαλβάγος, ο οποίος υπήρξε ένας από τους ιδρυτές της Εθνικής Τράπεζας της Αιγύπτου. Δυστυχώς, μετά από 15 μήνες απεβίωσε και τον διαδέχτηκε ο Εμμανουήλ Μπενάκης για μια δεκαετία (1901-1911). Ανοικοδομήθηκαν μεγαλοπρεπή κτίρια και ιδρύματα και

ανακαινίστηκαν τα παλιά. Την περίοδο αυτή ανεγέρθηκε το κοινοτικό κτίριο της οδού Μοσκέ Ατταρίν, όπου λειτούργησαν τα γραφεία της ως τη συρρίκνωση και τη μεταφορά τους στο Σάτμπυ. Στην περιοχή αυτή κτίστηκαν η Ζερβουδάκειος σχολή, η Σαλβάγειος σχολή, το Μπενάκειο Ορφανοτροφείο Θηλέων. Στο Ελληνικό Νοσοκομείο προστέθηκαν εργαστήρια. Τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα αυξάνονται κατά την πρώτη δεκαετία. Το έτος 1905 η Τράπεζα της Ανατολής, που έχει έδρα στην Αθήνα, ανοίγει υποκαταστήματα στην Αλεξάνδρεια. Ήδη, λειτουργεί υποκατάστημα της Τράπεζας Αθηνών. Το έτος 1904 ιδρύεται στην Ιμπραημία η δεύτερη μεγάλη Ελληνική Κοινότητα της πόλης, εκείνη της Ιβραημίας και αναγείρει τον μεγαλοπρεπή Ναό των Ταξιαρχών και πολλά δημοτικά σχολεία. Ιδρύονται, επίσης, πολλές αδελφότητες και σωματεία. Το έτος 1902 ιδρύεται ο Μουσικός Όμιλος «Ορφεύς» και το 1908 ο Σύλλογος Επιστημόνων «Πτολεμαίος Α». Το έτος 1909 ιδρύεται ο Ελληνικός Ναυτικός Όμιλος και πολλοί αθλητικοί όμιλοι. Δίπλα στους Έλληνες εμπόρους, βιομηχάνους και επιχειρηματίες εργάζεται πλήθος υπαλλήλων.

Όπως σε όλους τους εθνικούς αγώνες, έτσι και στους βαλκανικούς πολέμους όλες οι κοινωνικές τάξεις της παροικίας, έστειλαν τα παιδιά τους να λάβουν μέρος στον πόλεμο. Η Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας έστειλε χειρουργείο με επικεφαλής τον Δρ. Καρτούλη και συνοδεία γιατρών, φαρμακοποιών, νοσηλευτών και γραμματέα.

Η χρυσή περίοδος του Αλεξανδρινού Ελληνισμού και προόδου της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξάνδρειας είναι η περίοδος ως τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Αυτήν την εποχή, δεσπόζει στη λογοτεχνική ζωή της πόλης, η μορφή του μεγάλου Αλεξανδρινού ποιητή Κωνσταντίνου Π. Καβάφη (1863-1933). Ολάκερη η παροικία τρέφει βαθύτατο σεβασμό προς το πρόσωπό του και γύρω του κινείται ένας ολόκληρος κύκλος ποιητών, πεζογράφων, κριτικών και δημοσιογράφων. Όλα τα λογοτεχνικά περιοδικά εύχονται να συνεργαστούν μαζί του. Κατά την περίοδο αυτή, η Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας στοχεύει στη βελτίωση της εκπαίδευσης και στρέφει το ενδιαφέρον της στα κοινοτικά εκπαιδευτήρια. Το έτος 1917 η Σαλβάγειος μετατρέπεται σε Εμπορική Σχολή και στις 23 Φεβρουαρίου 1927 εγκαινιάζεται η Φαμηλιάδειος σχολή. Παράλληλα, λειτουργούν νέα ιδιωτικά σχολεία. Στην εποχή αυτή, της ακμής της ελληνικής παροικίας ο αριθμός των μαθητών, που φοιτούν στα ελληνικά εκπαιδευτήρια της Αλεξάνδρειας, αυξάνεται, ενώ μετά τον Β Παγκόσμιο πόλεμο αρχίζει η σταδιακή μείωση του, γεγονός που αποτελεί δείκτη της αριθμητικής παρουσίας της παροικίας.

Σημαντική ημερομηνία για τον Αιγυπτιώτη Ελληνισμό, γενικότερα, αποτελεί η 19^η Απριλίου 1915, καθώς τότε ο Ελευθέριος Βενιζέλος επισκέπτεται την Αλεξάνδρεια, με το ατμόπλοιο «Συρία», για λίγο εκτός εξουσίας, και γίνεται δεκτός από την παροικία μέσα σε φρενίτιδα ενθουσιασμού. Οι μεγάλες εφημερίδες τον υποστηρίζουν, δημιουργούνται σωματεία Φιλελευθέρων και η παροικία του συμπαραστέκεται στο κίνημα της Εθνικής Άμυνας. Η συμπαράσταση εκδηλώνεται εμπράκτως, κατόπιν συνεδρίων, και επιστρατεύονται εθελοντές, δημιουργούνται επιτροπές περιθάλψεως στις μεγάλες πόλεις και Επικουρικό Ταμείο Εθνικής Άμυνας. Συγκεντρώνονται χρήματα, με τα οποία βοηθήθηκαν οικονομικά οι τραυματίες και οι

οικογένειες των νεκρών του πολέμου. Επίσης, στάλθηκε χειρουργείο του «Κυανού Σταυρού», παραρτήματος του «Πτολεμαίου Α», στη Θεσσαλονίκη υπο τη διεύθυνση του χειρουργού Παύλου Πετρίδη. Ιδρύεται το έτος 1919 η Ένωση Ελληνίδων που λειτούργησε το Άσυλο «Μάννα», είδος νηπιακού σταθμού για τα παιδιά φτωχών οικογενειών και η Νυχτερινή σχολή για τις εργαζόμενες νέες της παροικίας. Την περίοδο αυτή ιδρύεται πληθώρα άλλων σωματείων.

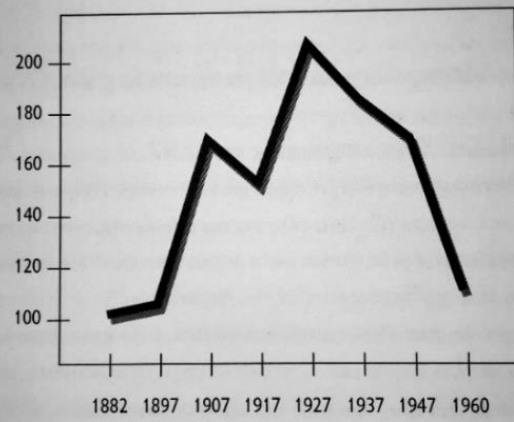
Το έτος 1921 ήταν μια μαύρη χρονιά για την ελληνική παροικία, που πλήρωσε το τίμημα του αιγυπτιακού εθνικισμού, που τον προκάλεσαν τα κηρύγματα του θρησκευτικού φανατισμού των χοτζάδων του μεγάλου τζαμιού του Αμπούλ Αμπάς. Ξέσπασαν διαδηλώσεις, έγιναν συμπλοκές, με την κορύφωση των γεγονότων στις 22 Μαΐου, όπου έγιναν φόντοι και τραυματισμοί Ευρωπαίων και Ελλήνων. Οι Άγγλοι κήρυξαν την πόλη σε κατάσταση πολιορκίας και απαγόρευσαν την κυκλοφορία. Το Ελληνικό Νοσοκομείο και τα άλλα νοσοκομεία της πόλης γέμισαν με νεκρούς και τραυματίες ομογενείς, ενώ οι Έλληνες επιχειρηματίες και καταστηματάρχες υπέστησαν ανυπολόγιστες καταστροφές.

Στην Αλεξάνδρεια κατέφυγαν κύματα προσφύγων το 1922, μετά τη Μικρασιατική καταστροφή, για να συνεχίσουν τη ζωή τους με ασφάλεια. Οι Μικρασιάτες πρόσφυγες δεν έμειναν αβοήθητοι. Η Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας δραστηριοποιήθηκε και βοήθησε τους πρόσφυγες που κατέφυγαν στην πόλη, στέλνοντας, παράλληλα, βοήθεια και στην Ελλάδα. Ο Μικρασιατικός Σύνδεσμος, που είχε ιδρυθεί το 1913 κάτω από την ονομασία «Σύνδεσμος Ελλήνων Μικρασιατών η Ίωνία», και λειτούργησε ως το 1926, βοήθησε 18.000 πρόσφυγες και με τις ενέργειες του 1.598 οικογένειες Μικρασιατών έλαβαν ελληνικά διαβατήρια.

Η συρρίκνωση του Αλεξανδρινού Ελληνισμού, που έφτασε στην ακμή του, τους 120.000 Έλληνες, έγινε τη δεκαετία του 1960 εξαιτίας της πολιτικής του Νάσερ απεναντί του. Ωστόσο, όπως ήδη έχει αναφερθεί, τα προβλήματα ξεκίνησαν από το 1937, μια χρονιά κατά την οποία υπογράφηκε στο Μοντρέ η κατάργηση των Διομολογήσεων, που ολοκληρώθηκε μέσα σε μια δεκαετία, από τις Η.Π.Α., τη Μεγάλη Βρετανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, το Βέλγιο, την Ισπανία, τη Δανία, τη Σουηδία, τη Νορβηγία και την Ελλάδα (Χατζηφώτης, 1999).

Η παρακάτω γραφική παράσταση είναι ενδεικτική της ανόδου και της καθόδου του ελληνικού παροικιακού πληθυσμού στην Αίγυπτο (από το αρχείο Centre d' études et de documentation économiques, juridiques et sociales (CEDEJ) της Αιγύπτου) (Τομαρά – Σιδέρη, 2011, σ. 23, 302).

Γραφική παράσταση I: Η εξέλιξη του πληθυσμού της ελληνικής παροικίας Αιγύπτου (1882-1960)

iii. Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας (Ε.Κ.Α)

Προτού ιδρυθεί η ΕΚΑ, δηλαδή προτού οργανωθεί σε φορέα, νομικό πρόσωπο, οι Έλληνες της Αλεξάνδρειας, με πρωτοβουλία κάποιων πρωτοπόρων, πρώτος αυτών υπήρξε ο Μιχαήλ Τοσίτσας, ίδρυσαν κοντά στο τότε μοναστήρι του Αγίου Σάββα νοσοκομείο και σχολείο. Ιδρυτής του πρώτου και του δεύτερου ο Θεόδωρος Τοσίτσας και συνδρομητές του οι αδελφοί Τοσίτσα και ο Ν. Στουρνάρας. Τα δύο αυτά ιδρύματα θεωρούνται η πρώτη μορφή της ΕΚΑ, η ανεπίσημη. Η κυρίως πορεία για ίδρυση ξεκινά με την ιδρυτική συνέλευση στις 18 Απριλίου 1843, όταν διαβάζουμε στο σχετικό πρακτικό, ότι δεν συνήλθε ικανοποιητική απαρτία, και έτσι πραγματοποιήθηκε νέα συνέλευση στις 25 Απριλίου 1843 στο Συνοδικό του Αγίου Σάββα, η πρώτη συνέλευση συνδρομητών, που είναι και η ιδρυτική της ΕΚΑ (Σουλογιάννης, 1994).

Μέχρι το έτος 1854, έτος που συντάχθηκε ο πρώτος καταστατικός χάρτης με τίτλο «Θεμελιώδης Κανονισμός», οι πρωτοπόροι δωρητές φρόντισαν να ιδρύσουν ναό και νεκροταφείο. Το έτος 1844 αποφάσισαν να ιδρύσουν «εθνική εκκλησία», και έτσι οικοδομήθηκε ο Ναός του Ευαγγελισμού στην Αλεξάνδρεια, τα εγκαίνια του οποίου έγιναν στις 25 Μαρτίου του 1856. Ακόμη, ο Μωχάμετ Άλυ παραχωρεί χώρο για νεκροταφείο στους Ορθόδοξους Έλληνες, τον οποίο το 1853 επεξέτειναν με αγορά επιπλέον γης. Το έτος 1854 ανεγείρεται η «Τοσιτσαία Σχολή», με δαπάνες του Μιχαήλ Τοσίτσα.

Το έτος 1854 όταν εξαιτίας των ελληνικών επαναστάσεων στην Ήπειρο, Θεσσαλία και Μακεδονία διακόπηκαν οι διπλωματικές σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας, ο Τοσίτσας αποχώρησε και από τις δύο θέσεις που κατείχε. Είχε ήδη διορισθεί Γενικός Πρόξενος του ελληνικού κράτους στην Αλεξάνδρεια. Αρκετοί Έλληνες έφυγαν από την Αίγυπτο και περιορίστηκε η δραστηριότητα της Κοινότητας και των επιχειρήσεων που αυτοί κατείχαν. Την προεδρία μέχρι το 1857 ανέλαβε ο Στέφανος Ζιζίνιας. Τον Ζιζίνια διαδέχθηκαν στην προεδρία κατά σειρά οι Δ. Ρίζος (1857), Σωτ. Χαραλάμπης (1862), Σοφ. Κωνσταντινίδης (1862-1871), Θ. Ράλλης (1871-1885). Ρίζος και Χαραλάμπης χρημάτισαν συγχρόνως και γενικοί πρόξενοι της Ελλάδας στη Αλεξάνδρεια. Ένα από τα σπουδαία έργα της εποχής ήταν η ίδρυση του καινούριου νοσοκομείου, του Αγίου Σωφρονίου.

Μια από τις λαμπρότερες περιόδους ακμής είναι εκείνη της προεδρίας του Γεωργίου Αβέρωφ (1885-1899). Το έτος 1878 ιδρύθηκε το περιώνυμο κοινοτικό γυμνάσιο που ονομάστηκε «Αβερώφειο Γυμνάσιο» και εξακολουθεί να λειτουργεί μέχρι σήμερα. Τα ελληνόπουλα της Αλεξάνδρειας είχαν πληθύνει σημαντικά με συνέπεια τα σχολεία να μην επαρκούν. Έτσι, ανεγέρθηκε με χρήματα του Γεωργίου Αβέρωφ ακόμη ένα σχολείο το περίβλεπτο νεοκλασικό «Αβερώφειο Παρθεναγωγείο». Το ίδρυμα λειτούργησε μέχρι το 1963, οπότε λόγω της συρρίκνωσης του ελληνισμού και της έλλειψης μαθητών, παραχωρήθηκε στο ελληνικό κράτος, και σήμερα στεγάζει το «Ελληνικό Εμπορικό Επιμελητήριο» και το «Παράρτημα του Ιδρύματος Ελληνικού Πολιτισμού».

Τον Αβέρωφ διαδέχθηκε στην προεδρία της κοινότητας ο Κωνσταντίνος Σαλβάγος (1900-1901), από τη Χίο, ένας από τους ιδρυτές της Εθνικής Τράπεζας Αιγύπτου. Η θητεία του Σαλβάγου ήταν μικρή, γιατί πέθανε αιφνίδια στα 1901. Τον Σαλβάγο διαδέχθηκε ένας ακόμη εξαίρετος Έλληνας, ο Εμμανουήλ Μπενάκης (1901-1911), από τη Σύρο, βαμβακέμπορας και ιδρυτής της παγκοσμίου φήμης εταιρείας «Χωρέμης – Μπενάκης». Κατά την προεδρία του Μπενάκη τα γραφεία της Ε.Κ.Α. μεταφέρθηκαν στο ελληνικό τετράγωνο του «Chatby». Αυτό είναι που σήμερα ονομάζεται το «τελευταίο τετράγωνο» και όπου διατηρούνται μέχρι σήμερα τα γραφεία της Ε.Κ.Α. Η οικογένεια Σαλβάγου ξεκίνησε το κτίσιμο του ελληνικού τετραγώνου του «Chatby» εις μνήμην του Κωνσταντίνου Σαλβάγου. Το 1906 θεμελιώθηκε η «Σαλβάγειος Εμπορική σχολή», που ήταν το μεγάλο όραμα του Αβέρωφ. Η Σαλβάγειος εξελίχθηκε σε εμπορικό κολέγιο και λειτούργησε μέχρι το 1972. Το έτος 1908 ο Μπενάκης ίδρυσε το «Μπενάκειο Κοινοτικό Συσσίτιο» για να εξυπηρετεί τις ανάγκες των απόρων της κοινότητας. Το έτος 1909 μαζί με τη γυναίκα του, Βιργινία, ίδρυσαν το «Μπενάκειο Ορφανοτροφείο Θηλέων» ανεγείροντας μεγάλο κτίριο, το οποίο βρίσκεται στο ελληνικό τετράγωνο του «Chatby». Το ορφανοτροφείο έκλεισε το 1970. Απ' το 1972 εκεί στεγάζεται το Ελληνικό Γενικό Προξενείο Αλεξάνδρειας. Επί προεδρίας Μπενάκη επισκευάστηκε η Τοσιτσαία σχολή και το νοσοκομείο αναβαθμίστηκε για να συμπεριλάβει το οφθαλμολογικό, παθολογικό, τα τμήματα λοιμωδών νόσων και πρώτων βοθητιών καθώς και τη νοσοκομειακή σχολή.

Τον Μπενάκη διαδέχθηκε στην προεδρία της Ε.Κ.Α. ο Μικές Συναδινός (1911-1919), από τη Χίο, ο οποίος ήταν εξαιρετικά δημοφιλής στην παροικία. Όταν πέθανε ο Συναδινός, το 1919, τον διαδέχθηκε στην προεδρία ο Μιχαήλ Σαλβάγος, γιος του Κωνσταντίνου. Η προεδρία του διήρκεσε 29 χρόνια, η μακροβιότερη μέχρι σήμερα προεδρία. Επί της προεδρίας του ανακαινίστηκαν τα γραφεία της Ε.Κ.Α. και κτίστηκε η «Φαμηλιάδειος Κοινοτική Σχολή» για να εξυπηρετεί τα ελληνόπουλα της περιοχής του «Attarin» και του κεντρικού σιδηροδρομικού σταθμού. Επί της προεδρίας του και με τη συνδρομή και βοήθεια της οικογένειας Κότσικα, κτίστηκε το πολυώροφο, υπερσύγχρονο και άριστα εξοπλισμένο νοσοκομείο. Η Ε.Κ.Α. ανέλαβε την διαχείριση του νοσοκομείου, το οποίο εγκαινιάστηκε το 1938 (<https://ekalexandria.org/>).

Κεφάλαιο 2

Ο Αλεξανδρινός Έντυπος Τύπος

Εφημερίδες

Η πρώτη εφημερίδα που εκδόθηκε στην Αλεξάνδρεια – και στην Αίγυπτο γενικότερα – ήταν εβδομαδιαία με πολιτικά, φιλολογικά και εμπορικά ενδιαφέροντα και έφερε τον τίτλο «**Η Αίγυπτος**». Το πρώτο φύλλο της κυκλοφόρησε τον Ιούλιο του 1862, είχε δύο παραρτήματα, τον «**Ιατρό του λαού**» και τον «**Κεδρώο Ερμή**». Την εξέδωσαν ο λόγιος Διονύσιος Οικονομόπουλος και ο Σπ. Φερενδίνος.

Το έτος 1865 κυκλοφορεί ο «**Ο Αιγύπτιος Αετός**» από τον Αργ. Δρακόπουλο.

Ακολουθούν η «**Ηχώ**» του Σοφ. Θ. Ξένου (1868-1869), ο «**Ερμής**» του Α. Θεοδωρίδη (1869), τα «**Ημερήσια Νέα**» του Ηλία Π. Ζαγκλή (1870-1881), εφημερίδες με οικονομικό χαρακτήρα.

Σταθμός στην ιστορία της αλεξανδρινής δημοσιογραφίας είναι το έτος 1873. Εκδίδεται ο «**Φάρος της Αλεξάνδρειας**» από τον Κοσμά Νομικό. Την επόμενη χρονιά γίνεται γαλλόφωνη με τον τίτλο «**Le Phare d' Alexandrie**» και εκδίδεται ως το 1905 από τον Νικόλαο Χαϊκάλη. Επίσης, το 1873 εκδίδεται η «**Ελπίς**» ως το 1909 από τον Π. Καζώτη και την οικογένειά του.

«**Τηλέγραφος**» (1880)

Αρχικά του Ξενοφόντα Σάλτη και έπειτα, του εκπαιδευτικού Αχιλλέα Κυριακόπουλου, ο οποίος από εβδομαδιαίο τον μετέτρεψε σε ημερήσιο και του έδωσε σχήμα κανονικής εφημερίδας. Έβγαине για 44 χρόνια, ως το 1924, και ήταν η πρώτη ολοκληρωμένη αλεξανδρινή εφημερίδα. Το 1922 εκδόθηκε και «**Κυριακάτικος Τηλέγραφος**». Επανεκδόθηκε το 1929 από τη χήρα του Κυριακόπουλου και σταμάτησε το 1930.

«**Ομόνοια**»-«**Ταχυδρόμος**» (1880)

Εβδομαδιαίες εφημερίδες που μετατράπηκαν σε ημερήσιες και συγχωνεύτηκαν. Ιδιοκτησία του Γ. Τήγιου και των κληρονόμων του, κυκλοφόρησε για 86 συνεχή χρόνια – εκτός από κάποιες βραχείες παύσεις- ως το 1967. Με το φύλλο της Τρίτης 31 Οκτωβρίου 1967 αναστέλλεται η έκδοσή του και τον ίδιο χρόνο επανακυκλοφορεί. Επιβιώνει με μικρότερο φύλλο για 17,5 χρόνια. Με την κατάρρευση του κτιρίου του στις 25 Μαΐου 1985 κλείνει οριστικά. Κυκλοφορούσε σε όλη την Αίγυπτο και την Αφρική με στήλες που κάλυπταν όλα τα ενδιαφέροντα. Διατηρούσε γραφείο στο Κάιρο και έβγαине όλες τις μέρες της εβδομάδας, ακόμα και τη Δευτέρα ως «**Αίγυπτος - Ταχυδρόμος**».

Άλλες ημερήσιες εφημερίδες

- «Φάρος» (1881).
- «Ερμής» (1887), κυκλοφόρησε στο Κάιρο από τον Σ. Σ. Ροδινό, συνεχίζοντας την έκδοσή της ως το 1902 στην Αλεξάνδρεια.
- «Βυζάντιον» (1906 – 1914), εφημερίδα πατριωτική, πολιτική, φιλολογική, εμπορική, χρηματιστική και των ειδήσεων.
- «Νείλος» (1908 – 1910), πολιτική – εμπορική εφημερίδα.
- «Εφημερίδα» (1910 – 1961), μία από τις μακροβιότερες εφημερίδες του Αλεξανδρινού ελληνισμού.
- «Τα Νέα» (1915 – 1924).
- «Το Στέμμα» (1924 – 1927).
- «Ανατολή» (1932 – 1960), μετατράπηκε σε εβδομαδιαίο φύλλο.
- «Δωδεκάνησος» (1925 -1938), εβδομαδιαίο φύλλο που πρόσφερε πολλά στον δωδεκανησιακό αγώνα.
- «Ημέρα» (1942 – 1947).
- «Ημερήσια Νέα» (1949).

Περιοδικά

Από το έτος 1875 αρχίζει η κυκλοφορία των περιοδικών με φιλολογικό και κοινωνικό χαρακτήρα, αλλά και ειδικό, όπως τεκτονικό. Το 1875 εκδόθηκαν ο «Φοίνιξ» με τη διεύθυνση των Κ. Λαζαράτου και Α. Φάφαλη και η «Αθηνά» εβδομαδιαίο «ηθικοφιλοσοφικόν σύγγραμμα» με αντικείμενο «τα ηθικά της Μασσωνίας διδάγματα» και εκδότες τον Π. Καζώτη και τον Α. Λιβαθηνόπουλο. Αργότερα θα εκδοθούν με ανάλογο περιεχόμενο η «Αβρακαδάβρα» (1927), η «Ακακία» (1935), η «Νέα Ακακία» (1937), ο «Παρθενών». Το έτος 1878 ο Κ. Λαζαράτος εξέδωσε την «Αλεξανδρινή Βιβλιοθήκη» και το 1879 ο Γ. Κωνσταντινίδης το «Νέον Σεράπειον», που δεν έχει σχέση με το σοβαρό λογοτεχνικό περιοδικό «Σεράπιο», που βγήκε το 1909, και ο Α. Λιβαθηνόπουλος την «Ανατολή». Τα δύο τελευταία ήταν δεκαπενθήμερα και πέρασαν στη δεκαετία του '80.

Δύο περιοδικά με λογοτεχνικά ενδιαφέροντα που αξίζει να θυμόμαστε είναι ο «Εικοστός αιώνας» (1895 – 1896) και ο «Κόσμος» (1896- 1914). Στον «Εικοστό αιώνα» βρίσκουμε στις σελίδες του τις υπογραφές γνωστών λογίων της εποχής, όπως του Καβάφη, του Παλαμά, του Γκίκα κ. ά.

«Νέα Ζωή»

Εκδόθηκε στην Αλεξάνδρεια το 1904 ως το 1927 από τον ομώνυμο φιλολογικό σύλλογο. Μαζί με τα «Γράμματα» (Στέφανος Πάργας, 1911 – 1921), έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στην εξέλιξη των ελληνικών γραμμάτων στην Αίγυπτο. Συνεργάστηκαν στο περιοδικό μεγάλα ονόματα της ελληνικής γραμματείας στα πρώτα τους βήματα, όπως οι Γλ. Αλιθέρσης, Κ. Βάρναλης, Δ. Βικέλας, Ι. Γρυπάρης, Δ. Ζαχαριάδης, Κ. Καβάφης, Ν. Καζαντζάκης, Κ. Καρυωτάκης, Κ. Ουράνης, Κ.

Παλαμάς, Αλ. Παπαδιαμάντης, Αγγ. Σικελιανός κ. ά. Η «Νέα Ζωή» διαδραμάτισε αξιόλογο ρόλο στο κίνημα του δημοτικισμού.

«Γράμματα»

Εκδόθηκε από τον Νίκο Ζελίτα, με το ψευδώνυμο Στέφανος Πάργας, το 1911 ως το 1921. Αφορμή για την έκδοση του περιοδικού στάθηκε η αποχώρηση πολλών λογίων από το περιοδικό «Νέα Ζωή», εξαιτίας της μη δημοσίευσης του ποιήματος «Θυσία» του Κ. Βάρναλη από τη συντακτική επιτροπή. Στις σελίδες των «Γραμμάτων» συναντούμε κείμενα με τις υπογραφές όλων σχεδόν των Αθηναίων λογίων της εποχής, καθώς και των πιο αξιόλογων από τους Αιγυπτιώτες.

Άλλα λογοτεχνικά περιοδικά

- «**Σεράπιο**» (1909 – 1910), εκδόθηκε από τον Πέτρο Μάγνη και άλλους, ο οποίος αποχώρησε από τη «Νέα Ζωή», καθώς θέλησε να αποβάλλει την καθαρεύουσα. Κυκλοφόρησε 13 τεύχη συνολικά και είναι ένα από τα καλύτερα λογοτεχνικά περιοδικά του αλεξανδρινού ελληνισμού.
- «**Σκέψη**» (1921), δίμηνο περιοδικό.
- «**Αργώ**» (1923 – 1927).
- «**Αλεξανδρινή Τέχνη**» (1926 – 1930), καθαφικό κατεξοχόν όργανο.
- «**Φοίνικας**» (1915 – 1918).
- «**Τα Προπύλαια**» (1916 – 1918).
- «**Παναιγύπτια**», ξεκίνησαν το 1926 ως εικονογραφημένο περιοδικό για παιδιά, εφήβους και νεανίδες και φιλοδόξησαν να γίνουν εβδομαδιαίο όργανο του Αιγυπτιώτου ελληνισμού.

Τα περιοδικά του Πατριαρχείου

- «**Εκκλησιαστικός Φάρος**» (1908 – 1952), έβγαλε 50 τόμους. Είχε και εβδομαδιαίο παράρτημα «**Πάνταινος**».

(Χατζηφώτης, 1999).

ΜΕΡΟΣ Β

Κεφάλαιο 3

Η Ταυτότητα του περιοδικού

ΤΙΤΛΟΣ: *Νέα Ζωή*

ΥΠΟΤΙΤΛΟΣ: Μηνιαίον Όργανον του Ομώνυμου Φιλολογικού Συλλόγου

ΕΚΔΟΤΕΣ-ΙΔΡΥΤΕΣ: Ομώνυμος Φιλολογικός Σύλλογος (Κ. Πάγκαλος, Αντ. Κόκκινος, Π. Πετρίδης, Γ. Πετρίδης, Ρ. Ραδόπουλος, Κ. Σκάμπουλος, Π. Συμεωνίδης και Κ. Ν. Κωνσταντινίδης)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Στ. Αθανασιάδη, Μ. Βατάλα, Στ. Πάργα, Κ. Ν. Κωνσταντινίδη, Απ. Κωνσταντινίδη, Ιω. Κασιμάτη, Π. Μάγνη, Β. Παυλίδη, Π. Πετρίδη, Κ. Τσαγκαράδα, Γ. Χαριτάκη (1904-1916)-Γλ. Αλιθέρησης, Κ. Ν. Κωνσταντινίδης, Π. Μάγνης, Τ. Μαλάνος, Ευ. Παπανούτσος, Π. Πετρίδης (1922-1927)

ΤΟΠΟΣ: Αλεξάνδρεια

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Τεουφίκ αρ. 13 (2^{ος} όροφος), Σέσωστρις αρ. 10

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ: Ι. Κ. Λαγουδάκη, Κασιμάτη & Ιωνά

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: Σεπτέμβριος 1904-Αύγουστος 1927

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 20x14,5 εκ.

ΜΕΓΕΘΟΣ: τεύχη 87: 1^η περίοδος (1904-1916) 10 τόμοι, 2336 σελίδες-2^η περίοδος (1922-1927) 4 τόμοι, 962 σελίδες

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μηνιαίο

ΣΥΝΔΡΟΜΗ: Ετήσια, για το εσωτερικό 40 Γρ. Δ., για το εξωτερικό 20 Φρ. Χρ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ: Εθνική, της Βουλής, Ε.Λ.Ι.Α., Κοσμόπολις Πανεπιστημίου Πατρών

Κεφάλαιο 4

Το ιστορικό της Ίδρυσης του περιοδικού και η εξελικτική πορεία του

Το πρώτο αξιόλογο λογοτεχνικό περιοδικό, που εκδόθηκε στην Αλεξάνδρεια το 1904, είναι το περιοδικό «Νέα Ζωή» από τον ομώνυμο φιλολογικό σύλλογο. Το ίδρυσε τον Σεπτέμβριο 1904 μία ομάδα νέων, που μόλις είχαν τελειώσει το γυμνάσιο και μαζί με τον γυμναστή τους Αντ. Κόκκινο είχαν δημιουργήσει τέσσερις μήνες πριν, την 1^η Μαΐου, τον ομώνυμο φιλολογικό σύλλογο, συγκεντρωμένοι στην αίθουσα του αθλητικού συλλόγου «Μίλων» (Πολίτης, 1930). Όπως αναφέρει ο Κωνσταντινίδης (1963): «Σύμφωνα με τον οκτασέλιδο Κανονισμό του Φιλολογικού Συλλόγου «Η Νέα Ζωή», (του μόνου που ευτυχώς διασώζεται στη βιβλιοθήκη μου), τυπωμένου στα 1905 εκ του χρωμοτυπογραφείου Ι. Κ. Λαγουδάκη-κατόπι Θ. Κασιμάτη και Κ. Ιωνά-είναι οι : Κ. Πάγκαλος, Αντ. Κόκκινος, Π. Πετρίδης, Γ. Πετρίδης, Ρ. Ραδόπουλος, Κ. Σκάμπουλος, Π. Συμεωνίδης και Κ. Ν. Κωνσταντινίδης. Ο Κανονισμός έχει συνταχθεί την 1^η Μαΐου 1904. Αντιγράφω το Άρθρον 1^{ον} : «Ίδρύεται εν Αλεξανδρεία Ελληνικός Φιλολογικός Σύλλογος η «Νέα Ζωή», σκοπόν έχων την πνευματικήν μόρφωσιν και συναδέλφωσιν των μελών αυτού» και το άρθρον 2^{ον} : «Ο σκοπός του Συλλόγου επιδιώκεται δια της εκδόσεως ομωνύμου τω Συλλόγω περιοδικού, δια δημοσίων διαλέξεων και δι' οiwονδήποτε άλλων μέσων κρίνει ο Σύλλογος...» (σελ. 9).

Τον Σεπτέμβριο του 1904 κυκλοφόρησε το πρώτο τεύχος του περιοδικού, με το οποίο ξεκινά μια νέα, γόνιμη περίοδος στη φιλολογική κίνηση του Ελληνισμού της Αιγύπτου. Τα πρώτα βήματα ήταν δειλά. Οι περισσότεροι από τους συνεργάτες ήταν καθηγητές του «Αβερώφειου» ή κληρικοί και επόμενο ήταν η γλώσσα που χρησιμοποιούνταν να είναι η καθαρεύουσα. Αυτό ως το 1907, όπου η «Νέα Ζωή» κήρυξε πρώτη στην Αίγυπτο τη φιλολογική επανάσταση. Μεταξύ των συνεργατών της, εκτός του Παπαδιαμάντη, Μαρκορά, Παλαμά, Μαρτζώκη, Γρυπάρη, Καβάφη, Πολέμη, Μαλακάση, Ζητουσιάτη, υπήρχαν ένθερμοι οπαδοί της δημοτικής γλώσσας, ο Βλαχογιάννης, Βουτυράς, Ξενόπουλος, Νιρβάνας, Χρηστομάνος, Χορν και άλλοι. Από το 1908 τάσσεται αποκλειστικά υπέρ της δημοτικής γλώσσας, χωρίς, ωστόσο, ο σύλλογος να επιβάλει την άποψή του. Δηλώνει ότι η χρήση της δημοτικής είναι επιθυμητή, αφήνοντας όμως, πλήρη ελευθερία στους συγγραφείς της. Στην ομάδα της «Νέας Ζωής» προστίθενται οι : Δ. Ζαχαριάδης, Πέτρος Μάγνης, Κ. Ν. Παππός, Ι. Ν. Παππός, Κ. Πηλαβάκης, Γ. Πηλαβάκης, Δ. Γουναρόπουλος, Β. Πασχαλίδης, Β. Παυλίδης, Ι. Κασιμάτης, Ν. Ζελίτας (Στέφανος Πάργας), Μ. Βατάλας, Γ. Χαριτάκης, Ν. Παναγιωτόπουλος, Ευθύμιος Λάππας, Κ. Τσαγκαράδας, Γρ. Σαρρής, Πήλιος Ζάγρας, Μ. Βάλσας, Χρ. Ζερβός και πολλοί άλλοι (Πολίτης, 1930).

Ο σύλλογος, τον πρώτο καιρό, στεγαζόταν σε ένα μικρό δωμάτιο της οδού Τεουφίκ (Tewfik), δεύτερος όροφος, αριθμός 13. Στη συνέχεια, το ταπεινό εντευκτήριο διαδέχτηκε ένα ευπρόσωπο εντευκτήριο σε ένα διαμέρισμα της οδού Σεσώστριος, αριθμός 16. Εκεί, δόθηκε πληθώρα διαλέξεων από λόγιους Αλεξανδρινούς και Αθηναίους, ερχόμενων από την Ελλάδα (Πολίτης, 1930).

Το έτος 1909 αποχωρούν από τη «Νέα Ζωή» οι: Πέτρος Μάγνης, Χρ. Ζερβός, Κ. Τσαγκαράδας, Πήλιος Ζάγρας (Απ. Κωνσταντινίδης), οι οποίοι δημοσιεύουν για ένα χρόνο (1909) το περιοδικό «Σεράπιον», με ριζοσπαστικότερο πρόγραμμα. Μετά από δύο χρόνια, το 1911, αποχωρούν από τη «Νέα Ζωή» οι: Δ. Ζαχαριάδης, Ν. Ζελίτας (Στέφανος Πάργας), Ι. Κασιμάτης, Β. Πασχαλίδης (προστέθηκε και ο Χρ. Ζερβός) και εκδίδουν νέο περιοδικό τα «Γράμματα». Μεταξύ της «Νέας Ζωής» και των «Γραμμάτων» αναπτύχθηκε ευγενής άμιλλα και παρουσιάστηκε πρωτοφανής πνευματική κίνηση στην ελληνική παροικία της Αλεξάνδρειας (Πολίτης, 1930).

Αξίζει να αναφερθούμε στα περιστατικά που οδήγησαν στις αποχωρήσεις των Νεοζωιστών από το περιοδικό. Σύμφωνα με τον Κωνσταντινίδη (1963), στη Γενική Συνέλευση των Μελών, που έλαβε χώρα στις 23-08-1908, αποφασίστηκε ότι θα αποκλείεται η δημοσίευση άρθρων συντεταγμένων σε γλώσσα υπερκαθαρεύουσα ή χυδαίζουσα, εκτός των άρθρων των συνεργατών με αναγνωρισμένη φιλολογική αξία. Την συντακτική επιτροπή τη δεδομένη περίοδο αποτελούσαν οι: Πέτρος Μάγνης, Μάνος Βατάλας και Βάσος Παυλίδης. Αψηφώντας τις αποφάσεις της Συνέλευσης, ο Πέτρος Μάγνης και ο Μάνος Βατάλας θέλησαν να αποβάλλουν εξ ολοκλήρου την παρουσία της καθαρεύουσας από τις στήλες του περιοδικού. Έτσι, μετά από μία θυελλώδη Συνέλευση στις 18 Νοέμβρη 1908, ο Πέτρος Μάγνης υποβάλλει την παραίτησή του από μέλος της Συντακτικής Επιτροπής και του Συλλόγου, παίρνοντας μαζί του και τους Κώστα Τσαγκαράδα, Χρίστο Ζερβό, Πήλιο Ζάγρα. Ο Πέτρος Μάγνης, ο Κώστας Τσαγκαράδας και ο Πήλιος Ζάγρας ξαναγύρισαν μετέπειτα στη «Νέα Ζωή».

Το δεύτερο ζήτημα προκλήθηκε με αφορμή το ποίημα «Θυσία» του Κώστα Βάρναλη. Σύμφωνα με τα όσα καταγράφει ο Κωνσταντινίδης (1963): « Στο φύλλο της 6^{ης} τ' Απρίλη 1935 (Παναγιύπτια), στην «Επισκόπησι της εβδομάδος», εμφανίζεται κάτω από τον τίτλο «Χάριν της αλήθειας» το ακόλουθο χρονικόν: «Εις την συνάδελφον «Ανεξάρτητον» των Αθηνών δημοσιεύονται από τινός τα απομνημονεύματα ενός λογοτέχνου, του ποιητή Κώστα Βάρναλη. Μέσα σε αυτά και συγκεκριμένα εις το φύλλον της 26^{ης} Μαρτίου, δημοσιεύεται μία ανακρίβεια, σχετική με την πνευματική ζωήν της Αιγύπτου. Ιδού το απόσπασμα: « Από την Αμαλιάδα έστειλα στα «Γράμματα» της Αλεξανδρείας το ποίημά μου «Θυσία», που το είχα γράψει φοιτητής ακόμα την εποχή που μελετούσα για τις διδαχτορικές μου εξετάσεις. Σε αυτό το ποίημα παρουσιάζω έναν αρχαίο Έλληνα που θυσιάζει την ημέρα των γάμων ένα γαϊδούρι στον Πρίαπο. Για κείνη την εποχή του ολοφυρομένου ρομαντισμού αυτό το ρεαλιστικό ποίημα ξάφνισε με την τολμηρότητά του. Επηρεασμένος από την αρχαία φιλολογία και από την ψευτοκλασική ποίηση του Ντ' Ανούτζιο με τον έντονο βιταλισμό του, είμωνα λάτρης της νιότης και της αισθησιακής ζωής... Το ποίημα το δημοσιέψανε τα «Γράμματα». Μα έγινε αφορμή να παραιτηθούν από τη διευθύνουσα επιτροπή του οι πιο «εύ ηγμένοι» λόγιοι της Αλεξάντρειας. Και ιδρύσανε δικό τους περιοδικό των καλών τρόπων, τη «Νέα Ζωή». Και σχολιάζει ο μακαρίτης Πάργας: «Ο κ. Βάρναλης δεν ενθυμείται καλώς τα πράγματα. Κατά το 1910 μέλη της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού «Νέα Ζωή» είμεθα οι κ.κ. Παύλος Πετρίδης, Ιωάννης Κασιμάτης, και Στέφανος Πάργας. Ο

φίλος ποιητής μας είχε στείλει ένα αριστουργηματικό ποίημα, την «Θυσίαν» το οποίο η Συντακτική Επιτροπή απεφασίσαμεν να δημοσιεύσωμεν εις την πρώτη σελίδα του υπό εκτύπωσιν φυλλαδίου της «Νέας Ζωής». Πράγματι το πρώτον δεκαεξασέλιδον της «Νέας Ζωής» εξετυπώθει με πρώτον-πρώτον το ρεαλιστικόν αυτό ποίημα του Βάρναλη. Η εκτύπωσις εξηκολούθει ότε ο κ. Κ. Ν. Κωνσταντινίδης, ο σημερινός συνεργάτης μας, όστις εκείνην την εποχή έμενεν εις το εσωτερικό της κάτω Αιγύπτου έφθασεν εις Αλεξάνδρειαν. Μόλις είδε τυπωμένον το ποίημα εξανέστη και επροκάλεσε Γενικήν Συνέλευσιν των Μελών του Συλλόγου «Νέα ζωή». Η Συνέλευσις (27-06-1910) υπήρξε θυελλώδης. Η ηθική-η κακώς εννοουμένη ηθική-υπεστηρίχθη από τα 9/10 των Μελών της «Νέας Ζωής». Ο συνάδελφός μας εν τη Συντακτική Επιτροπή κ. Παύλος Πετρίδης παρεδέχθη τας οπισθοδρομικάς απόψεις της πλειοψηφίας και απεφασίσθη να καταστραφή το εκτυπωθέν δεκαεξασέλιδον και εις την θέσιν του απορριφθέντος αριστουργήματος να δημοσιευθή κάποιον άλλον χλιαρόν... χεορόγραφον. Κατόπιν της αποδοκιμασίας ταύτης οι κ.κ. Ι. Κασιμάτης και Στέφανος Πάργας απεχώρησαν διαμαρτυρούμενοι δια της υπεργεροντικής αντιλήψεις της «Νέας Ζωής» και με τον μακαρίτη Δημ. Ζαχαριάδην, τον κ. Β. Πασχαλίδην και τον κ. Χρ. Ζερβόν, απεφάσισαν την έκδοσιν του νεωτεριστικού καθ' όλα περιοδικού «Γράμματα» (σελ. 27,28).

Κατά τους βαλκανικούς πολέμους, πολλά από τα μέλη της «Νέας Ζωής» μετέβησαν στην Ελλάδα, για να εκπληρώσουν τα στρατιωτικά τους καθήκοντα προς την πατρίδα. Αυτό το γεγονός, σε συνδυασμό με τον περιορισμό των πόρων, είχε ως αποτέλεσμα την διακοπή της έκδοσης του περιοδικού, το 1916. Ωστόσο, η διακοπή αυτή υπήρξε προσωρινή, καθώς η «Νέα Ζωή» επανεκδόθηκε το 1922, κυρίως χάρη στην προσπάθεια που κατέβαλλε ο Κ. Ν. Κωνσταντινίδης, ένας εκ των ιδρυτών της. Η «Νέα Ζωή» αναγκάστηκε να διακόψει την έκδοσή της τον Αύγουστο του 1927 (Πολίτης, 1930).

Αξιοσημείωτοι σταθμοί στην πορεία του περιοδικού «Νέα Ζωή»

Ο πρώτος τόμος του περιοδικού που καλύπτει το διάστημα Σεπτεμβρίου 1904 έως τον Αύγουστο 1905 και ο δεύτερος που από τον Σεπτέμβριο 1905 φτάνει έως τον Αύγουστο 1906, είναι ποιοτικά ισχνότεροι.

Ο τρίτος τόμος (Σεπτέμβριος 1906-Αύγουστος 1907) δικαιώνει τη φήμη του περιοδικού και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την μετέπειτα πρόοδό του. Σε αυτόν τον τόμο κάνει την εμφάνισή του ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης με το έργο «Ξομπλιάστρα», ως συνεργάτης επί πληρωμή. Θα συνεχίσει τη συνεργασία του με τα έργα: «Λιμανάκια», «Καμίνι», «Τ' αερικό στο δέντρο», Τ' έρημ' ακρογιάλια», «Μια ψυχή», «Φορτωμένα κόκκαλα». Η πιο αξιόλογη συνεργασία ήταν «Τα ρόδινα ακρογιάλια», τα οποία δημοσιεύτηκαν σε συνέχειες. Η έκδοση των «Απάντων» του, τελικά δεν στέφθηκε με επιτυχία παρά την αναγγελία της από το περιοδικό.

Στον πέμπτο τόμο (Οκτώβριος 1908-Σεπτέμβριος 1909) δημοσιεύει ποίημα ο Καβάφης. Ο Παπαδιαμάντης σε αυτό τον τόμο δημοσιεύει «Της δασκάλας τα μάγια».

Στον έκτο τόμο (Οκτώβριος 1909-Σεπτέμβριος 1911), ο Ν. Καζαντζάκης δημοσιεύει κριτική της «Μαρίας Πενταγιώτισσας» του Π. Νιρβάνα, που την χαρακτηρίζει αποτυχημένη. Ο Καζαντζάκης χρησιμοποιεί το ψευδώνυμο Πέτρος Ψηλορείτης. Στο ίδιο τεύχος (1-2) χαρακτηρίζει τη «Μελάχρα» του Π. Χορν ως οπισθοδρόμηση. Συνεργάζεται και η γυναίκα του με τη «Νέα Ζωή», Γαλάτεια Καζαντζάκη, με το ψευδώνυμο Πετρούλα Ψηλορείτη. Η «Νέα Ζωή» τύπωσε δύο βιβλία της Γαλάτειας, το «Η άρρωστη πολιτεία» και το «Με κάθε θυσία». Ο κριτικός Καζαντζάκης θα δημοσιεύσει μελέτες για τη «Σαμοθράκη» του Ίωνα Δραγούμη και τον Ζαν Μωρέας εγκωμιαστικές, ενώ θα επιτεθεί στον Σπ. Μελά για το «Χαλασμένο σπίτι». Εγκαταλείπει την κριτική για να δημοσιεύσει τον «Οδυσσέα», τραγωδία, στον ενδέκατο τόμο του περιοδικού, (Ιούνιος 1922-Ιανουάριος 1924), με το ψευδώνυμο Α. Γερανός. Σε αυτό τον τόμο δημοσιεύει στίχους και ο Καρυωτάκης.

Ο δωδέκατος τόμος (1924) αριθμεί μόνο ένα τεύχος στο οποίο ο Ευ. Παπανούτσος δημοσιεύει μελέτη για τον Μπέρξον. Το ίδιο και ο δέκατος τρίτος. Το τεύχος αυτό είναι αφιερωμένο στον Κωστή Παλαμά και αποτελεί σημαντική προσφορά στη μελέτη του έργου του (1926). Συνεργάζονται όλοι οι γνωστοί λογοτέχνες της εποχής εκτός από τον Καβάφη. Με το τεύχος αυτό επισημοποιείται ο δεσμός του Παλαμά με τη «Νέα Ζωή», που θα επιδράσει πολύ στις αντιλήψεις Νεοζωϊστών για τον Καβάφη. Ο δέκατος τέταρτος τόμος είναι ο τελευταίος, αποτελούμενος από τέσσερα τεύχη. Στη συνέχεια το περιοδικό διακόπτει την έκδοσή του (Γιαλουράκης, 1967).

Κεφάλαιο 5

Η ενότητα «Λογοτεχνική Κίνησης-Λογοτεχνική Κίνηση» του περιοδικού

Στο περιοδικό διακρίνουμε στα περιεχόμενα, την ενότητα «Λογοτεχνική Κίνησης» και κατόπιν «Λογοτεχνική Κίνηση», σε 13 από τα 87 συνολικά τεύχη του. Πιο συγκεκριμένα, η ενότητα «Λογοτεχνική Κίνησης», υπάρχει στα τεύχη 49,50,51-52 του 1908 και 54,55,56,58,59-60 του 1909. Η ενότητα «Λογοτεχνική Κίνηση», υπάρχει στο 1^ο τεύχος του 1922, και στα τέσσερα πρώτα τεύχη του 1927, που είναι η τελευταία χρονιά έκδοσης του περιοδικού. Στη «Λογοτεχνική Κίνησης/-η», γίνεται λόγος για οτιδήποτε εκδίδεται και αφορά τη λογοτεχνία, όχι μόνο στην Αίγυπτο αλλά γενικότερα, και η συντακτική επιτροπή του περιοδικού προβαίνει σε αξιολόγηση αυτών. Παρακάτω, γίνεται μια προσπάθεια ανάλυσης της ενότητας αυτής ανά τεύχος. Να σημειωθεί ότι τα τεύχη του περιοδικού υπάρχουν ψηφιοποιημένα στην ψηφιακή βιβλιοθήκη Πατρών, στη συλλογή «Κοσμόπολις», από την οποία μελετήθηκαν (https://kosmopolis.library.upatras.gr/index.php/nea_zoi/issue/archive).

Λογοτεχνική Κίνησης

Τεύχος 49^ο (1908)

Ξεκινώντας η ενότητα με τα «Λίγα Λόγια», υπογεγραμμένη από την συντακτική επιτροπή του περιοδικού, οι συντάκτες προβαίνουν σε κάποιες παρατηρήσεις αναφορικά με το περιοδικό. Επισημαίνεται ότι το περιοδικό έχει κλείσει τέσσερα έτη και έχει εισέλθει στο πέμπτο έτος της κυκλοφορίας του. Γίνεται λόγος για τον δύσκολο ανηφορικό δρόμο που διάλεξε η ομάδα αυτή των νέων, για το συνταίριασμα των νέων ιδεών με τις παλαιές ιδέες, για το σπάσιμο των δεσμών-ακόμα και των δικών τους δεσμών-, για την απόφασή τους να μην χαριστούν σε κανένα προς όφελος της τέχνης και τέλος, για την ελπίδα που διαφαίνεται, καθώς ακολουθούν και άλλοι νέοι. Υποστηρίζεται πως ίσως είναι σκληροί, αλλά η «Νέα Ζωή» θα περνά με δικό της χαρακτήρα και δική της γνώμη.

Στην υποενότητα «Θέατρον», ο Χρ. Παπαζαφειρόπουλος υπογράφει την κριτική για το διήγημα του Γρηγόριου Ξενόπουλου «Κόκκινος Βράχος», το οποίο δραματοποιήθηκε και παίχτηκε στο θέατρο της Κυβέλης, με την ίδια να πρωταγωνιστεί σημειώνοντας μεγάλη επιτυχία. Η «Φωτεινή Σάντρη», η ηρωίδα του διηγήματος, είναι το τραγικό πρόσωπο μιας ερωτικής ιστορίας δύο πρωτεξάδελφων, μιας ιστορίας που αρχίζει με γέλια και παιχνίδια για να καταλήξει με τον τραγικό θάνατο της κοπέλας, όταν μαθαίνει τον γάμο του αγαπημένου της. Ο κριτικός εδώ, τονίζει ότι τα δράματα που διασκευάζονται από διηγήματα είναι συνήθως αναιμικά στη δράση, καθώς τους λείπουν τα δραματικά στοιχεία, η γοργότητα και η ψυχολογική εκδήλωση των προσώπων. Ωστόσο, καταλήγει ότι το συγκεκριμένο δράμα στάθηκε τόσο όμορφα πάνω στη σκηνή, προχωρώντας αβίαστα με έναν

αριστοτεχνικό διάλογο ως το τέλος και κρίθηκε γενικώς ως αριστούργημα σκηνικής τέχνης.

Ο Πέτρος Μάγνης, στη συνέχεια, στην υποενοότητα «Νέα Βιβλία», υπογράφει την κριτική για το βιβλίο «Η Κληρονομιά» του Βαρλέντη. Το χαρακτηρίζει σοβαρό, φωτιστικό διήγημα, κουραστικό όμως, λόγω της πολλής ρητορικότητας του. Η υπόθεση του: ένας Γιώργος από τα Γιάννενα καλείται να επιστρέψει στο πατρικό του μετά το θάνατο του πατέρα του για να φροντίσει τη μάνα του και την κληρονομιά του. Περνώντας από την Αθήνα, την εποχή που κηρύσσεται ο πόλεμος μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, βλέποντας τι εκτυλίσσεται, αποφασίζει να γίνει αντάρτης στην ήπειρο, όπου χάνει τη ζωή του σε μια συμπλοκή με τους Τούρκους, κληρονομώντας έτσι τον αμάραντο της δόξας στεφάνι. Ο συγγραφέας της «Κληρονομιάς», όπως ανέφερε ο κ. Ι. Γκίκας, σε άλλο τεύχος της Νέας Ζωής, στερείται την επιδεξιότητα του καλού τεχνίτη του διηγήματος. Ωστόσο, όπως αναφέρει ο Μάγνης, είναι προοδευτικός και σκοπός του είναι να ανοίξει τα μάτια των πολλών και να δώσει ζωή στη δημοτική γλώσσα. Ο συγγραφέας αναφέρει στο έργο του ότι οι Έλληνες αποστρέφονται το θησαυρό τους, τη νέα τους γλώσσα, σαν να είναι τούρκικη, γυρεύοντας δόξα προγονική παντού. Κλείνοντας, ο κριτικός συγχαίρει τον συγγραφέα γι' αυτόν του τον αγώνα.

Έπειτα, ο Μάνος Αρτάκης κρίνει την τρίπρακτη τραγωδία του Γ. Λ. Αρβανιτάκη «Βερενίκη». Αναφέρει ότι ο συγγραφέας δεν είναι ποιητής αλλά αρχαιολόγος, ιστορικός, μαθηματικός, μεταφραστής. Η τραγωδία του, χαρακτηρίζεται ως ιστορική έκθεση συνωμοσιών πλεγμένων γύρω από τον χηρευμένο θρόνο της Κυρήνης και δεν έχει καμία σχέση με ποίηση. Ο χαρακτήρας της ηρωίδας δεν είναι καν χαρακτήρας, σύμφωνα με τον κριτικό. Αγαπά τον μνηστήρα της και υπομένει και όταν οι εχθροί της τον κακολογούν, αυτή αμφιβάλει για την αγάπη του. Ο κριτικός είναι καυστικός και στο ζήτημα της γλώσσας, καθώς αναφέρει ότι η γλώσσα είναι καθαρεύουσα με ζωντανές εκφράσεις που τις ξεφεύγουν, λέγοντας πως ο συγγραφέας δεν απέχει πολύ από την αληθινή ζωή.

Στην υποενοότητα «Μια Ματιά», γίνεται λόγος για την θεατρική κίνηση στην Αθήνα. Αναφέρεται ότι, ενώ οι θεατρικοί συγγραφείς μετριούνταν στα δάχτυλα, ξαφνικά πλήθυναν σαν τα μανιτάρια. Όλοι όσοι ήξεραν λίγη γραφή και ανάγνωση επιχείρησαν να γράψουν δράμα, αδιαφορώντας για το ποιητικό χάρισμα. Ξεχώρισαν ανάμεσα στα πολλά, η «Μαρία Πενταγιώτισσα» του Παύλου Νιρβάνα, η «Χειραφετημένη» του Χρ. Παπαζαφειρόπουλου, οι «Πετροχάρηδες» του Χαρή, η «Φωτεινή Σάντρη» του Γρ. Ξενόπουλου, τα «Τρία Φιλιά» του Χριστομάνου και το πιο δυνατό, το «Κόκκινο Πουκάμισο» του Σπύρου Μελά.

Τα «Τρία Φιλιά» του Χριστομάνου, χαρακτηρίζεται ποιητικότερο και πολύ λεπτό ψυχολογικό έργο. Δύο φιλενάδες, η Δόρα και η Λιάνα, αγαπούν τον Φαίδωνα, ο οποίος παντρεύεται την Δόρα. Ωστόσο, μετά από λίγο καιρό αγαπά τη Λιάνα. Η Δόρα, όταν το αντιλαμβάνεται, σκοτώνεται, χωρίς να μάθουν ποτέ την αιτία για τον θάνατό της. Το «Κόκκινο Πουκάμισο» του Σπύρου Μελά, είναι ένα έργο ρεαλιστικό. Ο Σταύρος, φτωχός εργάτης, αρραβωνιάζεται την Αγνούλα. Όμως, γυρνάει πίσω τον

αρραβώνα και παντρεύεται την Τριανταφυλλιά. Όταν ο Σταύρος μαθαίνει ότι η Τριανταφυλλιά ερωτεύεται τον Αχιλλέα, που του πήγαινε τόσο πολύ το κόκκινο πουκάμισο, τον σκοτώνει μέσα στην ταβέρνα, παίρνοντας κι αυτός μια μαχαιριά. Μέσα στο δωμάτιο του πεθαίνει, με παραστάτη το φάντασμα της πρώτης του αρραβωνιαστικιάς. Αναφέρεται στο σημείο αυτό, ότι ο Γρ. Ξενόπουλος έγραψε κριτική για τον Σπύρο Μελά και το έργο του στα «Παναθήναια». Τον χαρακτηρίζει ποιητή, με λαϊκή έκφραση και σκέψη.

Στη συνέχεια, γίνεται λόγος για τον Ψυχάρη και την παρουσία του στον «Νουμά» με ένα του τραγούδι, ως στιχουργός, προκαλώντας την έκπληξη των συντακτών της Νέας Ζωής. Το τραγούδι «Πέρα Πέρα» είναι αφιερωμένο στον Μανώλη Καλομοίρη και κρίνεται ως άκρως ζηλευτό. Μεταφέρονται και κάποια κομμάτια του στη Νέα Ζωή. Στον «Νουμά» φιλοξενείται και μελέτη του Κ. Παλαμά, «Βιβλία για τα παιδιά», που συνίσταται γι' αυτούς που επιθυμούν τη μόρφωση των παιδιών τους και την πρόοδο του έθνους. Σε αυτή τη μελέτη ο Παλαμάς, χαρακτηρίζει ως ντιλεττάντηδες όσους ακολουθούν το μεσιανό δρόμο στη γλώσσα. Σε αυτό το σημείο, υπάρχει διαφωνία με το ποιητή, καθώς στη Νέα Ζωή πιστεύουν πως όσο απαραίτητοι για τον αγώνα υπήρξαν ο Ψυχάρης, ο Πάλλης και ο Εφταλιώτης, άλλο τόσο χρειάζονται και οι ντιλεττάντηδες σαν τον Ξενόπουλο και τον Νιρβάνα. Απαραίτητοι ήταν και οι υποχωρητικοί και οι ανένδοτοι, ώστε να λάβει η γλώσσα τη νέα της μορφή και να υπάρξει και κάποια προδιάθεση για το λαό, που δεν ήταν ακόμη προετοιμασμένος για νέες θεωρίες.

Αναμένεται η επίσκεψη της καλλιτέχνιδας Σάρας Μπερνάρ, που περιοδεύει στην Ανατολή, αλλά και της Νίκα, Κυβέλη και Κοτοπούλη. Επίσης, εκφράζεται η επιθυμία να παιχτεί η «Χειραφετημένη» του δικού τους Χρ. Παπαζαφειρόπουλου. Αναμένεται και η έκδοση ενός νέου περιοδικού με το όνομα «Παν», με διευθυντή τον Άριστο Καμπάνη, του οποίου το έργο έχει ξεχωρίσει και είναι ελπιδοφόρο για την εξέλιξη του ελληνικού περιοδικού. Ως φωτεινές προσπάθειες χαρακτηρίζονται και τα περιοδικά: «Τέχνη», «Διόνυσος», «Νουμάς», «Παναθήναια», «Ακρίτας» και «Ηγησώ».

Στην υποενοότητα «Φιλολογικά Γράμματα» που ακολουθεί, ο Ιω. Γκίκας απαντά στην διαμαρτυρία του κ. Βαρλέντη για την κριτική που του άσκησε, στο έργο του «Αητοί και Λελέκια». Ο Ιω. Γκίκας αναφέρει ότι έγραψε την αλήθεια χωρίς να φοβάται και κατηγόρησε τον κ. Βαρλέντη ως αλαζόνα, αφού παρέθεσε μάλιστα απόσπασμα της επιστολής του υπουργού κ. Ν. Λεβίδου με εγκωμιαστικά σχόλια για το έργο του στην διαμαρτυρία του. Επισημαίνει την έλλειψη ευφυΐας από μέρους του, που πίστεψε τα λόγια του υπουργού, ο οποίος προσβλέπει στην στήριξή του στις ερχόμενες βουλευτικές εκλογές.

Το τεύχος κλείνει με την νέα συντακτική επιτροπή που εξελέγη, κατόπιν ετήσιας γενικής συνέλευσης, και αποτελείται από τους Μάνο Αρτάκη, Πέτρο Μάγνη και Βάσο Τέλη, με νέο πρόγραμμα. Αναφέρονται και νέες εκδόσεις, του Ρ. Gahisto και του Salvatore Farina.

Τεύχος 50^ο (1908)

Αρχικά, στα «Λίγα Λόγια ακόμα», η συντακτική επιτροπή ευχαριστεί τις εφημερίδες και τα περιοδικά που έγραψαν για το έργο και το σκοπό της Νέας Ζωής. Τονίζεται ότι δεν υπάρχουν κομματικές προσχωρήσεις και ότι η Νέα Ζωή τιμά και σέβεται κάθε αληθινό εργάτη της Τέχνης.

Στην υποενοότητα «Θεατρικά», ο Μάνος Αρτάκης αναφέρεται στην έλευση της καλλιτέχνιδος Σάρας Μπερνάρ, στο θέατρο του Ζιζίνια. Οι περισσότεροι πήγαν να την παρακολουθήσουν με κάποια επιφύλαξη, λόγω της ηλικίας της. Ήταν εξηντατεσσάρων ετών. Τελικά, τους μάγεψε με την ερμηνεία της ως «Μάγισσα», «Τόσκα», «Αητόπουλο», «Κυρία με τις Καμελίας», και η ηλικία της ξεχάστηκε. Το θέατρο υπήρξε ασφυκτικά γεμάτο και το πλήθος κρατούσε την αναπνοή του, μην χάσει κανέναν παλμό. Το κοινό την λάτρεψε.

Στην υποενοότητα «Με Μια Ματιά», γίνεται λόγος για το βιβλίο του Πέτρου Βλαστού, «Στον ήσκιο της συκιάς». Στο τελευταίο του αυτό βιβλίο, μετά τα «Της Ζωής» και «Αργώ», αναπαριστά τα μυθικά και θεογονικά χρόνια του Προμηθέα και της Πανδώρας, ένα κομμάτι από το αλληλοφάγωμα του πελοποννησιακού πολέμου, την ελληνική ψυχή κάτω από την Φραγκοκρατία, μια μεγαλόπρεπη εικόνα του Βυζαντίου και στο τέλος ένα στεναγμό της σκλαβιάς στην επανάσταση. Στη συνέχεια, με τίτλο «Το Λεξικόν», γίνεται αναφορά στο Μεγάλο Ελληνικό Λεξικό, που ανέθεσε ο υπουργός παιδείας κ. Στάης σε επιστήμονες για τον εορτασμό της προσεχούς εκατονταετηρίδας της Μεγάλης Επανάστασης. Όπως αναφέρεται ο κ. Μιστριώτης διαμαρτύρεται.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται με τον τίτλο «Οι ξένοι δια τα ελληνικά γράμματα» στην τρίμηνη επιθεώρηση στα ελληνικά γράμματα που κάνει ο Δημήτριος Αστεριώτης στον «Ερμή» της Γαλλίας. Ο Βαλαωρίτης χαρακτηρίζεται ως διάδοχος του Ομήρου. Επαινεί το «Μυστικόν του Βοσπόρου» του Π. Δημητρακοπούλου και την «Κληρονομιά» του Βαρλέντη. Κάνει λόγο για τα μεταφρασμένα στα γαλλικά διηγήματα του Παπαδιαμάντη «Όνειρο στο κύμα» και «Έρωτας στα χιόνια», ευχόμενος να μεταφραστεί και η «Φόνισσα» στα γαλλικά, χαρακτηρίζοντας τον Παπαδιαμάντη νεοέλληνα Δοστογιέφσκη. Αναφέρει ως ένα από τα καλύτερα διηγήματα του Βικέλα, με αφορμή τον θάνατό του, τον «Φίλιππο Μάρθα» που δημοσιεύεται και στη Νέα Ζωή, και αναφέρει επίσης, τα «Τρελλά Τραγούδια» του Περγιαλίτη και την «Μεγάλη Αύρα» του Σκίπη.

Στην μεγάλη αίθουσα των διαλέξεων του συλλόγου της Νέας Ζωής άρχισαν οι φιλολογικές βραδιές με απαγγελίες ποιημάτων και διηγημάτων και ύστερα ατελείωτες γλωσσικές συζητήσεις. Υπάρχει βιβλιοθήκη, αναγνωστήριο, αίθουσα μπιλιάρδου, αίθουσα του συμβουλίου και της κριτικής και συντακτικής επιτροπής. Σε λίγο, θα αρχίσουν και οι διαλέξεις από διακεκριμένους επιστήμονες και λογοτέχνες και μελών της Νέας Ζωής.

Στη συνέχεια γίνεται λόγος για την «Μιρέγια», του ποιητή Φρ. Μιστράλ. Με αφορμή τις εορτές για την πεντηκονταετηρίδα της «Μιρέγια», ο κ. Paul Souchon μας

λέει ότι αδικώς αποδίδεται η ανακάλυψη του ποιήματος στον Λαμαρτίνο. Η ανακάλυψη έγινε από τον ποιητή Αδόλφο Δουμά, ο οποίος διάβασε μέρος της πριν ολοκληρωθεί και αφού ολοκληρώθηκε δημοσίευσε άρθρο στην εφημερίδα «Gazette de France». Το άρθρο πέρασε απαρατήρητο και μετά από τρία χρόνια δημοσιεύτηκε στην «Avignon» και ο Αδ. Δουμάς ανέλαβε να το παρουσιάσει μαζί με τον συγγραφέα στο Παρίσι. Ύστερα, ο Αδόλφος γνώρισε τον Μιστράλ στον Λαμαρτίνο, ο οποίος αφιέρωσε ογδόντα σελίδες για τη «Μιρέγια» στα «Cours familiers de literature».

Με ιδιαίτερη συγκίνηση και χαρά ανακοινώνεται η ίδρυση στην Αλεξάνδρεια του Συλλόγου Ελλήνων Επιστημόνων, όπου οι πρώτες συσκέψεις θα γίνουν στην αίθουσα των διαλέξεων της Νέας Ζωής.

Χαιρετίζεται με χαρά η ίδρυση στην Αθήνα Εταιρίας Δραματικών Συγγραφέων, με πρόεδρο τον πρίγκηπα Νικόλαο και αντιπρόεδρο τον κ. Χρηστομάνο. Γενικός γραμματέας εξελέγη ο κ. Τσοκόπουλος, ειδικός ο κ. Π. Χορν, έφορος ο κ. Μελάς και ταμίας ο κ. Λάσκαρης. Το γυναικείο φύλο αντιπροσωπεύεται από την κ. Καλλιρρόη Παρρέν και την κ. Ευγενία Ζωγράφου.

Άξιο αναφοράς, καθώς έγινε εις βάρος των νεοελληνικών γραμμάτων, χωρίς να παίρνει θέση, έκρινε η συντακτική επιτροπή ότι είναι η διαμάχη ανάμεσα στον γνωστό Γερμανό βυζαντινολόγο Κρουμπάχερ και τον Καθηγητή Μιστριώτη. Ο Κρουμπάχερ έστειλε ένα άρθρο σε ελληνικές εφημερίδες που ανασκευάζει τις κατηγορίες του κ. Μιστριώτη επί μισελληνισμού και ζητά να ανακαλέσουν τις ύβρεις. Ο Μιστριώτης αντί αυτού έγραψε άρθρα στα οποία επαναλάμβανε τα όσα είχε πει.

Έπειτα, παρατίθεται κομμάτι από τον «Νουμά»(αρ. 319), από ένα ωραίο άρθρο του Παλαμά για τον Επαμεινώντα Δεληγιώργη. Στο απόσπασμα αυτό, ο Παλαμάς αναφέρει ότι ο Δεληγιώργης γύρισε από την Ευρώπη και διορίστηκε με βάση τις σπουδές του στο υπουργείο εξωτερικών. Αυτό που του έκανε την μεγαλύτερη εντύπωση και του έδωσε μεγάλη χαρά ήταν η δοκιμή μιας μελέτης στο έργο του Καρκαβίτσα του Δεληγιώργη, που παρουσιάστηκε στις στήλες του «Monde Hellenique».

Στη συνέχεια της ενότητας γίνεται λόγος για το τι πίνουν οι συγγραφείς. Εδώ αναφέρονται ενδεικτικά, ο Gaston Paris που επιλέγει με το φαγητό του κόκκινο κρασί νερωμένο και λίγο κονιάκ έπειτα από τον καφέ, ο Pierre Loti που δεν πίνει, ο Paul Marguerite που δεν πιστεύει ότι το ποτό αυξάνει τη δύναμη του καλλιτέχνη. Πολλοί είναι εκείνοι που οφείλουν στο ποτό τα δημιουργήματά τους, όπως ο Hoffman, ο Edgar Poe, ο Musset, ο Charles Cros και ο Paul Verlaine.

Λίγο πριν κλείσει η ενότητα, γίνεται αναφορά στον Σαρδού και τον θάνατό του και κυρίως σε όλους εκείνους που έκριναν με προκατάληψη και υποκρισία το έργο του και εκτίμησαν ότι πέθανε και αυτό μαζί με αυτόν. Άδικο, λοιπόν, κατηγορείται ο Σαρδού, όχι επειδή οι νεοζωιστές τον κρίνουν ως ένα μεγάλο συγγραφέα που άνοιξε νέους δρόμους στη δραματική τέχνη αλλά γιατί είχε ατομικό χαρακτήρα που

επίδρασε σε ολόκληρη τη γενιά, αναδείχτηκε διδάσκαλος στην περιγραφή μερικών σύγχρονων χαρακτήρων και δημιούργησε τη δική του σχολή.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με το ζήτημα της απλοποίησης της ορθογραφίας. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρεται στο γαλλικό νομοσχέδιο που κατατέθηκε στο Συμβούλιο της Δημόσιας Εκπαιδύσεως από τον υπουργό παιδείας και πρόκειται προσεχώς να ψηφιστεί. Οι αλλαγές θα γίνουν με βάση τις τροποποιήσεις του Greard. Χαρακτηρίζεται ως σωστός θρίαμβος των νέων ιδεών. Πλέον τα γαλλόπαιδα θα ρουφούν γνώσεις και όχι κανόνες. Με καυστικότητα αναφέρεται η κριτική αυτή στα δικά μας παιδιά που μαθαίνουν να λύνουν μυστήρια αινίγματα όπως αυτό: ρ/ρ.

Τεύχος 51^ο-52^ο (1908)

Στην υποενότητα «Λίγα Λόγια», στην αρχή της ενότητας, επισημαίνεται η αυξανόμενη πνευματική κίνηση από τους νέους, κυρίως, γεγονός που γεμίζει με χαρά και περηφάνεια τη Νέα Ζωή. Η ενότητα συνεχίζεται με τα «Νέα Βιβλία», φιλοξενώντας τα έργα του Πέτρου Βλαστού «Στον ήσκιο της συκιάς», του Ιατρού Σαραφίδη «Η Χαρούμενη Επιστήμη» και του Κ. Δ. Καπράλου «Εμπορικών και Φιλολογικών Ημερολόγιον». Για το Πέτρο Βλαστό και το συγκεκριμένο έργο είχε γίνει μια μικρή αναφορά στο προηγούμενο τεύχος. Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι πρόκειται για έναν αξιοπαρατήρητο νέο. Τα πέντε διηγήματά του φανερώνουν έναν δυνατό ζωγράφο. Μεταχειρίζεται λέξεις торνευμένες στο δογματισμό της πλέον δυνατής δημοτικής. Η «Χαρούμενη Επιστήμη» του Ιατρού Σαραφίδη, θυμίζει τον Περικλή Γιαννόπουλο με τη διαφορά να χαρακτηρίζεται το έργο του Γιαννόπουλου ρωμαίικο και του Σαραφίδη νιτσεϊκό. Ο συγγραφέας της «Χαρούμενης Επιστήμης», πραγματεύεται με τον πιο απλούστερο τρόπο όλα τα κοινωνικά ζητήματα. Αποκρυσταλλώνονται όλες οι πικρές αλήθειες, με μεγάλη εκφραστικότητα. Είναι απαραίτητα τέτοια βιβλία, που εκλαϊκεύουν τη φιλοσοφία και την επιστήμη με τον πιο ριζοσπαστικότερο τρόπο, για να λένε τις αλήθειες. Ο Καπράλος, επιχείρησε με μια αποτελεσματική προσπάθεια να συναδελφώσει το εμπόριο με τη φιλολογία στον πλούσιο τόμο του ημερολογίου του, δίνοντας μια εικόνα χαρακτηριστική για τον τόπο. Βρίσκεται, ωστόσο, στην αρχή. Αλλά είναι σημαντικό το ότι έγινε μια αρχή. Απαιτείται, όμως, μια συνέχεια με περισσότερη καλλιτεχνία και εκφραστικότητα.

Στην υποενότητα «Με μια ματιά», γίνεται λόγος για τις φιλολογικές βραδιές μεταξύ των μελών στον σύλλογο. Σε μία από τις πρώτες, ήταν εκεί ο λόγιος κ. Ζητουνιάτης. Απαγγέθηκαν η «Τριλογία του Θυμού» του Κωστή Παλαμά και η «Φαρμακωμένη» του Σολωμού. Αναγνώστηκε η «Γλωσσική Αυτοβιογραφία» του Παύλου Νιρβάνα. Ο κ. Ζητουνιάτης απήγγειλε ποίημα του Jean Moreas κατά τη μετάφρασή του. Έγιναν φιλολογικές συζητήσεις και σε επόμενη βραδιά ο νέος Θ. Κυπραίος ανάγνωσε το εθνικής υπόθεσης δράμα του ο «Σκουφάς». και απήγγειλε με επιτυχία το ποίημα του Καβάφη, «Κηδεία του Σαρπηδόνο».

Στη συνέχεια, με τον τίτλο «Μια για πάντα», θίγεται το θέμα του γλωσσικού ζητήματος και διαπιστώνουμε τη θέση των μελών της Νέας Ζωής. Αναφέρεται,

λοιπόν, ότι πολλοί είναι εκείνοι που θεωρούν «εχθρό της πατρίδας», «προδότη του έθνους», όσους νέους ποδοπατούν τις προλήψεις και χτυπούν την Υποκρισία και την Ψευτιά, τις δύο αυτές Ερινύες, που δεν αφήνουν τη Νιότη να πετάξει προς νέους ορίζοντες. Μάλιστα, οι άνθρωποι αυτοί των περασμένων αιώνων, που ζουν στην εποχή για την οποία γίνεται λόγος, ανησυχούν γι' αυτά τα ζωηρά κινήματα και φανατίζουν το κοινό, χαρακτηρίζοντας τους νέους, που προσκυνούν τον Ναό της Νεοελληνικής Τέχνης, ως εχθρούς του Έθνους και της Επιστήμης, με αποτέλεσμα να απομακρύνουν πολλούς από τη φιλολογία της εποχής και να μην διαβάζουν και να μην ξέρουν ούτε καν τα ονόματα των μεγαλύτερων ποιητών και λογογράφων. Τονίζεται, ότι η Νέα Ζωή ακολουθεί την εξέλιξη της γλώσσας και της τέχνης στα νεοελληνικά γράμματα, αν και η Αίγυπτος δεν ήταν το κατάλληλο έδαφος γι' αυτά τα πράγματα.

Έπειτα, δίνονται πληροφορίες για το σύλλογο των Ελλήνων επιστημόνων. Στην αίθουσα του συλλόγου της Νέας Ζωής, κατόπιν συνελεύσεων, ψηφίστηκε ο κανονισμός του συλλόγου και δόθηκε το όνομα, « Σύλλογος Ελλήνων Επιστημόνων ο Πτολεμαίος». Εκλέχτηκε διοικητικό συμβούλιο, με πρόεδρο τον οφθαλμίατρο κ. Δημητριάδη, αφού λόγω υποχρεώσεων αρνήθηκε ο κ. Κεπετζής. Η Νέα Ζωή θεωρεί την ίδρυση του συλλόγου ως πρώτο βήμα για την επιτυχία, παρά τα ειρωνικά μειδιάματα ορισμένων απαισιόδοξων.

Με αφορμή τα όσα γράφτηκαν για το ζήτημα της απλοποίησης της ορθογραφίας σε περασμένο τεύχος στη Νέα Ζωή για την επικείμενη απλοποίηση της ορθογραφίας στη γαλλική γλώσσα, γνωστός καθηγητής του Αβερωφείου δημοσίευσε στον «Ταχυδρόμο» ένα ανυπόγραφο άρθρο. Τονίζεται ότι ο καθηγητής σε αυτό το άρθρο έγραψε πράγματα για τη Νέα Ζωή που δεν ισχύουν. Απέδωσε σκέψεις και γνώμες που ποτέ δεν εκφράστηκαν από τη Νέα Ζωή. Η Νέα Ζωή ποτέ δεν ισχυρίστηκε ότι εγκρίθηκε το εν λόγω νομοσχέδιο αλλά ότι επρόκειτο να ψηφιστεί.

Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στην τούρκικη και ιαπωνική φιλολογία. Παρατηρείται ότι παρά τα σπάνια και σκόρπια δημοσιεύματα, η τουρκική φιλολογία αξίζει προσοχής. Το περιοδικό «Εικονογραφημένον Βιβλίον» είναι μια μηνιαία επιθεώρηση μεγάλης αξίας, εφάμιλλος με τα ευρωπαϊκά περιοδικά του είδους της. Ξεχωρίζουν, ακόμη, τα περιοδικά ο «Καθηγητής» και η «Έρευνα». Σημαντικοί συγγραφείς θεωρούνται: ο Σινασής, ο Νεμύκ-Κεμάλ, ο Αβδούλ Χακχαμίτ, ο Νατζή, ο Μεμδούχ, η Νιγκιάρ Χανούμ, ο Τεφίκ Φικρέτ, ο Μαχμούτ Εκρέμ. Σχετικά με την ιαπωνική φιλολογία, οι Ιάπωνες μυθιστοριογράφοι παρουσιάζουν την ιαπωνική κοινωνία ανακατεμένη και με όχι και τόσο κολακευτικά σχόλια. Τα έργα τους είναι ρεαλιστικά χωρίς φιλοσοφικές τάσεις και ψυχολογικές αναλύσεις στον έρωτα. Επικρατεί η δυσπιστία, αλλά παραμένει άσβεστο το πατριωτικό αίσθημα. Καταπιάνεται με τη σύγκρουση ανάμεσα στο νέο πνεύμα και τις αρχαίες παραδόσεις, κυρίως μέσα στην οικογενειακή ζωή. Ο πατέρας, στον γάμο, δεν έχει καμία ισχύ. Στα έργα του Μυοτέι Σχιμεϊ «Σύννεφα που περνούν», «Εξομολογήσεις έρωτος» και στο έργο του Τακουτόνι Κενοϊζο «Αηδόνι», ο άνδρας παίρνει κρυφά το μέρος της

γυναίκας του εναντίον της οικογένειάς του. Ιδρύθηκε στο Τόκιο το πρώτο Δραματικό Ιαπωνικό Ωδείο, με διευθύντρια την καλλιτέχνίδα Σάδα Γιάκκο.

Αναφέρεται, στη συνέχεια, στην 300ή επετηρίδα από το θάνατο του Μίλτωνος, που εορτάστηκε στην Αγγλία. Μέσω αυτής, μαθαίνουμε περισσότερα για τη ζωή και τις ιδέες αυτού του μεγάλου ποιητή. Από τα «Αρεοπαγίτικα» του αντιλαμβανόμαστε ότι στήριζε την ελευθερία της σκέψης και των συγγραμμάτων. Επιζητούσε μια νεωτεριστική εκπαίδευση. Πολλά από τα έργα του κήκαν από τον δήμιο, σε Παρίσι και Λονδίνο, αλλά οι δυνατές σκέψεις του ριζώθηκαν βαθιά στον λαό. Γίνεται αναφορά και στον θάνατο του Γερμανού συγγραφέα με τη ρομαντική πνοή, Ernest Wildenbruch. Θεωρείται ποιητής της αυλής και ήταν εξάδελφος του αυτοκράτορα. Όταν για δεύτερη φορά βραβεύτηκε με το βραβείο Schiller, δεν το δέχτηκε, καθώς ο αυτοκράτορας το έδωσε εξ ολοκλήρου σε αυτόν, ενώ αρχικά το κέρδισε μαζί με τον Γεράρδον Χάουπμαν. Η «Κόρη του Rabenstein», ένα από τα τελευταία του δράματα, είχε τη μεγαλύτερη επιτυχία σε όλα τα γερμανικά θέατρα. Ιδιαίτερος λόγος για το διεθνές περιοδικό «Poesia», θα γίνει σε επόμενο τεύχος, ωστόσο σε αυτό, λέγεται ότι είναι πρωτότυπο και αγκαλιάζει όλη την πανευρωπαϊκή ποίηση. Άρχισε να δημοσιεύει τα ανέκδοτα έργα του Alfred Jarry και στο φυλλάδιο του Ιανουαρίου δημοσιεύει το «Objet Aime», άξιο προσοχής, που χαρακτηρίζει τον συγγραφέα, ο οποίος μετέφρασε την «Πάπισσα Ιωάννα» του Ροΐδη.

Με αφορμή την εκατονταετηρίδα από τη γέννηση του Edgar Poe, η Νέα Ζωή αναφέρεται στη μελέτη του Άγγλου John Ingram για τον Πόε, που ρίχνει φως σε πολλά σκοτεινά σημεία της ζωής του ποιητή, τα οποία μεγαλοποιήθηκαν, και μας παρουσιάζει το έργο του επιβλητικό και πλουσιότερο, καθώς ένα μέρος του είναι ακόμη άγνωστο. Σε ερχόμενο φυλλάδιο θα δημοσιευτεί η μετάφραση του «Κόρακα», ένα από τα καλύτερα πεζά ποιήματά του. Σχολιάζεται, έπειτα, ότι σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει εδώ, στο εξωτερικό τιμούν τους συγγραφείς τους διοργανώνοντας εορτές. Πέρασε χωρίς να δοθεί σημασία η πεντηκονταετηρίδα από τη γέννηση του Κωστή Παλαμά.

Στη συνέχεια, στην υποενοότητα «Διάφορα», ανακοινώνεται ότι ο κ. Σπύρος Μελάς ανέλαβε να ενημερώνει τους αναγνώστες του περιοδικού με άρθρο για την λογοτεχνική κίνηση στην Αθήνα, στο πλαίσιο των φιλολογικών ανταποκρίσεων από τα διάφορα κέντρα της Ευρώπης. Η πολυπόθητη συνεργασία θα είναι μηνιαία. Ανακοινώνεται, επίσης, ότι σύντομα θα δημοσιευτούν στίχοι του Γρυπάρη, Μαρτζώκη και Πορφύρα, και πεζά του Βλαχογιάννη και Σ. Δε Βιάζη. Από το ερχόμενο φυλλάδιο θα δημοσιευτεί μόνο στη Νέα Ζωή, το δράμα του Παύλου Νιρβάνα «Μαρία Πενταγιώτισσα». Ο κ. Χρ. Παπαζαφειρόπουλος θα διαβάσει στην αίθουσα της Νέας Ζωής, το νέο του θεατρικό έργο με τίτλο «Σεισμόπληκτου». Η εταιρία των Δραματικών συγγραφέων ετοιμάζει σειρά από παραστάσεις με πρωτότυπα έργα, όπου ο αντιπρόεδρος κ. Χρηστομάνος θα απονέμει το βραβείο που όρισε ο κ. Γλυμενόπουλος, στην παράσταση με την μεγαλύτερη επιτυχία. Ανακοινώνεται, επίσης, ότι ο Παπαδιαμάντης θα δημοσιεύσει προσεχώς στη Νέα Ζωή, νέο εκτενές διήγημα. Μια πολύ ωραία διάλεξη για τον Δαρβίνο, με αφορμή την

εκατονταετηρίδα, έγινε από τον Canivet, στη φυσιοδιφική εταιρία και το Λαϊκό Πανεπιστήμιο. Οι «Πετροχάρηδες» θα βγουν και σε ιδιαίτερο βιβλίο ως έκδοση της Νέας Ζωής. Στη σειρά των εκδόσεων θα συμπεριληφθεί και ο «Μαέστρος» που ολοκληρώνεται στο άλλο φυλλάδιο. Αναβάλλεται για ερχόμενο φυλλάδιο με άλλον μεταφραστή, η «Μπαλάντα της φυλακής του Ρίντιγκ» του Όσκαρ Ουάιλντ. Ανακοινώνονται οι θάνατοι του Γ. Βρούτου, γνωστού γλύπτη και καθηγητή του Πολυτεχνείου στην Αθήνα, και του κωμικού Κοκλέν, στο Παρίσι. Η «Μόννα Βάνα», του «Maetairlinck», μελοποιήθηκε από τον Γάλλο συνθέτη Henri Fevrier και παίχτηκε με μεγάλη επιτυχία στην Opera του Παρισιού. Ο συγγραφέας και ο συνθέτης οδηγήθηκαν στα δικαστήρια, κατόπιν διαφωνίας. Ο Nicolas Segur μιλά στο τελευταίο φυλλάδιο της Revue του Παρισιού για τον Octave Mirbeau. Τον Μάρτιο αναφέρεται ότι θα εκδοθούν σε δύο τόμους 1100 σελίδων όλα τα ανέκδοτα έργα του Ibsen. Τέλος, ανακοινώνονται οι νέες εκδόσεις. Αξίζει να αναφέρουμε την έκδοση των νέων περιοδικών. Δύο στη Σμύρνη-«Ο Κόσμος» και η «Κλειώ»- και ένα στην Αλεξάνδρεια- το «Σεράπιον».

Τεύχος 54^ο (1909)

Ξεκινώντας με τα «Λίγα Λόγια», γίνεται αναφορά στο πέρασμα των αρχαιολόγων από την Αλεξάνδρεια και πώς αυτή η σύνδεση-σύγκριση παρελθόντος-παρόντος επηρεάζει τη νεολαία. Αν και υπονοείται μία αποστασιοποίηση από το παρελθόν, ωστόσο, καλωσορίζουν την προσπάθεια των αρχαιολόγων και τονίζουν το μεγαλείο και την ομορφιά των μνημείων.

Έπειτα, στην υποενοότητα «Με Μια Ματιά», γίνεται λόγος για την τέταρτη διάλεξη στην αίθουσα της Νέας Ζωής, από τον αγαπητό στην πόλη ποιητή, κ. Πέτρο Ζητουσιάτη, με θέμα «Η ποίηση και οι γυναίκες». Αρχικά, ο κ. Ζητουσιάτης κάνει λόγο για όσους αμφισβήτησαν την επίδραση των γυναικών στην ανθρωπότητα και βεβαιώνει με επιχειρήματα ότι η γυναίκα κατέχει έμφυτες ψυχικές ιδιότητες υπέρτερες του άνδρα. Οι σκέψεις του βασίζονται στην ιστορία. Η γυναίκα θεοποιήθηκε στον Όλυμπο, χρησιμοδοτούσε στα μαντεία της Δωδώνης και των Δελφών, αποτέλεσε πηγή έμπνευσης-Μούσα- και πρωταγωνίστησε στις υποθέσεις ποιητικών αριστουργημάτων (Ελένη-Ιλιάδα, Πηνελόπη-Οδύσσεια, Αντιγόνη, Ιφιγένεια, Ηλέκτρα). Ενέπνευσε, ακόμη και τους λυρικούς ποιητές (Σαπφώ). Κατά την μεσαιωνική εποχή, όπως αναφέρεται από τον κ. Ζητουσιάτη, η γυναίκα υποδουλώθηκε από την επίδραση του χριστιανισμού, σε αντίθεση προς τον Ελληνισμό που την θεοποίησε. Παρόλα αυτά, η γυναίκα δίνει αφορμή για τη δημιουργία μεγάλων ποιητικών έργων (Βεατρίκη-Δάντης, Λάουρα-Πετράρχης, Ελεονώρα-Τάσος). Ο Σαίξπηρ στην Αγγλία και ο Ρονσάρ στη Γαλλία εμπνέονται επίσης, από το γυναικείο φύλο. Απαγγέλθηκαν ποιήματα από τον κ. Ζητουσιάτη και ο κ. Γιάννης Κασιμάτης απήγγειλε στροφές του Λάμπρου Πορφύρα. Ανακοινώνεται και η πέμπτη διάλεξη στην οποία θα μιλήσουν ο κ. Παύλος Πετρίδης: «Ένας Αλεξανδρινός ποιητής», και ο Κ. Ν. Κωνσταντινίδης: «Το έργο του Γκίκα».

Στη συνέχεια, γίνεται λόγος για τον κ. Σίμο Μενάρδο, ο οποίος μίλησε στο πανεπιστήμιο της Οξφόρδης για την θρησκευτική ποίηση των Βυζαντινών. Διαφωνεί με την γνώμη του Bernhardt ότι οι Βυζαντινοί δεν γνώρισαν ποτέ ποίηση και αναφέρει ότι η βυζαντινή σκέψη έμεινε θαμμένο βιβλίο για τη Δύση, εξαιτίας του σχίσματος των εκκλησιών. Αναφέρει, δε, ότι, για να εκτιμηθεί, πρέπει να ξεριζωθεί οποιαδήποτε προκατάληψη, να μελετηθεί παρά τις δυσκολίες, λόγω του όγκου των ποιημάτων, και να μη μεταθέτονται ξένοι ποιητικοί κώδικες στο Βυζάντιο. Κατόπιν, εξετάζει την εξωτερική μορφή των ποιημάτων και κάνει λόγο για τον υμνογράφο Ρωμανό Μελωδό. Αναφέρεται στον βίο του και αναλύει τους καλύτερους του ύμνους, οι οποίοι είναι γεμάτοι από δυνατές εικόνες και αριστοτεχνικές περιγραφές, που τον υψώνουν σε μεγαλοπρεπείς τόνους.

Κατόπιν, αναφέρεται η νέα μορφή που πήρε το περιοδικό «L'Héllénisme» και ζητείται στήριξη από τους Έλληνες με ευγενή πατριωτισμό.

Αναφορά γίνεται στον θάνατο του Cattule Mendés. Ως στιχουργός, μυθιστοριογράφος, δραματικός συγγραφέας, κριτικός κατόρθωσε να γίνει γνωστός στο φιλολογικό κόσμο στη Γαλλία.

Λόγος για τα Φιλολογικά Σάββατα γίνεται στη συνέχεια. Ο δικηγόρος κ. Γ. Φραγκούδης έκανε την αρχή. Οι φιλολογούντες Αλεξανδρινοί έπρεπε να συσφιχθούν περισσότερο. Στην πρώτη αυτή συνάντηση, στο φιλικό σπίτι, συγκεντρώθηκαν δεκατρία άτομα, οι κύριοι: Α. Κάσδαγλης, Δ. Σακελαρίδης, Ι.Α. Γκίκας, Κ.Π. Καβάφης, Χρ. Παπαζαφειρόπουλος, Π.Α. Πετρίδης, Μ. Βατάλας, Κ.Ν. Κωνσταντινίδης, Β. Παυλίδης, Κ.Γ. Κωνσταντινίδης, Ν. Πηλαβάκης και Ματαράγκας.

Ανακοινώνεται η έκδοση των «Μεταμορφώσεων» του Οβίδιου σε μετάφραση του κ. Αλέξ. Κάσδαγλη, σε γλώσσα υπερκαθαρεύουσα και στίχους δεκαπεντασύλλαβους ανομοιοκατάληκτους.

Ο κ. Ζ. Παπαντωνίου γράφει για τους νέους ακαδημαϊκούς. Υποστηρίζει ότι ο νεοεκλεγείς ακαδημαϊκός Ζαν Αικάρ, έγινε Αθάνατος χάριν της επιμονής του, καθότι αποτύγχανε ως υποψήφιος επί 20 χρόνια. Βρήκε την ευκαιρία, καθώς οι ποιητές Μωρέας και Ρενιέ δεν θέλησαν να θέσουν υποψηφιότητα. Ειδήλλως, ο Αικάρ θα έμενε στην αφάνεια.

Στη συνέχεια, ανακοινώνονται τα ονόματα του νέου διοικητικού συμβουλίου και της συντακτικής και κριτικής επιτροπής, κατόπιν τροποποίησης του καταστατικού και εκλογών. Στο διοικητικό συμβούλιο εξελέγησαν: πρόεδρος ο Κωστής Πηλαβάκης, γραμματέας ο Μάνος Βατάλας, ά σύμβουλος ο Γιάννης Παππάς, β σύμβουλος ο Γ. Πηλαβάκης, ταμίας ο Μ. Δελλαπόρτας, έφορος βιβλιοθήκης ο Ν. Ζελίτας και έφορος οικήματος ο Ι. Τρίκογλου. Στη συντακτική επιτροπή ο Μάνος Βατάλας, ο Κ.Ν. Κωνσταντινίδης και ο Β.Ε. Παυλίδης.

Στην υποενοότητα «Διάφορα», ανακοινώνεται ο θάνατος του μεγάλου Άγγλου ποιητή Σουίνμπερ. Σε επόμενο τεύχος θα δοθούν μεταφράσεις ποιημάτων του και

χαρακτηρισμός του έργου του. Γίνεται λόγος για την ίδρυση εταιρείας με την επωνυμία: «Εταιρεία Περιοδικού τύπου Αθηνών», από τους διευθυντές των εκδιδόμενων εβδομαδιαίων εφημερίδων και περιοδικών της Αθήνας, «Εικονογραφημένη», «Ελληνική Επιθεώρηση», «Πινακοθήκη», «Παναθήναια», «Αλήθεια», «Ελλάδα», «Πανελλήνιο Κράτος», «Ρωμής», «Κράτος», «Εθνικό Βήμα» και «Πύρρος», αποσκοπώντας στην πρόοδο του περιοδικού τύπου.

Γίνεται αναφορά στην έκδοση σε τεύχος των «Πετροχάρηδων» και στην πώλησή τους στα γραφεία της Νέας Ζωής. Ζητείται από το έντυπο «Ελευθερία» της Κύπρου, να αναφέρει το όνομα της Νέας Ζωής, όταν αναδημοσιεύει από το περιοδικό. Τέλος, αναγγέλλονται τα «Διηγήματα» του Ιω. Α. Γκίκα στη βιβλιοθήκη της Νέας Ζωής, τα «Διηγήματα» του Αθ. Μίχα στον Πειραιά, τα «Αγριολούλουδα τραγούδια» του Ν. Σαντοριναίου στη Σμύρνη και οι νέες εκδόσεις.

Τεύχος 55^ο (1909)

Ο κ. Π. Μανταδάκης υπογράφει την κριτική για την μετάφραση των «Μεταμορφώσεων» του Οβιδίου από τον κ. Κάσδαγλη. Αρχικά, αναφέρει ότι το έργο είναι σπουδαίο και δικαίως χαρακτηρίζεται κλασικό. Η μετάφραση του έργου, επίσης, είναι πετυχημένη. Ο μεταφραστής απέδωσε, πλήρως, τις ποιητικές εικόνες και παραβολές, επεξεργάστηκε με φυσικό τρόπο τους στίχο· οι ιδέες του ποιητή εξυφαίνονται με καλλιτεχνικό τρόπο και αναπαρίστανται ζωηρά με γλαφυρότητα και πρωτοτυπία. Ο κ. Μανταδάκης αναφέρεται και στη δυσκολία να αποδοθεί το έργο στη λόγια και νεότερη ελληνική γλώσσα, πράγμα για το οποίο απαιτείται άριστη και σε βάθος γνώση της ελληνικής. Και σε αυτό ο κ. Κάσδαγλης δεν υστερεί καθόλου, αλλά φαίνεται να έχει ασχοληθεί σε βάθος με την αρχαία και τη νεότερη ελληνική γλώσσα.

Ο κ. Π. Ζητουνιάτης, στη συνέχεια, μας μιλάει για την πρώτη έκθεση ζωγραφικής και γλυπτικής του καλλιτεχνικού συνδέσμου του Καΐρου. Κρίνει ότι η έκθεση αυτή είναι σημαντική για τον ελληνισμό του Καΐρου και εν γένει της Αιγύπτου, από κοινωνικής και εθνικής άποψης. Επισημαίνει ότι η καλλιτεχνία δεν πρέπει να μας αφήνει ασυγκίνητους, καθώς πέρα από την εκπαιδευτική και αισθητική μόρφωση, μας καθιστά τη ψυχή απαλότερη. Αντιτίθεται στην γνώμη ορισμένων, που κρίνουν αυστηρά τα έργα των καλλιτεχνών, υποστηρίζοντας ότι η αυστηρή κριτική προϋποθέτει αναπτυγμένο κοινό και βαθιά γνώση του περιβάλλοντος, που δεν διαθέτουμε ακόμα. Στην έκθεση συμμετείχαν και ξένοι καλλιτέχνες. Ειδική αναφορά κάνει ο κ. Ζητουνιάτης στον κ Τσιριγώτη και την κ. Θάλεια Φλωρά-Καραβία. Ο Τσιριγώτης παρουσιάζει σκηνές από την Αιγυπτιακή ζωή και Κερκυραϊκά τοπία. Ως προσωπογράφος προτιμά την απλότητα. Το έργο της Θάλεια Φλωρά-Καραβία έχει ποίηση και αλήθεια εναρμονισμένη με τη φύση και τη ζωή. Τα τοπία της έχουν δύναμη φωτός και χρώματος.

Έπειτα, γίνεται λόγος για τον θάνατο του μεγάλου ηθοποιού Νικόλαου Μέγκουλα, που συνέπεσε και με τον θάνατο του Κοκλέν της Γαλλίας. Ο Μέγκουλας, πάνω στη

σκηνή του θεάτρου Ζιζίνια, ως άλλος Ορέστης στην «Ορέστεια», ως Σαραντάπηχος στους «Ισαύρους, ως Κρίσπος στη «Φαύστα», ήταν πάντα μελετημένος, πλημμυρισμένος από την ιερή φλόγα που του πυρπολούσε τα στήθη και συνάρπαζε το πλήθος.

Ο Κ.Ν. Κωνσταντινίδης αναφέρεται στον θάνατο του μεγάλου Άγγλου ποιητή A.C. Swinburne. Ο Guy de Maupassant στον πρόλογο της γαλλικής έκδοσης «Poèmes et Ballades» μιλάει για τον Swinburne λέγοντας ότι είναι καλλιτέχνης και με τον αρχαίο και με τον σημερινό τρόπο. Λυρικός, επικός, ιδεαλιστής, ρυθμόληπτος, ποιητής της εποποιΐας γεμάτο ελληνική πνοή, σκοτεινός και μεγαλοπρεπής. Ο Charles Chassé τον χαρακτηρίζει στο «Mercure de France», ως έναν από τους μεγαλύτερους καλλιτέχνες των νεότερων χρόνων, του οποίου οι στίχοι είναι γλυκύτεροι και μουσικότεροι, χωρίς όμως ψυχή. Λόγιος και αριστοκράτης, με μια αισθητικότητα που γρήγορα συγκρούστηκε με την πραγματικότητα της ζωής και τον εμπόδισε να πραγματοποιήσει τα όνειρά του.

Στη συνέχεια, γίνεται λόγος για τον Ελληνικό Καλλιτεχνικό Σύνδεσμο Καΐρου και την πετυχημένη έκθεση ζωγραφικής που διοργάνωσε. Ο κριτικός, όπως αναφέρει δεν συνηθίζει να γράφει κριτικές, γι' αυτό επιθυμεί να κρατήσει την ανωνυμία του και υπογράφει ως «ΘΥΟΣ». Τον σύνδεσμο ίδρυσαν τρεις-τέσσερις ζωγράφοι, επιστήμονες και φιλότεχνοι και ένας από τους σκοπούς του ήταν η διοργάνωση της έκθεσης ζωγραφικής. Το συνολικό αποτέλεσμα το κρίνει ευγενέστατο, τιμητικό και ελπιδοφόρο για το μέλλον. Υποστηρίζει, ότι η συναναστροφή με τα έργα τέχνης μορφώνουν κάποιο αίσθημα στο κοινό και οι ζωγράφοι βλέπουν ότι η συνεργασία φέρει αποτελέσματα. Συμμετείχαν 29 εκθέτες (17 Έλληνες, 12 Ευρωπαίοι), με 167 έργα. Από τους 29, 24 ήταν ζωγράφοι, 2 γλύπτες και 3 αρχιτέκτονες. Εκτός Αιγύπτου, τόλμησαν να εκθέσουν τα έργα τους, ο Επ. Θωμόπουλος, ο Αλεκτορίδης, ο Φωκάς, η Λασκαρίδου και η Σταύρακα. Η έκθεση έδειξε όλη τη διαβάθμιση της τέχνης, από την παλαιότερη σχολή του Dastuque και του Τσιριγώτη, ως τον ιμπρεσιονισμό του Παρθένη και την προσωπική τεχνοτροπία του Θωμόπουλου και του Thomas, περνώντας από τον νεοκλασικισμό της Θάλ. Φλωρά-Καραβία. Γίνεται αναφορά στο έργο του γλύπτη Cives και του αρχιτέκτονα Καμπανάκη. Η Θάλεια Φλωρά-Καραβία, δεν εξέθεσε προσωπογραφίες, παρότι λογίζεται ως προσωπογράφος. Εξέθεσε σχέδια, που φανερώνουν όχι μόνο τον χαρακτήρα της αλλά και τη γερή μελέτη και τις σοβαρές σπουδές της. Ο Φωκάς, εξέθεσε δύο πίνακες που δεν αναδίνουν την ποικιλία που έχει, ωστόσο υπάρχει αρμονία και εσωτερικισμός, με μια ελαφρά πνοή νέας τεχνοτροπίας. Ο Παρθένης, με μια βραδινή εντύπωση από τις πυραμίδες πέρασε απαρατήρητος, αν και το έργο του ήταν από τα ωραιότερα. Αληθινή ποίηση, το χαρακτηρίζει ο κριτικός, με πρωτοτυπία που ταραίζει τη συντηρητικότητά μας. Οι Γάλλοι, Thomas και Martin ξεχώρισαν. Η τέχνη του Thomas, ζοηρή και εύρωστη, που αρχίζει να μεστώνει. Ο Martin παρουσιάζεται πιο σύνθετος, αν και λίγο κουρασμένος. Ο Επ. Θωμόπουλος, με μια σειρά δέκα ελληνικών τοπίων, εργάστηκε νεωτεριστικά και με προσωπική αντίληψη. Ο Αλεκτορίδης, έστειλε εμπορεύσιμα έργα. Η Λασκαρίδου στα έργα της, φανερώνει την γερμανική της επίδραση. Ο Τσιριγώτης, ακαδημαϊκός, πιστός εκτελεστής, χωρίς προσωπική εντύπωση. Ο

Μαλέας, ποιητική φύση, που ψάχνει ακόμη τον δρόμο του και τέλος η Σταύρακα από το Τριέστι, φανερώνει δεξιότητα στην εκτέλεση.

Ο Β.Π. αναφέρεται στην πέμπτη διάλεξη του συλλόγου, στην οποία μίλησαν ο Π.Α. Πετρίδης για το έργο του ποιητή Καβάφη και ο Κ.Ν. Κωνσταντινίδης για το έργο του διηγηματογράφου Γκίκα. Αυτό που επισημαίνεται, είναι οι ντροπιαστικές αντιδράσεις ορισμένων για την απόφαση των Νεοζωιστών να μιλήσουν για αυτούς τους δύο. Η αίθουσα, όμως, ξεχείλισε από αυτούς που είτε εκτιμούν το έργο των Νεοζωιστών, είτε το συμπαθούν είτε το εχθρεύονται.

Γίνεται αναφορά στα εγκαίνια του οικήματος του συλλόγου των Ελλήνων επιστημόνων Αλεξάνδρειας «Πτολεμαίος ο Ά», στις 11 Απριλίου. Μίλησε ο πρόεδρος του συλλόγου, ο πρόξενος και κατόπιν, η βραδιά κύλησε με τραγούδια υπό τον ήχο των βιολιών των αδελφών Κρασά.

Την επόμενη κριτική υπογράφει ο Μάνος Αρτάκης. Πρόκειται για την κριτική του δραματικού έργου του Παύλου Νιρβάνα, «Το Χελιδόνι». Αρχικά, ο κριτικός αναφέρει πως ο συγγραφέας δεν λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις κριτικές και συνεχίζει να γράφει όπως επιθυμεί και αυτό κάποιο σκοπό έχει. Σχετικά με το έργο, αναφέρει ότι, όπως και στο «Αρχιτέκτονα Μάρθα», έτσι και εδώ, η πρώτη εντύπωση είναι η ποιητική ομορφιά των φράσεων. Τεχνίτης των φράσεων ο Νιρβάνας, με ρυθμούς μαλακούς, κάτω από την ηδονική και αόριστη πνοή μιας κάποιας αληθινής ποίησης. Ξεπροβάλλουν ιδέες υπέροχες, προκαλώντας εσωτερικά ρίγη, που βυθίζονται βαθιά στην ψυχή και δεν ανεβαίνουν στην επιφάνεια. Το «Χελιδόνι», δεν είναι δράμα για να παίζεται στη σκηνή, καθώς λείπει η δυνατή κίνηση που θα οδηγήσει στη σύγκρουση χαρακτήρων, αλλά στη φαντασία του αισθαντικού αναγνώστη. Πιο συγκεκριμένα, ο κριτικός ξεχωρίζει την Έ σκηνή του πρώτου μέρους, ένα ωραίο κομμάτι συζυγικής ευτυχίας, τη μεγάλη σκηνή στο τέλος του Β, το μόνο μέρος που κινούνται εξωτερικά όλα τα πρόσωπα, και την Έ σκηνή του τρίτου μέρους, το στερνό πάλαιμα. Παρατηρεί, ακόμα, ότι ο χαρακτήρας του Ανδρέα και της Λιλής δεν ξεχωρίζουν τόσο. Ξεχωρίζουν ο κ. Λαουδάρης, ο δάσκαλος και η γυναίκα του που γίνεται Γαλεότος. Ο Ανδρέας, που παίρνει τη μεγαλοπρέπεια του αιώνιου συμβόλου μπορούσε να είναι πιο επιβλητικός. Τέλος, θεωρεί ότι θα ταίριαζε μια γλώσσα πιο ελευθερωμένη και όχι τόσο συγκρατημένη.

Η ενότητα κλείνει με τις νέες εκδόσεις του Γρηγορίου Παπαμιχαήλ και του Νίκου Σαντοριναίου.

Τεύχος 56^ο (1909)

Η ενότητα ξεκινά με τις «Εντυπώσεις», την κριτική του κ. Νικολάου για έναν νέο ποιητή, τον Αλέξανδρο Σκούφο, της γνωστής Αλεξανδρινής οικογένειας, και το έργο του «Χλωμά Τραγούδια». Με αρχαιοπρεπή λόγο, ο κ. Νικολάου, από το Παρίσι, σχολιάζει την απόφαση του ποιητή να απομονωθεί για να δημιουργήσει, αν και βρίσκεται στην ζωντανή και έντονα θορυβώδη πόλη του Παρισιού και παρά την νιότη

του. Αναφέρει ότι το έργο του, όπως και ο ποιητής, είναι ειλικρινές και αξίζει να διαβαστεί απ' όλους. Τονίζει, ότι οι πρώτοι αυτοί παλμοί νεότητας είναι άξιοι προσοχής και προτρέπει να αφήσουμε τον ποιητή να πονέσει, να αισθανθεί, να ζήσει, να καλπάσει, για να μας δώσει στην πορεία στιγμές ανθηρότερης έξαρσης, με στέφανο, όχι πλέον ακάνθινο.

Στη συνέχεια, ο Μ.Α., στην υποενοότητα «Έργα και Κρίσεις», κρίνει τα έργα: «Τα Τραγούδια του Απρίλη» (Αθήνα), «Αγριολούλουδα» (Σμύρνη), του Ρήγα Γκόλφη και του Νίκου Σαντοριναίου αντίστοιχα. Αρχικά, πιστεύει ότι η ελληνική ποίηση δεν έχει επιβληθεί στο πέρασμά της. Είναι, ακόμη, άχρωμη και βρίσκεται σε μεταβατικό στάδιο, συγκριτικά με την ξένη ποίηση. Ωστόσο, ισχυρίζεται πως η ελληνική ποίηση, του τραβά τον έπαινο παρά το τσεκούρι. Αναφέρεται στον Ρήγα Γκόλφη, παραθέτοντας και κάποιους στίχους από το έργο του, τους οποίους ξεχώρισε, με θερμά λόγια. Πιο συγκεκριμένα, μιλάει για το προτέρημά του να είναι θρεμμένος με τα δημοτικά τραγούδια και το ότι επιτυγχάνει τη δημοτική, στην έκφραση, στη ζωρότητα, στη ζωγραφικότητα, στη γλώσσα. Το πρώτο μέρος της συλλογής του «Βουνά και Κάμπου», χαρακτηρίζεται μπουκέτο από μεστωμένα, βαριομύριστα λουλούδια, που θυμίζουν τα παλληκάρια των δημοτικών τραγουδιών. Ο στίχος του έχει γοργό και απαλό ρυθμό. Στον έρωτα, δεν είναι παραπονιάρης, όπως οι περισσότεροι ποιητές, αλλά τραγουδάει τον έρωτα της σεμνής χωριατοπούλας με δύναμη και μεγαλοπρέπεια. Είναι δυνατός στα μέρη, και επιβλητικός στο σύνολό του όσο και αν είναι συγκρατημένος στις ιδέες του. Κατόπιν, μιλάει για τον Νίκο Σαντοριναίο. Από τους πιο νέους ποιητές, επηρεασμένος από την απέραντη ομορφιά της φύσης της Σμύρνης. Οι περισσότεροι στίχοι και στροφές είναι σα ζωγραφιές. Όμως, ο κριτικός θεωρεί πως λείπει η ατομικότητα και η βεβαιότητα του γυμνασμένου τεχνίτη. Ωστόσο, επιτυγχάνει αρκετά στην αναπαράσταση της ειδυλλιακής ζωής της Σμύρνης και επαινείται για ένα οχτάστιχο που παρατίθεται στη συνέχεια.

Η ενότητα συνεχίζει με τα «Ροδίτικα Τραγούδια», που με καλοσύνη ο Δ. Δέσποτας έδωσε στη Νέα Ζωή. Πρόκειται για τραγούδια του γάμου από την ανέκδοτη συλλογή των δημοτικών τραγουδιών της Ρόδου. Ο Κ.Ν.Κ. αναφέρει ότι τα Ροδίτικα Τραγούδια είναι θαυμάσια στο είδος τους, με μεγάλη ποιητική φαντασία και ζηλευτή αρμονία στο στίχο. Εξυμνείται η ομορφιά του Ηλιόχαρου νησιού μέσα από τα λόγια του V. Guérin, και υπογραμμίζεται ότι τα χαριτωμένα αυτά τραγουδάκια μαραίνονται στο διάβα του φτιασιδωμένου πολιτισμού και δεν ακούγονται πια.

Ο Στ. Π γράφει για τις εορτές προς τιμήν του Gogol στη Μόσχα της Ρωσίας, οι οποίες πήραν εθνική χροιά. Ο Νικόλαος Γκογκόλ ή Νικόλαος Βασιλίεβιτς γεννήθηκε στο Lorotchinzy τον Μάρτιο του 1809, από γονείς Κοζάκους. Στο βιβλίο του «Νυχτέρια του Χωριού» και στο ποίημά του «Tarass Boulba», διηγείται ήθη και έθιμα της πατρίδας του, Ουκρανίας. Σε ηλικία 20 χρόνων ήρθε στην Πετρούπολη. Άλλαξε πολλά επαγγέλματα μέχρι που καταπάστηκε με την καταγραφή των εθίμων του λαού του, μετά από προτροπή του Πούσκιν. Τα έργα: «Νυχτέρια ενός χωριού κοντά στην Ντικάνκα» και το «Tarass Bulba», τον έκαναν διάσημο. Ο

«Αναθεωρητής» του είναι μια πιστή εικόνα της διοίκησης της Ρωσίας. Το 1842 έβγαλε τις «Πεθαμμένες νύχτες». Σε αυτό το βιβλίο ζωγραφίζεται η Ρωσία των Τσάρων, με όλη την τραγική γυμνότητα της αλήθειας. Ο Πούσκιν, διαβάζοντάς το είπε: «Τι φρικτή που είναι η Ρωσία μας». Κλείνοντας, αναφέρει ότι το έργο του Gogol είναι καθαρά ρωσικό χωρίς ξενική επίδραση, γι' αυτό στέκεται πλάι στους μεγάλους λογογράφους της Ρωσίας.

Στα «Διάφορα», αναφέρεται ότι στο ερχόμενο τεύχος θα δημοσιευτεί το τέλος της μελέτης του Σ. Δε Βιάζη για τον ποιητή Γεώργιο Τερτσέτη. Επίσης, ένα μέρος από το έργο του Παπαζαφειρόπουλου, «Σεισμόπληκτοι» δημοσιεύεται σε αυτό το τεύχος. Για το πέρασμα του ελληνοαισθητικού Περικλή Γιαννόπουλου στην Αίγυπτο, θα γίνει λόγος σε επόμενο φυλλάδιο. Αναφέρονται, ακόμα, οι τρεις διαλέξεις που έγιναν από τον σύλλογο Ελλήνων Επιστημόνων Αλεξάνδρειας «Πτολεμαίος ο Α'», στις οποίες μίλησαν ο κ. Λυμπρίτης, ο κ. Μανταδάκης και ο κ. Φραγκούδης. Πέθανε ο Άγγλος μυθιστοριογράφος, George Meredith. Στην Αθήνα, γιορτάστηκαν η τεσσαρακονταετηρίδα του καθηγητού Κόντου και η πενηκονταετηρίδα του Γάλλου μεγάλου ποιητή και φιλέλληνο Μιστράλ, η τελευταία από τον «Παρνασσό». Η ενότητα κλείνει με τις νέες εκδόσεις.

Τεύχος 58^ο (1909)

Η ενότητα ξεκινά με την αναφορά στο πέρασμα του ελληνοαισθητικού Περικλή Γιαννόπουλου από την Αίγυπτο, με τον τίτλο «Ένα κομμάτι Ελλάδας στην Αίγυπτο». Ο Κ.Ν. Κ. αναφέρεται στον Έλληνα διανοητή με τα θερμότερα ποιητικά λόγια. Το διάβα του στην Αίγυπτο χαρακτηρίζεται ποιητικό και καλλιτεχνικό, σα χρυσόνειρον αγαλματομένο σε πεντελίσιο μάρμαρο. Στην ομιλία του, συμβουλεύει τους νέους να μην λησμονούν τη νεότητά τους, αλλά να την χαρούν, καθώς ο χρόνος περνά τρομερά γρήγορα.

Στη συνέχεια, στην υποενότητα «Φιλολογία», κρίνεται η προσπάθεια του Άγη Θέρου για την έκδοση της συλλογής του «Δημοτικά Τραγούδια». Η έκδοση αυτή χαρακτηρίζεται αξιοσημείωτη, αν και μικρή για το εύρος του δημοτικού θησαυρού, κομψή, αν και θα ήταν πιο κομψή, εάν έλειπαν οι χοντροκομμένες εικόνες, που διαταράσσουν την αρμονία του συνόλου. Τονίζεται εδώ, ότι μόνο ένας Χρηστομάνος ή ένας Πολίτης θα μπορούσε να μας δώσει στην ολότητά τους τα δημοτικά τραγούδια, με την επιστημονική μέθοδο, με την ελεύθερη αισθητική αντίληψη, με τα σχετικά σχόλια και με το πλήθος των σημειώσεων, που απαιτεί μια τέτοια εργασία.

Έπειτα, γίνεται λόγος για τον ποιητή Σ. Σκίπη και το έργο του «Juvenalia». Ο Σκίπης, αναφέρεται ότι συντέλεσε σημαντικά στην εξέλιξη της σύγχρονης Νεοελληνικής ποίησης. Μαζί με τον Σικελιανό και τον Καμπάνη, δημιούργησαν μια νέα τεχνοτροπία παράξενη, μαζί εύρωστη και νοσηρή, πλούσια σε ρυθμό και σε φως, αλλά σκοτεινή και δυσνόητη παράλληλα, με έντονο χρωματισμό αλλά και θαμπό κάποιες φορές, με τολμηρές και πρωτότυπες εκφράσεις, με έμπνευση υψηλή αλλά και υπερβολική, με φόρμα κομψή και αρμονική. Στον Σκίπη, έπειτα από μια ωραία

σελίδα με δυνατή ιδέα και δροσερή σκέψη, έρχεται η μετάπτωση προς το αβέβαιο, προς ένα δήθεν συμβολισμό, για να ελαττωθεί η εντύπωση του συνόλου. Τα «Juvenalia», φαίνεται να είναι προγενέστερα από τα Κάλβεια, και δεν προσθέτουν τίποτα στον ποιητή, σύμφωνα με τον νεοζωιστή που κρίνει το συγκεκριμένο έργο του Σκίπη.

Ο Στέφης Αλεξαντρινός, υπογράφει την κριτική για το δραματικό έργο του Δ. Ταγκόπουλου, «Στην Οξώπορτα». Αναφέρει ότι ο κ. Ταγκόπουλος χρησιμοποιεί διάφορα θεατρικά κόλπα, για να συγκινήσει και κρίνει ότι το επεισόδιο της «Οξώπορτας», όπου στηρίζει την πλοκή του δράματός του, είναι πολύ δύσκολο έως απίθανο να γίνει. Μια γυναίκα που είχε τη δύναμη να αφήσει τους γονείς της, για να ζήσει ελεύθερη με τον άνδρα της, έρχεται στην πόρτα αυτού του άνδρα, ο οποίος την εγκατέλειψε και παρουσιάζεται με μια νέα συνείδηση και αφελής, να ζητά να τον ξαναπάρει πίσω δημιουργώντας σκάνδαλο. Το επεισόδιο κρίνεται απίθανο, αν και το έργο του Ταγκόπουλου προκαλεί ένα ενδιαφέρον.

Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στο τραγούδι «Ορκος» του τρανού Κερκυραίου ποιητή, Γεράσιμου Μαρκορά. Είναι ένα μέρος από την επιστροφή των γυναικόπαιδων στην πολεμόχαρη πατρίδα τους, όπου η ορφανή Ευδοκία λαχταρά να δει τον αγαπημένο της Λεβέντη. Θεωρείται το αριστούργημα του Μαρκορά και ένα από τα αριστουργήματα της νεοελληνικής ποίησης. Ο Παλαμάς του αφιερώνει στίχους και η Lambert στη «Μελέτη για τους σύγχρονους Έλληνες ποιητές» επαινεί τον «Ορκο». Ο λόγιος Ιταλός Canna τον μετέφρασε ολόκληρο στην Ιταλική γλώσσα. Γι' αυτό και οι νεοζωιστές επιλέγουν να δημοσιεύσουν μαζί με αυτό το απόσπασμα και δύο ανέκδοτα ποιήματα του ποιητή, που τους έστειλε. Την κριτική υπογράφει ο Κ.Ν.Κ.

Η Νέα Ζωή χαιρετίζει με αδελφική χαρά την ορμή των Ιταλών νέων φίλων της και θα παρακολουθήσει την εξέλιξη της τέχνης τους.

Ο Στ. Π. μιλάει για τον Άγγλο ποιητή, George Meredith. Είναι ποιητής-φιλόσοφος. Η σκέψη του ασχολείται στη σχέση που έχει ο άνθρωπος με τη φύση και τα έργα του που σχετίζονται με αυτό το θέμα, τα διαπνέει μια καθαρή φιλοσοφία. Η χαρά, η αλήθεια βρίσκεται στη φύση και μόνο με έναν τελείως ολοκληρωτικό έρωτα μπορεί κανείς να την αισθανθεί. Κατά τον Meredith, ο άνθρωπος αποτελείται από τρεις δυνάμεις: το αίμα, τον εγκέφαλο και το πνεύμα. Το αίμα φανερώνει τα ζωικά πάθη, ο εγκέφαλος τη σκέψη και το πνεύμα το φως. Σε κάθε ανθρώπινη πράξη, αυτά πρέπει να συνυπάρχουν. Αν το πνεύμα χωριστεί, ξεχνά τη γη και χάνεται στο απέραντο. Ο εγκέφαλος μόνος του δεν έχει την κινητήρια δύναμη και το αίμα ελεύθερο οδηγεί στη σύγχυση και στον πόλεμο. Ο άνθρωπος που τα έχει στον ίδιο βαθμό οδηγείται στη σοφία. Ο ποιητής πιστεύει στην τελειοποίηση της ανθρώπινης φυλής στη γη. Επίσης, ο ποιητής θεωρεί τον Έρωτα και τη Θλίψη όμοιες δυνάμεις. Η Θλίψη είναι η συντρόφισσα της ψυχής και ο Έρωτας καθαρίστρια δύναμη και θεμελιώστρα.

Έπειτα, γίνεται αναφορά στον θάνατο του Γάλλου ποιητή Ερρίκου Καζάλη, ο οποίος είναι γνωστός στον φιλολογικό κόσμο με το ψευδώνυμο Jean Lahor.

Επηρεάστηκε από τον μυστικισμό των Ινδών και έδωσε στην ποίησή του έναν πεσιμιστικό χαρακτήρα και μια πνοή μεταφυσικής φιλοσοφίας. Το έργο του είναι γεμάτο από υψηλές έννοιες και έχει τη σφραγίδα του ατομικισμού. Επίσης, χαρακτηριστικό της τέχνης του είναι η πλούσια και μεγαλοπρεπής φόρμα των στίχων του.

Για τον πνιγμό του ζωγράφου Ν. Αλεκτορίδη γίνεται λόγος στη συνέχεια, στα νερά της Βουλιαγμένης. Γεννήθηκε στην Καισάρεια, σπούδασε στην Κωνσταντινούπολη και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα το 1893. Αφοσιώθηκε με ζήλο στο έργο της Καλλιτεχνικής Εταιρίας, που ήταν ειδικός γραμματέας και ακούραστος εργάτης. Γίνεται, επίσης, αναφορά και στον θάνατο του καθηγητή του πανεπιστημίου Κ.Σ. Κόντου. Απεβίωσε σε προχωρημένη ηλικία, και το μέρος του έργου του που σχετίζεται με την επιστημονική έρευνα της Ελληνικής Γλώσσας είναι μνημειώδες. Αναφέρονται όσα έγραψε γι' αυτόν ο Γ.Ν. Χατζιδάκις στα «Παναθήναια», μεταξύ των οποίων τονίζεται, ότι έπειθε με το κύρος και τις γνώσεις του τον ακροατή. Ωστόσο, για το άλλο μέρος της εργασίας του, όπου προσπαθούσε να επιβάλλει την Αττική γλώσσα, πολεμήθηκε από πολλούς. Ο νεοζωιστής σε αυτό το σημείο, σχολιάζει πως ευτυχώς σήμερα δεν υπήρχε ανάγκη να πολεμηθεί από κανέναν. Η ενότητα κλείνει με τις νέες εκδόσεις.

Τεύχος 59^ο-60^ο (1909)

Η ενότητα ξεκινά με την κριτική στην ποιητική συλλογή «Το Παλιό Βιολί» του ποιητή, Ιωάννη Πολέμη. Ο κριτικός αναφέρει ότι βρίσκει στη συγκεκριμένη συλλογή ποιήματα ανώτερα της τέχνης του Πολέμη, δηλαδή μερικά ποιήματα που έχουν σε μια δυνατή ένταση τις ιδιότητες της Πολεμικής τεχνοτροπίας. Παραθέτει το ποίημα «Στα Αμπέλια», σχολιάζοντας πως δύσκολα αυτό το ποίημα θα το απέδιδαν στον Πολέμη, καθώς διαθέτει τον γενικότερο χρωματισμό όλης τη ποίησης του Πολέμη, όμως η δύναμη που του έδωσε στα χαρακτηριστικά του στοιχεία και στο χρώμα, το ανεβάζουν σε ένα επίπεδο, στο οποίο πρώτη φορά βλέπουμε τον ποιητή. Προτού προχωρήσει στην κριτική για τη συλλογή αυτή, ο κριτικός μιλά για μια παρεξήγηση που δημιουργήθηκε για τον ίδιο και την άποψη του για την ποίηση του Πολέμη. Ανέκαθεν η ποίηση του Πολέμη έλκυε την ειλικρινή συμπάθεια του, χωρίς όμως να του προκαλεί τον θαυμασμό. Μάλιστα, στις παρατηρήσεις του για την ποίησή του αναφέρει ότι όσο και αν η ιδέα που μεταχειρίζεται ο ποιητής είναι αδύναμη, μετριάξει αυτήν την αδυναμία με τον γλυκό χρωματισμό και τον μουσικό τόνο στους στίχους του. Η στάση του απέναντι στον ποιητή και στην ποίησή του παρεξηγήθηκε ως αδιαφορία, γι' αυτό και θέλησε να απολογηθεί για αυτήν την αδικία που τόσο απροσδόκητα του απέδωσαν.

Στη συνέχεια, ο Στέφης Αλεξανδρινός αναφέρεται με ένα σύντομο σημείωμά του στη νέα συλλογή του Κωστή Παλαμά, «Οι Καϋμοί της Λιμνοθάλασσας», εκφράζοντας τον αμέριστο θαυμασμό του. Τα τραγούδια αυτά, τα χαρακτηρίζει ως ωραίο ξάφνιασμα, μετά τον «Δωδεκάλογο του Γύφτου» και την «Ασάλευτη Ζωή». Η

Τέχνη του Παλαμά φανερή και στους «Καϋμούς της Λιμνοθάλασσας»: η ίδια γραμμική τέχνη, η ίδια κρυστάλλινη διαφάνεια στην οποία προβάλλεται η ιδέα με συγκρατημένη απλότητα, ο ίδιος φωτεινός ρυθμός, εναρμονισμένος με το θέμα, η ίδια δροσερή πνοή και η ίδια λιτότητα.

Τα «Σατυρικά Γυμνάσματα» (δεύτερη σειρά) του Κωστή Παλαμά, κρίνει ο Δ. Ζ., αναφέροντας ότι δεν πρόκειται για απλά γυμνάσματα αλλά για πραγματικά ποιήματα σατυρικά, περιεκτικά, ζωηρά, εκφραστικά, ορμητικά στη συντομία τους και στην ελλειπτικότητα τόσο της φράσης όσο και της ιδέας. Τέλειες εικόνες και καλαισθητική αντίθεση. Παρατίθεται ένα από αυτά, χαρακτηριζόμενο ως αριστούργημα, το οποίο αναφέρεται στην Πόλη. Τα σατυρικά αυτά θυμίζουν καρικατούρες του Γάλλου Forain από τη σειρά «Doux Pays», όπου το σκληρό σύμβολο και η απώτερη έννοια του χαράζουν την αντίληψη. Έπειτα, με ένα ακόμη σατυρικό ποίημα περιγράφεται η σύγχρονη κοινωνία με τις υπερφίαλες απαιτήσεις των σπουδαίων και επίλεκτων «ανθρωπίσκων». Κλείνοντας, αναφέρει ότι χρωστάμε ευγνωμοσύνη στον ποιητή όχι μόνο επειδή είναι τέλειος αλλά επειδή μας χαρίζει ένα μέτρο για την εκτίμηση της σατυρικής ποίησης.

Στον Alfred Tennyson αναφέρεται ο Στ. Π., με αφορμή την εκατονταετηρίδα του. Ο Tennyson γεννήθηκε στις 6 Αυγούστου 1809, στο μοναστήρι του Somersby. Πολύ νέος άρχισε να γράφει στίχους, επηρεασμένος από τον Thomson και τον Byron. Σπούδασε στο Cambridge, όπου απέκτησε μια φάλαγγα από πιστούς φίλους, οι οποίοι στήριζαν το έργο του. Το 1830 έδωσε την πρώτη του ποιητική συλλογή, την οποία καταδίκασε αμείλικτα η κριτική. Στη συνέχεια όμως, η αξία του αναγνωρίστηκε. Το 1847 δημοσίευσε την «Πριγκήπισσα» και το 1850 το «Maud». Το 1850 δημοσίευσε ανώνυμα το «In Memoriam», με το οποίο εξέφραζε την λύπη του για το φίλο του, Arthur Hallam, που χάθηκε. Ακολούθησαν οι ποιητικές συλλογές «Ειδύλλια του Βασιλιά», με ποιήματα από το 1859 ως το 1885, και «Ειδύλλια του Σπιτιού», με ποιήματα από το 1859 ως το 1864. Ο Tennyson έγραψε και θεατρικά έργα, χωρίς μεγάλη επιτυχία. Το 1850 ανακηρύχθηκε Poeta Laureatus. Το 1890 δημοσίευσε μια νέα συλλογή από ποιήματα, από τα οποία ο κριτικός ξεχωρίζει ένα, που, όπως αναφέρεται, είναι γεμάτο από το μυστήριο της νύχτας κοντά στη θάλασσα και από το μυστήριο του ανεπίστρεπτου ταξιδιού, στο οποίο ταξίδεψε και ο ίδιος το 1892. Αναφορικά στην τέχνη του, είναι αμίμητος στην περιγραφή της φύσης, τεχνίτης στον χειρισμό της γλώσσας, αρμονικός στους στίχους. Ωστόσο, αυτή η υπερβολή στη φόρμα, του στερούσε φαντασία και πρωτοτυπία, γι' αυτό ήταν περισσότερο αριστοτέχνης παρά ποιητής.

Κατόπιν, γίνεται λόγος για τον Γερμανό ποιητή, Detlev von Liliencron, με αφορμή τον θάνατό του. Χωρίς αμφιβολία, θεωρείται ο λυρικός ποιητής, ο πιο εμπνευσμένος της γενιάς του και της χώρας του. Ο Liliencron ήταν αποκλειστικά και μόνο λυρικός ποιητής, όπως αναφέρεται από τον Τάσο Βιδούρη. Η λάμψη των εικόνων, το χάρισμα του ρυθμού, η ευκολία να βρίσκει σύμβολα μιας καθαρότητας, η έκφραση αιώνιων ιδεών μέσα από το πέπλο των μεταφορών και των αλληγοριών, τον καθιστούν μαζί με τη δύναμη του έργου του, μια λυρική μεγαλοφυΐα. Το ταλέντο του διέθετε ατομικό

χαρακτήρα, που του ορίζει μια ιδιαίτερη θέση μεταξύ των προϊόντων της σύγχρονης σκέψης. Ήταν αποκλειστικός θαυμαστής της κυριαρχίας, της αλαζονείας, της καταστροφής και του μίσους. Ήταν ο ποιητής του αιώνιου πολέμου, που βασιλεύει στον κόσμο μας, και υπερασπίστηκε με επιτυχία στη γερμανική ποίηση τις ιδέες του Νίτσε. Η διδασκαλία του Νίτσε, που ήταν της μόδας προ ολίγων χρόνων, χαρακτηρίζεται αντικοινωνική και ανεπαρκής, ωστόσο είχε οπαδό τον Liliencron. Ο Liliencron, όντας ον πολεμικό, που αγαπούσε όλες τις σφοδρότητες και τις εκδηλώσεις της κτηνώδους ισχύος, έλεγε ότι γεννήθηκε για τον πόλεμο. Το έργο του αφθονεί, επίσης, σε έργα ελαφρότερα, μιας ειλικρινούς ομορφιάς και μιας θελκτικής σκηνογραφίας, με φανερές τις παραδόσεις του άλλοτε γερμανικού λυρισμού. Έγραψε πολλά και αξιόλογα ποιήματα επικουρικά, σανσουαλιστικά, βακχικά και διονυσιακά, τα περισσότερα των οποίων είναι κλασικά και στα οποία επιβεβαιώνονται οι έξοχες αρετές ενός συγγραφέα σε πλήρη κτήση των πηγών της τέχνης του και του επαγγέλματός του. Παραμένει ένας από τους διαπρεπείς συγγραφείς εκείνης της εποχής από τεχνικής άποψης αλλά και εξαιτίας της σφοδρότητας, όπου το έργο του αντλούσε την ισχύ της έλξης του.

Ο Μ. Π. αναφέρεται στον Σουηδό συγγραφέα, Strindberg και την εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε για την εξηκονταετηρίδα του. Αμφιλεγόμενη προσωπικότητα που μισήθηκε από τους συμπατριώτες του και εξορίστηκε για τις ιδέες του, ωστόσο δοκίμασε και τις δόξες, τις προορισμένες για τους ήρωες, για τα αγαπημένα παιδιά της πατρίδας. Ο Strindberg εναντιώθηκε στη Θρησκεία, στο Στέμμα και κάθε άλλο τίμιο και σεβαστό. Αφιέρωσε τις καλύτερες στιγμές του για να συντρίψει τη γυναίκα. Από μικρό παιδί είχε ποτιστεί με το πνεύμα της αποστασίας. Προικισμένος με σπάνια χαρίσματα από τη φύση και ευαίσθητος, στην αρχή υπέφερε την περιφρόνηση των ανθρώπων. Αργότερα, το 1879 θριάμβευσε με την «Chambre Rouge», αλλά δεν έβρισκε εκδότη και θέατρο για το αριστούργημα «Maître Olof», το οποίο η κριτική και η κοινωνία το κατακρήμνισε. Τρία χρόνια μετά, έγραψε το «Nouveau Régime», με το οποίο εξορίστηκε, γιατί ήταν πολύ βίαιο και εναντίον των τότε δυνατών. Το 1884, παρουσιάστηκε με το «Les Mariés», το οποίο κρίθηκε υβριστικό για το δόγμα της Αγίας Κοινωνίας και καταδικάστηκε. Στη δίκη, τον υποδέχθηκαν οι νέοι με ενθουσιασμό. Αθώωθηκε θριαμβευτικά. Όσο η Θρησκεία και η Εκκλησία βασίλευαν ως απόλυτοι κύριοι στο πνεύμα των συμπατριωτών του, ο ίδιος κήρυττε τη συνείδηση και το σοσιαλισμό. Όταν ο φεμινισμός άρχισε να εξαπλώνεται στις Σκανδιναβικές χώρες, ο Strindberg έσπευσε να αποκηρύξει τη γυναίκα ως κατώτερο ον. Με τη γιορτή της 60ετηρίδας επανορθώθηκε μια αδικία. Το Σουηδικό έθνος κατάλαβε ότι ο Strindberg είναι μια εθνική δόξα. Ο εορτασμός ήταν ομόθυμος. Οι άθεοι πανηγύρισαν τον συγγραφέα της «Chambre Rouge», του «Nouveau Régime», του «Axel Borg». Οι Μυστικιστές λάτρεψαν τον συγγραφέα της «L'Inferno», των «Légend», του «A Damas». Οι χριστιανοί ζητωκραύγαζαν για τον άσωτο υιό των «Drapeaux noirs» και των «Livres bleus». Το βράδυ της γιορτής, όλα τα θέατρα έπαιζαν τα έργα του, οι εφημερίδες και τα περιοδικά του αφιέρωσαν περισπούδαστες μελέτες, οι φιλολογικοί σύλλογοι ενώθηκαν για να γιορτάσουν τον μεγάλο άνδρα, ο οποίος, ακόμα και όταν η Σοσιαλιστική Νεότητα πήγε στο σπίτι του, έμεινε αθέατος.

Ο κριτικός κλείνει λέγοντας, πως δικαίως μισήθηκε, καθώς και στην τελευταία παραγωγή του περνάει κάθε μέτρο και κατηγορεί άδικα εκείνους που είχαν τη δυστυχία να βρεθούν στον δρόμο του.

Στο τέλος της ενότητας, ο Π.Α.Π. αναφέρεται στον Λαμάρκ. Οι θεωρίες του Λαμάρκ, αρχικά περιφρονήθηκαν από τον επιστημονικό κόσμο και μόλις πριν εκατό χρόνια το Museum απέδωσε την οφειλόμενη τιμή και σεβασμό που του έπρεπε. Ίσως αυτό να οφείλεται στο μεγάλο κύρος που έχαιρε μεταξύ των συγχρόνων του ένας άλλος κολοσσός των φυσικοϊστορικών επιστημών, ο Κυβιέρος. Ο Λαμάρκ έθεσε τις βάσεις της θεωρίας της εξέλιξης πολύ πριν τον Δαρβίνο. Στη συνέχεια γίνεται λόγος για την διαφορά της τύχης ανάμεσα στους δύο μεγαλοφυείς της Φυσικής Ιστορίας, Λαμάρκ και Δαρβίνο. Ο ένας πέθανε λησμονημένος και άσημος, ο Δαρβίνος έτυχε εθνικής κηδείας στην Αγγλία και θάφτηκε στο Ουεστμίνστερ. Ο Ε. Πιερρέ, κατά την αποκάλυψη του ανδριάντα του Λαμάρκ, μας έδωσε μια όμορφη εικόνα για τον συγγραφέα της Ζωολογικής Φιλοσοφίας. Αναφέρει για το Λαμάρκ ότι οι ιδέες του είναι το πόρισμα των προσωπικών του παρατηρήσεων και συλλογισμών. Η διαρκής ενασχόλησή του είναι η ανακάλυψη των αιτιών. Σύμφωνα με τον Λαμάρκ ο θεός δημιουργός είναι ο δημιουργός της ύλης, των δυνάμεων και των αιώνιων νόμων, με βάση τους οποίους τα φαινόμενα λαμβάνουν χώρα. Οι νόμοι αυτοί κυριαρχούν της εξέλιξης του κόσμου και είναι ίδιοι και για τα έμψυχα και τα άψυχα όντα. Είναι ο ντετερμινισμός πάνω στον οποίο η σημερινή επιστήμη περηφανεύεται ότι εδραίωσε όλες τις θεωρίες της.

Λογοτεχνική Κίνηση

Τεύχος 1^ο (1922)

Στο τεύχος αυτό, η ενότητα Λογοτεχνική Κίνηση ξεκινά με την υποενότητα «Με Λίγα Λόγια» και υπογραφή Νέα ζωή, όπου τονίζεται ο ανώτερος σκοπός του περιοδικού, που είναι η λογοτεχνία. Υποστηρίζεται ότι η Νέα Ζωή δεν ανήκει σε κόμματα και ότι θα υποστηρίξει κάθε έργο και οποιοδήποτε, αρκεί να παρουσιάζει στοιχεία ανώτερης τέχνης. Επίσης, η κριτική της θα είναι δίκαιη και ειλικρινής με στόχο να φωτίσει περισσότερες μορφές των Ελληνικών Γραμμάτων.

Ο Κώστας Ουράνης, υπογράφει την κριτική ενός ανέκδοτου σονέτου του Πορτογάλου ποιητή Joao de Barros. Γοητευμένο παρατηρούμε τον Κώστα Ουράνη, να μιλά για τον ποιητή και την τέχνη του με τα θερμότερα λόγια. Τον χαρακτηρίζει ως έναν από τους μεγαλύτερους σύγχρονους Πορτογάλους ποιητές, του οποίου οι στίχοι είναι σπόροι που τους σκορπίζει με μια μεγάλη χειρονομία στη γη για να τους θερίσει το μέλλον. Είναι ο ποιητής της χαράς, της ενέργειας, της πάλης, της έξαρσης της ζωής. Είναι απόστολος μιας ποίησης αποκαλυπτικής.

Η επόμενη κριτική υπογράφεται από τον Γεράσιμο Σπαταλά και αναφέρεται στις εκδόσεις που έγιναν, ως την έκδοση του τεύχους αυτού, των έργων του Διονύσιου Σολωμού. Οι οκτώ εκδόσεις είναι: 1^η του Ματζαβίνου-Δελαπόρτα (1857), 2^η του

Ροσόλυμου (1857), 3^η του Τερζάκη (1859), με την επιμέλεια του Ιάκωβου Πολυλά και του Π. Κουαρτάνου, 4^η του Ραφτάνη (1888), με τη φροντίδα του Σπύρου Δε Βιάζη, 5^η του Μαρασλή (1901), με επιμέλεια του Ν. Πολίτη και προλεγόμενα του Κωστή Παλαμά, 6^η του Πανηγυρικού Τεύχους (1902), 7^η του Π.Δ. Σακελαρίου και 8^η του Γ. Βασιλείου (1920). Αναφέρει και τις μετέπειτα εκδόσεις, την έκδοση Φέξη και την έκδοση Ελευθερουδάκη (1921). Από αυτές, κρίνονται οι εκδόσεις του Τερζάκη, του Ραφτάνη, του Μαρασλή και το Πανηγυρικό τεύχος. Ο Γεράσιμος Σπαταλάς υποστηρίζει ότι σε καμιά από αυτές τις εκδόσεις δεν υπάρχει χρονολογική κατάταξη των έργων του με βάση τις τεχνικές του Σολωμού και γίνεται μόνο αποσπασματική κατάταξη των ποιημάτων του. Αναφέρει, επίσης, ότι μέχρι σήμερα δεν έγινε η πρεπούμενη έκδοση των έργων του Σολωμού και ότι οι εκδόσεις αντί να βελτιώνονται χειροτερεύουν.

Στη συνέχεια, ο Γιώργος Πετρίδης κάνει λόγο για την πνευματική κίνηση στη Γερμανία. Αναφέρεται σε ένα νέο ρεύμα με πρωτοπόρους τους νέους (παρουσιάστηκε στον πόλεμο του 1918), που επιζητούν την ελευθερία, ξεφεύγουν από την Kulturpolitik και από κάθε κρατικό ή κοινωνικό ζυγό και εισαγάγουν τον εξπρεσιονισμό. Το νέο γερμανικό πνεύμα εναντιώνεται στον διεφθαρμένο και εκφυλισμένο ρεαλισμό. Η νέα αυτή σχολή επιδρά σε όλες τις τέχνες. Στη λογοτεχνία παρουσιάζονται αξιόλογα έργα, των Χάϊνριχ Μάν, Καρλ Στερνχάϊμ, Φρίτς φόν Ούνρου, Ρενέ Σικελέ, Άντον Βίλντγκανς κ.ά. Βγαίνουν αναρίθμητα περιοδικά. Και το Νέο Θέατρο ακολουθεί τον εξπρεσιονισμό. Ο Τόμας Μάν, λογοτέχνης και πολιτειολόγος από τους πιο συντηρητικούς, είχε το θάρρος να αντιταχθεί στο παλαιό καθεστώς και διέγραψε τη λέξη Kultur και στη θέση της πολιτογράφησε τη λέξη Bildung.

Ο Α. (ίσως πρόκειται για τον Αλιθέρη) αναφέρεται στην παρουσία του συμπαθητικού, όπως τον χαρακτηρίζει, ποιητή Σκίπη στον Επιστημονικό Σύλλογο «Πτολεμαίο», όπου έδωσε δύο ομιλίες και απήγγειλε ποιήματά του. Τον παρουσίασε στο κοινό ο αλεξανδρινός ποιητής Κ.Ν. Κωνσταντινίδης.

Έπειτα, κρίνεται η εκδοτική κίνηση με τις εξής παρατηρήσεις: Ακαταστασία της γλώσσας, κακές μεταφράσεις πολλές φορές όχι από το πρωτότυπο, κακή εκλογή των έργων ενός συγγραφέα, τυπογραφικά λάθη και έλλειψη φιλοσοφικής και κριτικής εργασίας.

Στην υποενοότητα με τίτλο «Ολιγόστιχα», η Νέα Ζωή θυμάται τον Θύμιο Λάππα. Επίσης, αναφέρεται ότι ο Τίμος Μαλάνος σε προσεχή τεύχη θα δώσει σειρά μελετών για τους: Κ. Ουράνη, Ι. Γρυπάρη, Κ. Χρηστομάνο, Κ.Π. Καβάφη, Ν. Νικολαΐδη, Ζ. Παπαντωνίου, Π. Νιρβάνα, Κ. Παλαμά, Μ. Μαλακάση και Ε. Ροΐδη. Τονίζεται ότι στο περιοδικό φιλοξενούνται και διαφορετικές γνώμες πάνω στο ίδιο θέμα και ότι η συνολική γνώμη του περιοδικού θα φαίνεται σε ότι έχει την υπογραφή της και σε ότι είναι ανυπόγραφο. Ακόμη, αναφέρεται ότι η Νέα Ζωή δημοσιεύει μόνο ανέκδοτη ύλη. Τέλος, παρουσιάζονται τα νέα βιβλία και αναφέρονται τα ονόματα του συλλόγου του περιοδικού (Γλαύκος Αλιθέρης, Δ. Γουναρόπουλος, Πήλιος Ζάγρας, Γερ. Καραπάνος, Κ.Ν. Κωνσταντινίδης, Πέτρος Μάγνης, Τ. Μαλάνος, Θ.

Παλαιολόγος, Κ.Ν. Παππάς, Ι.Ν. Παππάς, Β. Παυλίδης, Π. Πετρίδης, Γ. Πετρίδης, Κ. Πηλαβάκης, Γ. Πηλαβάκης, Δ. Σαρρής, Γρ. Σαρρής, Δ. Φιλιππίδης).

Τεύχος 1^ο (1927)

Στο τεύχος αυτό, η ενότητα «Λογοτεχνική Κίνηση» ξεκινά με μια κριτική στον συγγραφέα Κώστα Τσαγκαράδα και τα έργα του, «ΝΑΜΠΙΑ-ΑΣΣΙΟΥΤΙΑΝΟ ΡΟΜΑΝΤΖΟ» (εκδόσεις «Γράμματα», Αλεξάνδρεια, 1924) και «ΧΙΚΑΓΙΑΤ; ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΦΕΛΛΑΧΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΑΔΩΝ» («Γράμματα», 1925). Ο κριτικός αναφέρει την ευχαρίστησή του που ο συγγραφέας Κώστας Τσαγκαράδας, «Νεοζωϊστής», εξέδωσε πολύ σύντομα το δεύτερο έργο του «Χικαγιάτ» και του έδωσε τη δυνατότητα να μη σχολιάσει το πρώτο του έργο καθότι θα ήταν πολύ αυστηρός μαζί του. Από τα δύο έργα, λοιπόν, ξεχωρίζει και κρίνει θετικά το δεύτερο έργο του Κώστα Τσαγκαράδα, «Χικαγιάτ», και πιο συγκεκριμένα τα διηγήματα: «Σκλάβοι Δούλων», «Πρωτόγονος Θρίαμβος», «Αφορεσμένο Μάντεμα», «Πρώτη Νύχτα Θανάτου», «Το Ξύπνημα της Σάρκας». Επίσης, συγχαίρει το λογοτέχνη που επέλεξε για λογοτεχνικό του υλικό την Αιγυπτιακή ζωή.

Στη συνέχεια, ο Κ.Ν. Παππάς υπογράφει την κριτική για τον Πέτρο Μάγνη και τη συλλογή του «ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΣΕΜΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ» («Γράμματα», Αλεξάνδρεια, 1926). Υπογραμμίζει ότι δεν θα ήθελε να παρεξηγηθεί επειδή κρίνει το έργο ενός παλιού Νεοζωϊστή και φίλου. Αναφέρει ότι η κρίση των «Τραγουδιών της Σέμης» είναι καθιέρωση του αναγνωρισμένου ταλέντου του ποιητή. Κρίνει, χωρίς να θέλει να στενοχωρήσει τον ποιητή, ότι από τα εξήντα έξι τραγούδια της συλλογής, αν έλειπε το ένα τρίτο αυτών θα ήταν αφεγάδιαστη παρουσίαση των τραγουδιών. Τέλος, ξεχωρίζει κάποια τραγούδια της συλλογής και τονίζει ότι ο Π. Μάγνης έμεινε ατόφιος Έλληνας με επιτυχημένη χρήση της εθνικής γλώσσας χωρίς να σκλαβωθεί σε καμιά ειδικά ελληνική αντίληψη.

Ακολουθεί η κριτική για τον Γ. Τσουκαλά και το έργο του «ΕΡΩΤΙΚΑ» (Αθήναι). Κρίνεται χωρίς πρωτοτυπία, ενώ το έργο του «Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ» προκαλεί ικανοποιητική εντύπωση.

Στη συνέχεια, προτείνονται οι μελέτες του Μιχαήλ Γ. Πετρίδη «Η ΝΕΑ ΜΑΣ ΠΟΙΗΣΗ» στους άπειρους και πολύ νέους ώστε να ωφεληθούν και κρίνεται και ο Γρ. Ξενόπουλος. Αναρωτιέται ο κριτικός, γιατί ξανάγραψε το διήγημα «Ο ΤΡΕΛΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΟΚΚΙΝΟΥΣ ΚΡΙΝΟΥΣ» (έκδοση Κασσιόνη, Αλεξάνδρεια, 1925). Ξεχωρίζει τρία δράματα: «Ψυχοσάββατο», «Μυστικό της Κοντέσσας Βαλέραινας», «Τ' Ανθρώπινο». Ξεχωρίζει, επίσης, από τις κωμωδίες και φάρσες, τον «Πειρασμό», τον «Τρίτο» και τους «Φοιτητές». Ο Ξενόπουλος διακρίνεται για τη γοργότητα των πράξεων, τη χάρη του διαλόγου και τη σκηνική οικονομία. Αναφέρεται, τέλος, ότι καθιέρωσε τη φάρσα.

Έπονται τέσσερις αρνητικές κριτικές για τους: Λίλη Πριονιστή και το έργο της «ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΠΡΟΣΤΑΓΗ» (εκδ. «Γράμματα», Αλεξάνδρεια, 1925), Κ.

Τσαγκρή και τα έργα του «LARGO» (Αθήνα, 1925), «ΧΑΡΝΤΑΣ» (Αθήνα 1925), Ήβου Δελφού και τα δύο δράματά του «ΟΙ ΔΥΟ ΚΟΣΜΟΙ», «ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ» (Αθήνα 1924) και Βελ. Φρέρη και τα έργα του «ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΑΒΑΘΩ Κ. Α. ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ»-«Η ΑΡΡΩΣΤΙΑ ΤΗΣ ΥΒΑΣ».

Τα έργα «ΣΟΝΕΤΤΑ» (Ηράκλειο, 1926) και «ΓΕΝΕΣΗ» (Ηράκλειο, 1926) του Λ. Αλεξίου, χαρακτηρίζονται ως αξιοσημείωτα, κυρίως ως προς την τεχνική. Ο Αλεξίου εμπνέεται, όπως αναφέρεται, από τη φύση, τους αγώνες του έθνους, τον θάνατο, τη φιλία, την αγάπη και τους μάρτυρες του Χριστιανισμού. Παρατηρείται, όμως, ότι λείπει η βαθιά θρησκευτική συγκίνηση, ενώ η θεματολογία των έργων προέρχεται από τον Άγγελο Σικελιανό και τη Νεοχριστιανική διάθεσή του, που πολλοί μιμήθηκαν.

Για τον ποιητή Γερ. Δ. Κασόλα και το έργο του «ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ» (Μεσολόγγι, 1926) είναι η ακόλουθη κριτική. Στα ποιήματά του κυριαρχούν η μελαγχολική διάθεση, η εκλεπτυσμένη αρμονία και η απήχηση λαϊκών μοτίβων. Ο ποιητής πείθει για το ταλέντο του.

Στη συνέχεια, γίνεται λόγος για τον Θ. Γεωργίου και το έργο «Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ» («Γράμματα», Αλεξάνδρεια, 1926), μια διάλεξη στην οποία γίνεται μια προσπάθεια να ξεκαθαριστεί ο προορισμός και η δράση του γιατρού στην κοινωνία.

Ακολουθεί μια αρνητική κριτική για τον Μ.Γ. Πετρίδη και τα «ΕΞΑΣΤΙΧΑ» Β' Σειρά (Αθήνα, 1926).

Τα τρία διηγήματα του τόμου «ΟΙ ΔΥΟ ΤΕΛΑΛΙΣΣΕΣ» (Ηράκλειο, 1925), του Γιάννη Δ. Μουρέλλου, αφήνουν δυνατή εντύπωση, σύμφωνα με τον κριτικό του περιοδικού. Γλωσσικά υστερούνε, όμως η πλοκή είναι άρτια. Ως ταλέντο φανερό χαρακτηρίζεται ο Γ. Κυπραίος με το έργο του «ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ» (Σύρα, 1926).

Το νέο βιβλίο του Ι.Μ Παναγιωτόπουλου «ΧΑΝΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΕΖΑ» (έκδοση «Ζηκάκη», Αθήνα, 1925) χαρακτηρίζεται λαμπρό από τον Γλαύκο Αλιθέρση. Γλώσσα πλούσια, με λεπτό γούστο που αποδεικνύει τη γνήσια καλλιτεχνική φλέβα.

Για το έργο του Δημ. Π. Ταγκόπουλου γράφει ο Λουκάς Ν. Χριστοφίδης, προσπαθώντας να εξακριβώσει αν ισχύει ο αυτοχαρακτηρισμός «αυτοσχεδιαστής» του ίδιου του Ταγκόπουλου για το έργο του. Διαβάζοντας τα είκοσι έργα του, διαπίστωσε τη δεξιότητα του καλλιτέχνη στον αυτοσχεδιασμό. Δεν ακολούθησε καμία σχολή, υπήρξε αυτόφωτος. Άξιο παρατήρησης στο έργο του είναι οι γαλήνιοι ήρωές του, ενώ κανείς θα περίμενε το αντίθετο, αφού η θεματολογία είναι κοινωνική. Ο Ταγκόπουλος, που εξέδωσε τον «Νουμά» υπήρξε υπέρμαχος της δημοτικής και βοήθησε στην εξάπλωσή της.

Ακολουθεί η κριτική για το έργο «Ο ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ» (εκδ. «Γράμματα», Αλεξάνδρεια, 1926), του Γ. Βρισμιτζάκη. Κρίνεται πιο ευχάριστο στο διάβασμα σε σχέση με τον «Αντάρτη», με στρωμένο στυλ και λυρισμό

με χάρη, με αλληγορίες υποβλητικές, ωστόσο δεν μπορεί με ευκολία να συλληφθεί η Αποκάλυψή του.

Έπειτα, γίνεται λόγος για τον Γ. Συμεωνίδη και τη μελέτη του «LES JUGEMENTS ANALYTIQUES» («Grammata», Alexandrie, 1926). Χαρακτηρίζεται ως παράδειγμα εργασίας αρχαρίου, με πολλές αξιώσεις αλλά χωρίς ενημερότητα και με επιπόλαιη κρίση. Επηρεάζεται από τον Bergson χωρίς ωστόσο να τον κατανοήσει βαθιά. Όμως, του αναγνωρίζεται η καλή κατοχή της φιλοσοφικής φρασεολογίας και η επιτυχημένη διατύπωση των διανοημάτων του.

Ο Ε.Π. Παπανούτσος κάνει λόγο για το μηνιαίο περιοδικό «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ» με διευθυντή τον Δ. Γληνό (εκδόσεις Ράλλη και Σιας, Αθήνα). Αναφέρει ότι πρόγραμμά της είναι να συγκεντρώσει τις διανοητικές νεοελληνικές δυνάμεις με κοινό ιδανικό τον Δημοτικισμό. Ο κριτικός κρίνει τις προσπάθειες συγγραφέων που εκδόθηκαν σε τρία τεύχη της Αναγέννησης. Ξεχωρίζει τα τρία άρθρα του Καζαντζάκη («Συζήτηση μ' έναν αρχηγό», «Η Νέα Πομπηΐα», «Προεισαγωγικό Σημείωμα»), την «Ψυχανάλυση» του Σωτηρίου, τη «Διδασκαλία της Ιστορίας» της Ρόζας Ιμβριώτη, τη μελέτη «Υδρία» της Σ. Παπασπυρίδη και την απάντηση του Γληνού στα ερωτήματα του Μπαστιά με τίτλο «Η Ελληνική αρρώστεια».

Γίνεται αναφορά στη διάλεξη του Μιχ. Ροδά για τον ποιητή Κώστα Κρυστάλλη και την οποία εξέδωσαν τα «Γράμματα» σε ιδιαίτερο καλλιτεχνικό βιβλίο. Η διάλεξη χαρακτηρίζεται γεμάτη αγνότητα και ενθουσιασμό.

Στη συνέχεια, γίνεται εκτενής αναφορά στην επίσκεψη του Ινδού ποιητή Ραμπιντρανάθ Ταγκόρ που επισκέφτηκε την Αίγυπτο. Το γαλλικό περιοδικό «Messages d' Orient» προσκάλεσε τον ποιητή στην Αίγυπτο και διοργάνωσε τη διάλεξη αυτή. Παρούσα ήταν η επιτροπή του συλλόγου της Νέας Ζωής, που μίλησε με τον ποιητή, ο οποίος τους παρότρυνε να συνεχίσουν το έργο τους. Η διάλεξή του έφερε τον τίτλο «Η Φιλοσοφία των Ινδιών» και δόθηκε την επομένη της συνάντησής τους, στο θέατρο «Αλάμπρα».

Έπειτα, γίνεται λόγος για τον Bernard Shaw, τη ζωή και τα έργα του, με αφορμή το βραβείο Νόμπελ που του απονεμήθηκε. Επίσης, με αφορμή το θάνατο του Claude Monet σε ηλικία 86 χρόνων αναφέρονται λίγα λόγια για τη ζωή και τα έργα του μεγάλου δάσκαλου του ιμπρεσιονισμού.

Αναδημοσιεύεται η έκθεση του Αρεοπαγίτη Γ. Αντωνακάκη για τις κατηγορίες κατά του Μαρασλείου διδασκαλείου, οι οποίες κρίνονται ανυπόστατες. Οι κατηγορίες αναφέρονται στην κατάργηση του μαθήματος των θρησκευτικών, στην αντεθνική διδασκαλία και στην καλλιέργεια ηθικής εκλύσεως.

Η Νέα Ζωή τονίζει ότι αγκαλιάζει πέρα ως πέρα την ιδεολογία του δημοτικισμού και αυτό το έχει αποδείξει. Γίνεται μια ανασκόπηση της ιστορίας του περιοδικού γι' αυτό το θέμα, καθώς πολλοί είναι αυτοί που διαστρεβλώνουν την αλήθεια.

Η Νέα Ζωή ευχαριστεί θερμά τις εφημερίδες και τα περιοδικά που με συμπάθεια υποδέχτηκαν το Πανηγυρικό τεύχος του περιοδικού με αφιέρωμα στον ποιητή Κωστή Παλαμά.

Στα «Ολιγόστιχα» της ενότητας, αρχικά γίνεται λόγος ότι η «Νέα Ζωή» θα εκδίδεται κάθε δίμηνο με 48-64 σελίδες. Τονίζεται, ακόμη, ότι στο περιοδικό φιλοξενούνται και διαφορετικές γνώμες πάνω στο ίδιο θέμα και ότι η συνολική γνώμη του περιοδικού θα φαίνεται σε ότι έχει την υπογραφή της και σε ότι είναι ανυπόγραφο. Γίνεται αρχικά λόγος για το εκπαιδευτικό ζήτημα, το οποίο ανακινήθηκε από την εφημερίδα «Ταχυδρόμος». Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στα αποκαλυπτήρια της προτομής του εθνικού ποιητή Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, στον Εθνικό Κήπο, έργο που φιλοτέχνησε ο Φωκίωνας Ρωκ. Αναφέρεται ο θάνατος του Γάλλου ποιητή και διηγηματογράφου Jean Richerpin. Η Νέα Ζωή χαιρετίζει την έκδοση δυο νέων περιοδικών, του «Φιλότεχνου» στον Βόλο και των «Νεοελληνικών Γραμμάτων» στο Ηράκλειο της Κρήτης. Εύχεται καλή επιτυχία και σε ένα νέο περιοδικό της Αλεξάνδρειας, την «Αλεξανδρινή Τέχνη». Επίσης, γίνεται λόγος για την «Κυριακή» του «Ελεύθερου Βήματος», που ήρθε με ενδιαφέρουσα θεματολογία να καλύψει ένα κενό στο πανελλήνιο και δίνονται θερμά συγχαρητήρια στο «Ελεύθερο Βήμα». Τέλος, στην Αθηναϊκή «Αναγέννηση» γράφει ειδικός συνεργάτης της Νέας Ζωής και στο τρίτο τεύχος του νέου περιοδικού «Φιλότεχνος» δημοσιεύεται ένα πολύ καλό κριτικό σημείωμα για τα «Τραγούδια της Σέμης» του Νεοζωϊστή Πέτρου Μάγνη, από τον Τάκη Σαρακηνό.

Στο τέλος της ενότητας αναφέρονται κάποιες εφημερίδες και περιοδικά και τα ονόματα της συντακτικής επιτροπής (Γλαύκος Αλιθέρσης, Κ.Ν. Κωνσταντινίδης, Πέτρος Μάγνης, Κ.Ν. Παππάς, Β. Παυλίδης).

Τεύχος 2^ο (1927)

Η ενότητα «Λογοτεχνική Κίνηση» ξεκινά με μια κριτική για τον Γ. Βρισιμιτζάκη και τα έργα: «Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΒΑΦΗ» («Γράμματα», 1926), «ΟΙ ΚΥΚΛΟΙ ΤΗΣ ΚΟΛΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΑΝΤΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΒΑΦΗ» («Γράμματα», 1926), «ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΣΑΒΟΪΑΣ» («Γράμματα», 1926). Η άποψη του κριτικού εδώ εκφράζεται μέσα από μια φράση του Λ. Ρουσσέλ για τον Βρισιμιτζάκη ότι τα άρθρα του ενώ καλύπτουν ολόκληρο το έργο, λίγο το αναλύουν. Για το έργο «ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΣΑΒΟΪΑΣ» αναφέρεται ότι το παράξενο δεν είναι τέχνη και ότι ο συγγραφέας υστερεί στο γλωσσικό αίσθημα για τα λυρικά ποιήματα.

Επειτα, ακολουθεί μια συμπαθητική κριτική για την Άγκελ Νάγιω και το έργο «ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΖΩΗ» («Γράμματα», 1926) και μια κριτική για το έργο «ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ» («Γράμματα», 1926), του Στέφ. Πάργα και του Γ. Αρβανιτάκη. Αναφέρεται ότι πρόκειται για διδακτικό εγχειρίδιο για τα σχολεία της Αιγύπτου, ωστόσο εκτιμάται ότι δεν είναι το άριστο αφού γίνεται μια απλή αναγραφή πολεμικών ή άλλων ξερών γεγονότων.

Η επόμενη κριτική αφορά τον Παύλο Γνευτό και τα έργα του «Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ» («Γράμματα, 1925), «ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ» (εκδότης Μαρσέλος, Αλεξάνδρεια, 1926). Το πρώτο έργο είναι μια μελέτη για το άλυτο πρόβλημα της ζωής που βασίζεται σε σύγχρονες επιστημονικές έρευνες. Η σαφήνεια της έκφρασης και η απλότητα πετυχαίνουν στο να γίνει προσιτό σ' ένα μεγάλο κύκλο. Τονίζεται η μεγάλη σημασία της συλλογής των δημοτικών τραγουδιών της Ρόδου, καθώς πολλά είναι πρωτότυπα και δεν βρίσκονται στη συλλογή του Πολίτη.

Ο Ν. Λυκιαρδόπουλος μετέφρασε σε άριστη μετάφραση τον Ρώσο διηγηματογράφο Μ.Π. Αρτσιμπάσεφ και το έργο του «ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ ΗΛΙΟ» («Γράμματα, Αλεξάνδρεια, 1925) και ο κριτικός εδώ εκφράζει την επιθυμία ο Λυκιαρδόπουλος να μεταφράσει και Ρώσους ποιητές.

Ακολουθεί η κριτική του Γλαύκου Αλιθέρση για τον Κ. Παλαμά και τα έργα «ΟΙ ΠΕΝΤΑΣΥΛΛΑΒΟΙ», «ΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ ΚΡΥΦΟΦΙΛΗΜΑΤΑ» (εκδόσεις Κολλάρου, Αθήνα, 1925). Ο Αλιθέρσης ξεκινά αναφερόμενος στη φράση του Παλαμά, που βρίσκεται στον πρόλογο του τελευταίου του έργου, «Η ποίηση το στεφάνωμα είναι του στοχαστικού ονείρου». Διαφωνεί με τον επιθετικό προσδιορισμό «στοχαστικού» στο όνειρο και προτείνει η φράση να είναι: «Η ποίηση το στεφάνωμα είναι της στοχαστικής έμπνευσης». Αναφέρει, επίσης, ότι στους «Πεντασύλλαβους και τα Παθητικά Κρυφοφιλήματα» ο Παλαμάς γυρίζει σ' έναν άκρατο υποκειμενικό λυρισμό με διάθεση μελαγχολική. Η γνωστή ορμητικότητα του Παλαμά υποχώρησε, αφήνοντας διέξοδο σε μικρά αισθήματα, παράπονα, σκέψεις που ίσως μέχρι στιγμής ο ποιητής ντρεπόταν να σταθεί σ' αυτά. Οι «Πεντασύλλαβοί» του υπερτερούν με την απαλότερη μουσικότητά τους, την υποβλητική τους αοριστία και με το θαμπό ελεγειακό τους τόνο.

Παρουσιάζεται η μεταφραστική εργασία του Μαρίνου Σιγούρου «ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ» (2^η έκδοση από τον οίκο Κασσιγόνη, Αλεξάνδρεια, 1927), η οποία είναι επιμελημένη και πιστή στο πρωτότυπο με πολλές διασαφήσεις, ιστορικές πληροφορίες και παραλληλισμούς. Η γλώσσα του δεν είναι τόσο στρωτή, ίσως επειδή δεν έγινε απευθείας στη δημοτική. Οι πολλές υποσημειώσεις είναι άσκοπες.

Γίνεται λόγος στο μηνιαίο περιοδικό «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ» (διεύθ. Γληνός, Αθήνα) και στα φυλλάδια 4 και 5, που παρουσιάζουν αξιοπρόσεχτο υλικό. Κρίνονται, το άρθρο του Δ. Βεζανή «τα προβλήματα της σημερινής ελληνικής πολιτικής» ως καλοστοχασμένο, οι μελέτες της Ρόζας Ιμβριώτη «η ιστορική επιστήμη στο σχολείο» και του Κ.Δ. Σωτηρίου «Ψυχανάλυση» ως πολλά υποσχόμενες, το «φεμινιστικό κίνημα» της Αύρας Θεοδωροπούλου ως διαφωτιστικό αλλά επιφανειακό, το άρθρο της Έλλης Λαμπρίδη «Κριτικές παρατηρήσεις στο σύγχρονο Φεμινισμό» ως βαθυστόχαστο αλλά βιαστικά γραμμένο, η μελέτη της Αγγελ. Καστανάκη «τα σύγχρονα φιλοσοφικά ρεύματα στη Γαλλία» ως μεθοδικά και με ακρίβεια στη γλώσσα και η «σταυρωμένη Ρουσία» του Ν. Καζαντζάκη ως βαθιά, δυνατή και υποβλητική. Το ίδιο ισχύει και για το «Δείπνο» απόσπασμα από την «Οδύσσεια». Ανοίγεται μια συζήτηση που άνοιξε ο Καζαντζάκης. Ο Ι. Κορδάτος με τη μελέτη

«Φυσικοί και κοινωνικοί νόμοι», προσπαθεί να αναιρέσει τον Σκεπτικισμό του Καζαντζάκη, όχι όμως πειστικά. Η Έλλη Λαμπρίδη με τη μελέτη «Προϋπόθεση» και ο Κ. Γεωργούλης με το «Και πάλι οι κοινωνικοί νόμοι» θέτουν ορθά το ζήτημα. Η δεύτερη μελέτη του Ι. Κορδάτου «Οι επικριτές του Μαρξισμού» είναι σαφέστατη για την άποψη που πρεσβεύει. Ωστόσο, ο κριτικός εδώ τον συγχαίρει αλλά του γυρίζει την πλάτη, όπως αναφέρει χαρακτηριστικά.

Στη συνέχεια, ο Ε.Π. Παπανούτσος γράφει για τις δύο μεγάλες φετινές επετηρίδες για τον Spinoza και τον Pestalozzi. Ο Spinoza ήταν ο απόλυτα διανοητικός σοφός που καταδίκασε το πάθος κάθε λογής και προσδιόριζε τη θρησκευτική λατρεία ως πνευματική αγάπη. Ο Pestalozzi ήταν ο γεμάτος καρδιά παιδαγωγός με δόγμα την απεριόριστη αγάπη προς τα παιδιά.

Ο Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος γράφει για το βιβλίο πάνω στον Φοινικικό Πολιτισμό που ο οίκος Payot στο Παρίσι έδωσε γραμμένο από τον G. Contenau. Πολύ σημαντικό βιβλίο καθώς δεν υπάρχουν βιβλία για τον φοινικικό πολιτισμό και επειδή το έγραψε ο σοφός αυτός αρχαιολόγος που εμπνέει εμπιστοσύνη.

Για τον Καλλίμαχο και το έργο του η «ΚΟΜΗ ΤΗΣ ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ» γίνεται λόγος στη συνέχεια. Η «Κόμη της Βερενίκης», μεταφράστηκε από τον συνεργάτη της Νέας Ζωής, Μαρίνο Σιγούρο, και δημοσιεύεται στο περιοδικό. Το ποιητικό έργο του Καλλίμαχου δεν σώζεται ολόκληρο, παρά μόνο οι 6 Ύμνοι, τα 74 Επιγράμματα και αποσπάσματα των Αιτίων, της Εκάλης, των Ιάμβων και των Μελών. Ο Καλλίμαχος είναι ένας από τους πρώτους Αλεξανδρινούς ποιητές.

Μια σειρά άρθρων με τίτλο «Ο άγνωστος Σολωμός» του Κ. Καιροφύλα στην «Κυριακή» του Ελεύθερου Βήματος, έκανε τον Νιρβάνα να παρατηρήσει στην «Εστία», ότι τα λεγόμενα για τον Σολωμό ήταν ήδη γνωστά. Μάλιστα, τα όσα έγραψε ο Καιροφύλας σχετικά με τον αλκοολισμό του Σολωμού, προκάλεσαν αντιδράσεις από τον σύλλογο Ζακυνθινών στην Αθήνα. Ο Καιροφύλας έπειτα στην «Εστία» γράφει ότι όλα όσα αναφέρει για τον Σολωμό είναι σωστά και αναφέρονται στη μελέτη του Μαρίνου Σιγούρου, «Ο Σολωμός εν Κερκύρα». Ο Αλεξανδρινός Ταχυδρόμος ζήτησε την απάντηση του Σιγούρου. Ο Σιγούρος απαντά στη Νέα Ζωή για τα όσα έγραψε για τον αλκοολισμό του Σολωμού και διευκρινίζει τις πηγές του για αυτές τις πληροφορίες.

Ακολουθεί η κριτική του Κ.Ν. Κ. για τον Απ.Γ. Κωνσταντινίδη και το έργο «ΠΟΘΕΝ Η ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΓΕΡΩΝΙΚΟΣ» (Κάϊρον, 1926). Ενδιαφέρον ιστορικό σημείωμα που αναιρεί την έννοια του οπισθοδρομικού για τους Πηλιορείτες.

Γίνεται αναφορά στο θάνατο του ζακυνθινού ιστοριοδίφη Σπύρου Δε-Βιάζη, που υπήρξε παλιός συνεργάτης του περιοδικού και δημοσίευσε με το έργο «Επτανήσιοι ποιηταί» τρεις μονογραφίες για τον Γ. Τερτσέτη, Ν. Δελβινιώτη και Αντ. Μαρτελάο.

Αναφέρονται λίγα λόγια για τον Αμπούλ Μπαχά, που ζωγράφισε η Καραβία και που έμεινε για λίγο καιρό στο Ράμλι. Αρχηγός μουσουλμανικής αίρεσης ο Μπαχά

ήταν σεβάσμιος με στοχαστική φυσιογνωμία. Διωγμένος, κηρύττοντας ανά τον κόσμο, απέκτησε πολλούς οπαδούς.

Στη συνέχεια με τον τίτλο «Καλλιτεχνική Κίνηση», ακολουθεί μια υποενότητα, που μιλάει για πέντε εκθέσεις ζωγραφικής των ζωγράφων: D' Estienne, Breval, Boglin, Θάλειας Φλωρά-Καραβία, Gropeano και Μίκη Ματσάκη.

Μια άλλη υποενότητα με τίτλο «Από εφημερίδες και περιοδικά» κάνει την εμφάνισή της σε αυτό το τεύχος, όπου αναδημοσιεύονται άρθρα άλλων εφημερίδων και περιοδικών. Εδώ αναδημοσιεύεται από το «Ελεύθερο Βήμα» το κριτικό άρθρο του Ζαχ. Παπαντωνίου για τον Μπραντές.

Στην υποενότητα με τίτλο «Ολιγόστιχα» αναφέρεται ότι το περιοδικό θα εκδίδεται κάθε δίμηνο και η ετήσια συνδρομή για την Αίγυπτο, την Ελλάδα και το εξωτερικό. Ξεκαθαρίζεται ότι η Νέα Ζωή δεν έχει καμία σχέση με το ομώνυμο βιβλιοπωλείο και οι εκδόσεις της θα ξεχωρίζουν ως «εκδόσεις του περιοδικού «Νέα Ζωή». Τονίζεται, επίσης, ότι ο σκοπός είναι καθαρά ιδεολογικός και ανιδιοτελής. Ξανατονίζει ότι οι μελέτες και τα σημειώματα στη Λογοτεχνική Κίνηση αντιπροσωπεύουν τις ιδέες και τις αρχές όσων τα υπογράφουν. Ακόμη, μπορεί στο ίδιο τεύχος να υπάρχουν αντίθετες γνώμες για το ίδιο ζήτημα ή πρόσωπο και ότι η συνολική γνώμη του περιοδικού θα φαίνεται σ' ό,τι έχει την υπογραφή της ή είναι ανυπόγραφο.

Γίνεται αναφορά στον θάνατο του Δανού κριτικού Γεώργιου Μπραντές σε ηλικία 84 ετών, του Ρώσου δραματικού συγγραφέα και μυθιστοριογράφου Αρτσιμπάτσεφ και του ευσυνείδητου εργάτη της ελληνικής σκηνής Θωμά Οικονόμου.

Αναφέρεται ότι στο αρχαίο θέατρο των Συρακουσών θα γίνουν παραστάσεις των αρχαίων δραμάτων στις 23 και 24 Απριλίου. Τα έργα θα παιχτούν σε ιταλική γλώσσα σε μετάφραση του Έκτορα Ρομανιόλι. Γίνεται αναφορά στις εορταστικές εκδηλώσεις που έγιναν στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο για τα εκατό χρόνια από το θάνατο του Μπετόβεν. Επίσης, στην Αθήνα δόθηκε συναυλία για τα δέκα χρόνια από το θάνατο του μουσουργού Σπύρου Σαμαρά, όπου τραγούδησε και ο Αλεξανδρινός καλλιτέχνης Αλέκος Σκούφης.

Αναφέρεται ότι εξελέγη ακαδημαϊκός ο Δ. Καμπούρογλους και ότι η Ελληνική Ακαδημία απένειμε το Αριστείο στους Έλληνες καλλιτέχνες: Γιαννούλη Χαλεπά, Κ. Δημητριάδη, Γ. Ροϊλό, Ε. Θωμόπουλο και Δ. Μητρόπουλο.

Σχολιάζεται αρνητικά ο διορισμός από την ελληνική πολιτεία, ως καθηγητή στο Νέο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, στην έδρα της Νεοελληνικής φιλολογίας, του Γ. Αποστολάκη.

Ακόμη, γίνεται λόγος για την πετυχημένη ομιλία του νεοζωϊστή Απ.Γ. Κωνσταντινίδη για τις Βιβλιοθήκες από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Επίσης, αναγγέλλεται η έκδοση από τα «Γράμματα» των διηγημάτων του νεοζωϊστή Γιαγκου Πιερίδη με τίτλο «Ένας ξένος και άλλα διηγήματα».

Στο τέλος της ενότητας αναφέρονται οι τίτλοι νέων βιβλίων και κάποιες εφημερίδες και περιοδικά. Αναφέρονται και τα ονόματα της συντακτικής επιτροπής (Γλαύκος Αλιθέρσης, Κ.Ν. Κωνσταντινίδης, Πέτρος Μάγνης, Κ.Ν. Παππάς, Β. Παυλίδης).

Τεύχος 3^ο (1927)

Ο Ν. Καραβιάς υπογράφει την πρώτη κριτική της ενότητας «Λογοτεχνική Κίνηση», που αφορά τον Χ.Α. Νομικό και το έργο του «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΡΑΒΩΝ» (Γράμματα, 1927). Ο κριτικός με ενθουσιασμό αποτιμά θετικά το βιβλίο του Νομικού. Αναφέρει ότι είναι έργο ιστορικό και διακρίνεται από αγνότητα πρόθεσης και από αφοσίωση στην προσπάθεια για την πραγματική, την μη συμβατική αλήθεια. Ο σκοπός του Νομικού, αναφέρει ο κριτικός, είναι να καταδείξει στον ελληνικό λαό έναν άλλον λαό με αξία. Πέρα από το ειδικό περιεχόμενο, η γλώσσα του έργου είναι φυσική, λιτή και μεστή.

Στη συνέχεια, με τον υπότιτλο «Εξαιτίας μιας κριτικής», ανυπόγραφα έχουμε την αρνητική κριτική μιας κριτικής, που έγινε στο εκκλησιαστικό περιοδικό των Ιεροσολύμων «Νέα Σιών», για το βιβλίο του Χ. Νομικού «Εισαγωγή στην Ιστορία των Αράβων». Ο κριτικός του περιοδικού «Νέα Σιών» χαρακτηρίζει τον Νομικό ως μη απροκατάληπτο ιστορικό ερευνητή της ιστορικής αλήθειας, επειδή έχει ως αρχή του ότι κανείς λαός δεν είναι καλύτερος από τον άλλον. Πιστεύει δε, ότι την ανωτερότητα ενός λαού θα την καταδείξει η ιστορία, και ότι δεν πρέπει η ιστορία να επηρεάζεται από αυτή την αρχή. Ο κριτικός μας εδώ, είναι με το μέρος του Νομικού και θεωρεί ότι ο αδέκαστος ιστορικός οφείλει να πιστεύει ότι όλοι οι λαοί είναι σπουδαίοι, όλες οι θρησκείες άγιες και όλοι οι ήρωες δαιμόνιοι.

Ακολουθεί η κριτική του Ε.Π. Παπανούτσου για θέματα που βρίσκονται στο περιοδικό «Αναγέννηση» (μηνιαίο περιοδικό, Αθήνα, διευθ. Δ. Γληνός, φύλ. 6 και 7). Ο κριτικός διαφωνεί με την άποψη του Βάρναλη, που διατυπώνει στη μελέτη του «Πόλεμος και Τέχνη», ότι ο πόλεμος δεν επιδρά ευνοϊκά στην τέχνη. Επίσης, χαρακτηρίζει τον επίλογο στο άρθρο «Τα σύγχρονα φιλοσοφικά ρεύματα στη Γαλλία» της Αγγ. Καστανάκη ως απλοϊκό και ανώφελο. Έπειτα, ευχαριστεί την «Αναγέννηση» για τη διάσωση δύο ιστορικών ντοκουμέντων: το πρώτο είναι η απάντηση του δ. φ. Β. Δεδούση στα άρθρα της Ιμβριώτη για τη διδασκαλία της ιστορίας και το δεύτερο το τεχνοφιλοσοφικό credo του κριτικού Άλκη Θρύλου, με θέμα την ουσία της ποίησης, που χαρακτηρίζεται από τον Παπανούτσο ως κενολόγο. Τέλος, το άρθρο του Ν. Χατζιδάκη «Η λυρική ποίηση στη μετάφραση», κρίνεται ως ανιαρό με λόγια χλιοειπωμένα και η κριτική του Βάρναλη στο βιβλίο του Δελμούζου «Δημοτικισμός και Παιδεία», ως στενάχωρη αφού σκέφτονται διαφορετικά, ο ένας ιδεαλιστής και ο άλλος ρεαλιστής.

Στη συνέχεια της Λογοτεχνικής Κίνησης, γίνεται λόγος για τον Κ. Καιροφυλά που συγκέντρωσε ανέκδοτα έργα του Σολωμού (εκδόσεις Στοχαστή, Αθήνα, 1927). Κρίνεται το έργο του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου «Γενική Ιστορία της Τέχνης» (Τομ. Α, έκδοση Ζηκάκη, Αθήνα, 1927), ότι δεν μπορεί να αποτελέσει πηγή μελέτης ή έρευνας

για τους ειδικούς και αναφέρεται ότι δυστυχώς είναι γραμμένο στην καθαρεύουσα, γεγονός που είναι να απορεί κανείς, ωστόσο είναι άξιο θαυμασμού. Κρίνονται, επίσης, τα διηγήματα του πρωτοεμφανιζόμενου Ν.Ι. Σαράβα, «ΚΟΧΛΥΛΑΡ ΚΙ ΑΛΛΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ» (Αθήνα, 1925), ως συγχρονισμένα, με αρετές και ελαττώματα, που αποδεικνύουν το ταλέντο του. Ακολουθεί μια αρνητική κριτική για τον Γιάννη Χονδρογιάννη και το έργο του «ΛΥΠΗΜΕΝΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ» (Αθήνα, 1926).

Κατόπιν, η «Νέα Ζωή» προσκαλεί όλους να στηρίξουν την ελεύθερη έκδοση του νέου βιβλίου του μεγάλου διηγηματογράφου Δ. Βουτυρά, με τίτλο «ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ», μιας και οι εκδότες δεν ικανοποίησαν το αίτημά του.

Ο Γλαύκος Αλιθέρσης αναφέρεται στον Ψυχάρη που γράφει για τον Κωστή Παλαμά (έκδοση Κασιγόνη, Αλεξάνδρεια, 1927), και με θλίψη παρατηρεί τον Ψυχάρη ως ενάντιο του Παλαμά, γεγονός που δεν ίσχυε πάντοτε.

Άξιο κάθε προσοχής κρίνει ο Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος το νέο βιβλίο του Legendre για το «Νεότερο Κινεζικό Πολιτισμό» και υποστηρίζει ότι το διεθνές ενδιαφέρον στρέφεται προς τη Σαγκάη και το Ναν-κιν. Η Ευρώπη μελετά την απομακρυσμένη χώρα, που με ορμή έρχεται να αναμετρηθεί τη γερασμένη Ευρώπη.

Τέλος, ο Κ.Ν. Κωνσταντινίδης υπογράφει την υποενοότητα «Θεατρικά», όπου μιλά για το έργο του Απ. Λεοντή «ΣΚΛΑΒΟΙ ΣΤΟ ΜΙΣΟΣ», που παίχτηκε με επιτυχία από το θίασο της Μαρίκας Κοτοπούλη στην Αλάμπρα. Ο κριτικός συγχαίρει τον συγγραφέα για το νέο δράμα, που είναι ανώτερο ιδεολογικά από τα προηγούμενά του.

Στην υποενοότητα με τίτλο «Ολιγόστιχα», αναφέρεται ότι η «Νέα Ζωή» θα εκδίδεται κάθε δίμηνο με 48-64 σελίδες. Επίσης, γίνεται λόγος για την αναφορά στις Αθηναϊκές εφημερίδες και τα περιοδικά της επιτυχίας των «Δελφικών Γιορτών», που διοργάνωσε το καλλιτεχνικό ζευγάρι Σικελιανού. Σχολιάζεται ως έλλειψη πολιτισμού η κρατική αδιαφορία για το ζήτημα της Νεοελληνικής σκηνης και συγχαίρεται ο αγώνας του «Ελληνικού Θεάτρου» και της «Νέας εστίας» για την αναγέννησή της. Τέλος, αναφέρεται, λόγω μόνιμης εγκατάστασης στο εσωτερικό της Αιγύπτου, η παραίτηση του Πέτρου Μάγνη από τη συντακτική επιτροπή και η αντικατάστασή του από τον Ε.Π. Παπανούτσο. Αποχώρησε από την ίδια επιτροπή και ο Γλαύκος Αλιθέρσης.

Στο τέλος της ενότητας αναφέρονται οι τίτλοι νέων βιβλίων και κάποιες εφημερίδες και περιοδικά. Αναφέρονται και τα ονόματα της συντακτικής επιτροπής (Κ.Ν. Κωνσταντινίδης, Ε.Π. Παπανούτσος, Κ.Ν. Παππάς, Β.Π. Παυλίδης).

Τεύχος 4^ο (1927)

Στο τεύχος αυτό, στην ενότητα «Λογοτεχνική Κίνηση», αρχικά, γίνεται κριτική στη συλλογή τραγουδιών και διηγημάτων: «Η ΔΕΚΑΤΗ-ΤΡΙΤΗ ΩΡΑ» (Αθήνα, 1927), της Άλκης Θρύλου. Υπογράφει ο Ε.Π. Παπανούτσος. Τα 69 πεζά τραγούδια του Ά

μέρους τα απορρίπτει ως αναιμικά και χωρίς να δύνανται να προκαλέσουν καμία συγκίνηση. Το Β μέρος, εκτιμάται ως περισσότερο άξιο προσοχής, και ενώ η συγγραφέας το χαρακτηρίζει ως διηγήματα, ο κριτικός δεν αποδέχεται αυτόν τον χαρακτηρισμό. Αναγνωρίζει ωστόσο, ότι είναι γραμμένα σε μια γλώσσα λιτή με φροντισμένο, ρυθμικό και υποβλητικό στυλ. Ξεχωρίζει, χαρακτηρίζοντάς τα ως αριστουργηματάκια, το «Σπίτι» και το «Ειδύλλιο».

Στη συνέχεια, γίνεται λόγος για τον Αγ. Βορεάδη και την πρώτη ποιητική του συλλογή «ΑΝΕΜΩΝΕΣ» (εκδόσεις «Γράμματα», 1927). Χαρακτηρίζεται με τα εξής λόγια: «Πολύ θετικό αίσθημα και αρκετή μελαγχολία».

Επίσης, γίνεται αναφορά στον Pierre Aguéant και το βιβλίο του «ΟΙ ΔΥΟ ΜΑΣ» (μετάφραση Ν. Γριμάλδη, εκδόσεις «Γράμματα», 1927), με τον εξής χαρακτηρισμό: «Συμπαθητικό βιβλιαράκι με ποιητικές εικόνες καλογραμμένο και καλομεταφρασμένο».

Παρουσιάζεται ο Ευγένιος Μιχαηλίδης με το έργο του «Ο ΑΙΓΥΠΤΙΩΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ» (εκδόσεις «Γράμματα», 1927). Πρόκειται για μια ανασκόπηση της ιστορίας του ελληνισμού στην Αίγυπτο από τους αρχαιότερους χρόνους και χαρακτηρίζεται ενδιαφέρον αλλά με μια συντομία περισσότερη απ' ότι θα έπρεπε και σε μια αταίριαστη γλώσσα. Στις τρεις τελευταίες κριτικές υπάρχει η υπογραφή «Κ.». Ίσως πρόκειται για τον Κ.Ν. Κωνσταντινίδη.

Στην υποενοότητα με τον τίτλο: «ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ», αναφέρεται ότι το περιοδικό θα εκδίδεται κάθε δίμηνο, με 48-64 σελίδες και ότι το τεύχος Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου θα κυκλοφορήσει τον Οκτώβριο. Ακόμη, τονίζεται ότι η «Νέα Ζωή» θα συνεχίσει την τίμια παράδοσή της, του αγνού ιδεαλισμού και της ανιδιοτέλειας, υπηρετώντας με ειλικρίνεια και αγάπη την τέχνη.

Αρνητική αναφορά γίνεται για το νεοφώτιστο περιοδικό «ΗΛΥΣΙΑ» (τεύχος 3).

Γίνεται αναφορά στο εκλεκτό περιοδικό «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ», όπου αναδημοσιεύεται ένα κομμάτι του προλόγου του. Αναφέρεται ακόμη, ότι στο περιοδικό αυτό δημοσιεύεται ένα παιδαγωγικό άρθρο του Δελμούζου, «Αν θέλεις να μάθω Γερμανικά», με σχόλιο ότι η αποχώρησή του από τον «Εκπαιδευτικό όμιλο» τον τιμά. Ευνοϊκά κρίθηκαν από το ίδιο περιοδικό τα διηγήματα του Νεοζωϊστή κ. Γιάγκου Πιερίδη: «Ένας ξένος και άλλα διηγήματα». Επίσης, στο καλό περιοδικό, όπως χαρακτηρίζεται το περιοδικό «Αλεξανδρινή Τέχνη», θετικά είναι τα σχόλια της κ. Ρίκας Σεγκοπούλου γι' αυτά τα διηγήματα, τα οποία και θα κριθούν στο επόμενο τεύχος της «Νέας Ζωής», από τον Κ.Ν. Παππά, μαζί με τις «Ρυθμικές Ζωές» του Πόλυ Μοδινού.

Γίνεται λόγος για το περιοδικό «ΠΑΝΑΙΓΥΠΤΙΑ», του φίλου της Νέας Ζωής Στέφανου Πάργα, με σχόλιο ότι έχει κατακτήσει τον παιδικό κόσμο.

Τέλος, γίνεται θερμός λόγος για το θάνατο του Γεράσιμου Βώκου, συγγραφέα και ζωγράφου, που «έχει φιλοξενηθεί» στη «Νέα Ζωή» και στο περιοδικό «ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ».

Στο τέλος της ενότητας αναφέρονται οι τίτλοι νέων βιβλίων και κάποιες εφημερίδες και περιοδικά. Αναφέρονται και τα ονόματα της συντακτικής επιτροπής (Κ.Ν Κωνσταντινίδης, Ε.Π. Παπανούτσος, Κ.Ν. Παππάς, Β.Π. Παυλίδης).

Κεφάλαιο 6

Α) Κατάλογος περιεχομένων της «Νέας Ζωής» ανά τεύχος

Τεύχος 1 (1904)

Προλογικό σημείωμα Οι Ιδρυταί της Νέας Ζωής	σελ. 01-02
Αραβική Φιλολογία: Λαμιάτ - Ελ - Αγκάμ Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 02-05
Η χρησιμότης της αναγνώσεως Απόδημος	σελ. 05-07
Από τα γλυκοχαράματα της ζωής μου: Σαλαμίς Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 07-08
Εκατονταετηρίς της Γεωργίας Σάνδ (1804- 1904) Π.Α.Π.	σελ. 08-09
Η δοκιμασία της θαλάσσης Rene Ghil	σελ. 10-12
Αθλητική ζωή: τα αυτοκίνητα, το κύπελλον «Gordon — Bennet» Γ.Α.Π.	σελ. 12
Μέλαινοι Οφρύες Emile Richebourg	σελ. 13-15
Πινακίδες [Ανωνύμως]	σελ. 16

Τεύχος 2 (1904)

Νέα Ζωή Χρ.Π.	σελ. 17
Μελέτη περί της Αραβικής ποιήσεως Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 18-20
Από τα γλυκοχαράματα της ζωής μου: το προσκύνημα Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 21-22
Επίδρασις της οικογενείας επί της μορφώσεως του χαρακτήρος Απόδημος	σελ. 22-24
Αποκαλυπτήρια του ανδριάντος του Pasteur	

Π.Α.Π.	σελ. 25-26
Το χρέος Melchior Bonnefois	σελ. 26-28
Μέλαιναι Οφρύες Emile Richebourg	σελ. 28-30
Διάφορα επίκαιρα [Ανωνύμως]	σελ. 31-32
Τεύχος 3 (1904)	
Από τα γλυκοχαράματα της ζωής μου: η σημαία Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 33-34
Μελέτη περί της Αραβικής ποιήσεως Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 34-37
Ο παρμός ως προληπτικόν σημείον Π. Μανταδάκης	σελ. 38-39
Μίκης Ζέζας Πέτρος Συμεωνίδης	σελ. 40-41
Γουλιέλμος Δαμιάνι Κ.Ν.Κ.	σελ. 41
Η εκδίκησις του στρατιώτου Γ. Ν. Σεγκάκης	σελ. 41-44
Μέλαιναι Οφρύες Emile Richebourg	σελ. 44-47
Διάφορα επίκαιρα [Ανωνύμως]	σελ. 47-48
Τεύχος 4 (1904)	
Επιμνημόσυνον ποίημα εις Παύλον Μελάν Ν. Κυπαρίσσης	σελ. 49-51
Η Αίγυπτος και το ημερολόγιον Ευστάθιος	σελ. 51-52
Μελέτη περί της Αραβικής ποιήσεως Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 52-55
Νέα Ζωή	

Κωνσταντίνος Ι. Σταματόπουλος	σελ. 55-57
Βραχμανική μυθολογία Γεράσιμος Π. Χαλκιόπουλος	σελ. 58-60
Μέλαιναι οφρύες Emile Richebourg	σελ. 60-64
Κρίσεις περί της "Νέας Ζωής"	σελ. 64
Τεύχος 5 (1905)	
Προς νέον βίον Ιω. Α. Γκίκας	σελ. 65-66
Το παιδάκι του ήρωος Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 67
Το ποδαρικό Πέτρος Μανταδάκης	σελ. 68-69
Μελέτη περί της Αραβικής ποιήσεως Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 69-72
Η επιστήμη Ηλ. Βουτιερίδης	σελ. 73
Βραχμανική μυθολογία Γεράσιμος Π. Χαλκιόπουλος	σελ. 74-75
Από τα γλυκοχαράματα της ζωής μου: Κέρκυρα Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 75-77
Εις φιλόσοφος υπό τας στέγας Emile Souvestre	σελ. 77-81
Ο ανθρώπινος βίος και ο χρόνος Κ. Ι. Παγώνης	σελ. 81-83
Ο Αετιδεύς Π.Α.Π.	σελ. 83-87
Ο Γκιαούρ Πέτρος Συμεωνίδης	σελ. 87-92
Μέλαιναι οφρύες Emile Richebourg	σελ. 92-95
Μέρος χρονολογικόν [Ανωνύμως]	σελ. 95-96

Τεύχος 6 (1905)

- Από το βιβλίο της φύσεως
Ευστάθιος σελ. 97-98
- Εθνικαί Ελπίδες
Γεράσιμος Π. Χαλικιόπουλος σελ. 98-103
- Ο Γκιαούρ
Πέτρος Συμεωνίδης σελ. 104-108
- Εις φιλόσοφος υπό τας στέγας
Emile Souvestre σελ. 109-113
- Μέλαιναι Οφρύες
Emile Richebourg σελ. 114-116

Τεύχος 7 (1905)

- Δ. Βενετοκλής
[Ανωνύμως] σελ. 116-117
- Το εν Παρισίοις ιδρυθέν κοιτάτον προς υποστήριξιν των Ελληνικών δικαίων
Γ. Ι. Γλύπτης σελ. 117-119
- Μελέτη περί της Αραβικής ποιήσεως
Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ σελ. 119-124
- Τεσσαρακοστή
Κωνστ.Ι. Σταματόπουλος σελ. 124-125
- Φιλολογικά Χρονογραφήματα: τα Μακεδονικά τραγούδια σελ. 125-127
- Επίδρασις των Σκανδιναβικών φυλών εν τη αναπτύξει του μεταγενεστέρου
πολιτισμού
Π.Α.Π. σελ. 127-128
- Εις φιλόσοφος υπό τας στέγας
Emile Souvestre σελ. 128-132
- Αναθεώρησις του έτους 1904
Γ.Γ.Π. σελ. 133-134
- Μέλαιναι Οφρύες
Emile Richebourg σελ. 134-136
- Ο Νικολάου: διαπρεπής Έλλην καλλιτέχνης σελ. 136β

Τεύχος 8 (1905)

- Η εθνική παλιγγενεσία
[Ανωνύμως] σελ. 137-138
- Οσίαν: Η Κόμαλα
Μιχ. Χαραλάμπους σελ. 138-142
- Φιλολογικά χρονογραφήματα: η Σκλήραινα. Η Μήδεια
Π.Α.Π σελ. 142-146
- Εις φιλόσοφος υπό τας στέγας
Emile Souvestre σελ. 146-150
- Μέλαιναι οφρύες
Emile Richebourg σελ. 150-152

Τεύχος 9 (1905)

- Περί φιλοξενίας παρ' Ομήρω
Πέτρος Μανταδάκης σελ. 153-155
- Προσφώνησις Σ. Λιάτση επί τη εικοσιπενταετηρίδα Δ. Βενετοκλέους
Σ. Λιάτσης σελ. 156
- Η εποποιία των παθών
Ορέστης Χρηστίδης σελ. 156-157
- Το αρχαιολογικόν συνέδριον
Αλέξανδρος Κολυφέτης σελ. 158-159
- Ελμόνδος Σπένσερ
Αναστάσιος Ν. Κάππος σελ. 159-160
- Το τελευταίο χαμόγελο
Κ. Ν. Κωνσταντινίδης σελ. 161
- Η πάλη
Θ. Λάρδης σελ. 162-163
- Μία εκδρομή εις το Αδελσβέργιον Άντρον
Δ. Β. σελ. 163-164
- Αναστήτω ο Θεός μου!...
Κων. Ι. Σταματόπουλος σελ. 165
- Εις φιλόσοφος υπό τας στέγας
Emile Souvestre σελ. 166-171
- Η ανασύστασις του ελληνικού μελοδράματος
Α. Κολυφέτης σελ. 171

Επιστημονική κίνησης Γ.Γ.Π.	σελ. 171-172
Θεόδωρος Π. Δεληγιάννης: πρωθυπουργός της Ελλάδος Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 172β
Τεύχος 10 (1905)	
Η καθ' ημάς εκκλησιαστική μουσική Κ. Νικολάου	σελ. 173-177
Η γη Κ. Θ. Παγώνης	σελ. 177-179
Περί φιλοξενίας παρ' Ομήρω Πέτρος Μανταδάκης	σελ. 180-182
Ο δρόμος Θ. Λάρδης	σελ. 182-184
Φιλολογική ζωή: Jean Moreas Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 184-185
Από τους ήρωας της συγχρόνου Ελλάδος: Μιχαήλ Μωραΐτης, Σ. Φραγκόπουλος, Στεφάνου	σελ. 185-186
Γράμματα -Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 186-188
Τεύχος 11 (1905)	
Η καθ' ημάς εκκλησιαστική μουσική Κ. Νικολάου	σελ. 189-195
Περί φιλοξενίας παρ' Ομήρω Πέτρος Μανταδάκης	σελ. 195-197
Η γενειάς εν τη ιστορία Κ.Π.γ.ν.ς.	σελ. 197-200
Ωδή μαρτύρων Κων.Ι. Σταματόπουλος	σελ. 200-201
Η γη Κ. Θ. Παγώνης	σελ. 201-204
Francis Bacon Αναστάσιος Δ. Κάππος	σελ. 204-206
Γράμματα -Τέχναι - Επιστήμαι	

[Ανωνύμως]	σελ. 206-208
Τεύχος 12 (1905)	
Ο μύθος του βαβυλωνίου Αδώνιδος Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 209-211
Η γη Κ. Θ. Παγώνης	σελ. 211-212
Ιταλική φιλολογία F.L. Rettore	σελ. 212-213
Παιδικόν Ανδραγάθημα Πέτρος Μανταδάκης	σελ. 213-215
Ρεμβασμός. Ο φθόνος. Οι βράχοι. Η αγάπη τη ζηλοτυπία Π.	σελ. 216-217
Ο ύπνος και αι περί αυτού θεωρίαι Γεωργ. Ι. Λυρίτης	σελ. 217-219
Η διάρκεια της ανθρώπινης ζωής Γεωρ. Λαμπρινόπουλος	σελ. 219-220
Ήπειρος Π.Α.Π.	σελ. 220-221
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 221-224
Τεύχος 13 (1905)	
Αντί προλόγου [Ανωνύμως]	σελ. 225
Ιταλική φιλολογία De Amicis	σελ. 226-230
Στον Αποστόλου Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 231
Αλσαβία ή η αίρεσις των Σαβαίων Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 232-234
Παιδικόν Ανδραγάθημα Πέτρος Μανταδάκης	σελ. 234-235
Νεοελληνική φιλολογία: Άγγελου Τανάγρα. Βούλγαροι και Μακεδόνες Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 236-237

Γράμματα, Τέχναι, Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 237-240
Τεύχος 14 (1905)	
Ιταλική Φιλολογία Felix Rettore	σελ. 241-246
Αλσαβία ή η αίρεσις των Σαβαίων Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 246-248
Ρηγίνα Marcel Prevost	σελ. 248-250
Περί εκρηκτικών υλών Ευστάθιος	σελ. 250-253
Περί δίσκου Θ. Λαρδής	σελ. 253-254
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 254-256
Τεύχος 15 (1905)	
Χρονογραφικά εκ της Παλαιάς Διαθήκης Κ. Παγώνης	σελ. 257-261
Αλσαβία ή η αίρεσις των Σαβαίων Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 261-264
Γλωσσικά φαινόμενα Πέτρος Μανταδάκης	σελ. 264-267
Ιταλική φιλολογία Felix Rettore	σελ. 267-269
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 270-272
Τεύχος 16 (1905)	
Χρονογραφικά εκ της Παλαιάς Διαθήκης Κ. Παγώνης	σελ. 273-279
Το νανούρισμα Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 279-280

Αλσαβία ή η αίρεσις των Σαβαίων Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 280-282
Η ηθική αμαρτία F. Corpee	σελ. 282-287
Η γη Κ. Θ. Παγώνης	σελ. 287-289
Η carte postale και τα ωφελήματά της Ορέστης Χρηστίδης	σελ. 289-290
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 290-292
Τεύχος 17 (1906)	
Επί τω νέω έτει [Ανωνύμως]	σελ. 293-295
Η Ελληνική φιλοσοφία πρόδρομος του Χριστιανισμού Μαργαρίτης Ευαγγελίδης	σελ. 295-297
Το ξαφνικό Π.	σελ. 297-298
Περί της ενεστώσης μεθόδου εν ταις γλωσσικαίς έρευναίς Γ. Ν. Χατζιδάκης	σελ. 298-301
Βυζαντινά σημειώματα: η λέξις τετράεντον και επιγραφή τις εν Γκιούλ- Μπαξέ Α. Μοσχίδης	σελ. 301-302
Πρωτοχρονιάτικον διήγημα: του πατέρα το δάκρυ Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 303
Εις εικόνα νηπίου Ερασιτέχνης	σελ. 204-205
Η πρώτη του έτους παρά τοις αρχαιοτέροις και παρ ημίν Κ. Ι. Παγώνης	σελ. 306-309
Ο Κ. Μαργαρίτης Ευαγγελίδης και ο Μικρασιατικός σύλλογος Γ. Ι. Γλύπτης	σελ. 310
Ο καθηγητής ιατρός κ. Σ. Καρτούλης [Ανωνύμως]	σελ. 311
Από τους ήρωας της συγχρόνου Ελλάδος: Γ. Σκορδάκος - Δ. Παπαφώτης - Δ. Ρέρας	σελ. 312
Η Ρώμη και αι εορταστικάί επιστολαί Κ. Θ. Παγώνης	σελ. 312-315

Αλσαβία ή η αίρεσις των Σαβαίων Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 315-316
Περί ραδίου Κ. Κασσιμάτης	σελ. 316-319
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 319-322
Μέρος χρονολογικόν [Ανωνύμως]	σελ. 322-324
Τεύχος 18 (1906)	
Περί της ύλης γενικώς Γ. Θ. Ματθαιόπουλος	σελ. 325-328
Η Αυγή Στέφανος Μαρτζώκης	σελ. 328
Περί της ενεστώσης μεθόδου εν ταις γλωσσικαίς έρευναις Γ. Ν. Χατζιδάκης	σελ. 328-331
Περί αμφιδρομιών ή αμφιδρομίας Αρχιμ. Γενν. Γιανναγκάς	σελ. 331-335
Ο Gerhart Hauptmann και το έργον του Φιλόμουσος	σελ. 335-337
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 338-340
Τεύχος 19 (1906)	
Περί της ύλης γενικώς Γ. Θ. Ματθαιόπουλος	σελ. 341-344
Από τα Κρητικά διηγήματα: ήρωες άγνωστοι Δημ. Χ. Μοσχονάς	σελ. 345-348
Η εαρινή ισημερία δια μέσου των αιώνων Κ.Θ. Παγώνης	σελ. 348-352
ΚΕ\ Μαρτίου: ένας τάφος Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 352-353
Ο Σωκράτης και ο Χριστός Κωνστ.Α. Παπάζης	σελ. 353-355
Περί προελεύσεως της ζώσης ύλης	

Κ. Κασσιμάτης	σελ. 356-358
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι - Αθλητική ζωή [Ανωνύμως]	σελ. 358-360
Τεύχος 20-21 (1906)	
Περί γενέσεως και σημασίας των αγώνων Πέτρος Μανταδάκης	σελ. 361-364
Αι περί Ηφαιστεϊότητος ιδέαι των αρχαίων Ελλήνων Charles R. Eastman	σελ. 364-367
Περί των καθ' εθιμοτυπίαν μαστιγώσεων Γεννάδιος Γιανναγκάς	σελ. 368-370
Ο διάβολος Maxime Gorcki	σελ. 370-374
Βυζαντινά σημειώματα: παροιμία Ενετών εν δήμω Μ. Μοσχίδης	σελ. 374-379
Προς αξιότιμον οικογένειαν του αιμνήστου Κων. Μ. Σαλβάγου: επιστολή εξ ουρανού Μ.Β.	σελ. 380-381
Βιβλιοκρισία: Ευριπίδου Μηδεία και Ιππόλυτος Κ. Α. Παπαζήσης	σελ. 382-384
Εντυπώσεις Ελληνίδος περί των Αθηνών επί ταις εορταίς των Ολυμπίων [Ανωνύμως]	σελ. 385-386
Ανοιξιάτικη ζωή Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 386
Επιστήμαι - Γράμματα - Τέχναι [Ανωνύμως]	σελ. 387-392
Τεύχος 22 (1906)	
Αλσαβία ή η αίρεσις των Σαβαίων Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 393-395
Χρυσούλα Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 396
Περί των κατ' εθιμοτυπίαν μαστιγώσεων Γεννάδιος Γιανναγκάς	σελ. 397-399
Henrik Ίψεν	

Φιλόμουσος	σελ. 400-401
Ο Σωκράτης και ο Χριστός Κωνστ.Α. Παπάζης	σελ. 402-403
Η έκρηξις του Βεζούβιου Camile Flammarion	σελ. 404-406
Νεκρολογία: Πέτρος Curie	σελ. 406-407
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 407-408
Τεύχος 23 (1906)	
Ιταλική φιλολογία Felix Rettore	σελ. 409-412
Δημοτικόν τραγούδι Ρόδου: ο Κωνσταντίνος ο μικρός Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 412-414
Αλσαβία ή η αίρεσις των Σαβαίων Αρχιμανδρίτης Ηλίας Διπ	σελ. 414-416
Το εικοσιένα Γεράσιμος Βώκος	σελ. 416
Αθηναϊκή ηχώ: ήλιος - σελήνη Ρ.Π.	σελ. 417
Ο Σωκράτης και ο Χριστός Κωνστ.Α. Παπάζης	σελ. 418-420
Ανθρώπινη ευσπλαχνία και θεία ευσπλαχνία Κ.Ν.Κ.	σελ. 421-422
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 422-424
Τεύχος 24 (1906)	
Ο Σαμαράς και το τελευταίον του έργον Κ. Νικολάου	σελ. 425-429
Από την καταγίδα Δ. Μοσχονάς	σελ. 429-431
Η δύναμις της επιστήμης Αθ.	σελ. 431-432

Αγχίαλος Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 433
Η Παναγία με τα κεράσια Marcel Prevost	σελ. 434-437
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 437-440
Τεύχος 25 (1906)	
Αντί προλόγου [Ανωνύμως]	σελ. 441
Ο Πανελλήνιος εν Αιγύπτω σύνδεσμος	σελ. 442
Παιδαγωγικαί σελίδες: οίκος και σχολή Α. Μοσχίδης	σελ. 442-446
Ο νάρκισσος Στέφανος Μαρτζώκης	σελ. 446-447
Το βιβλίον της ημέρας Γρηγόριος Ξενόπουλος	σελ. 448-451
Φιλολογικόν χρονογράφημα: οι διαβάζοντες Δ. Μοσχονάς	σελ. 451-453
Καλλιτεχνικαί ειδήσεις Κ...ρακοσυλλέκτης... Ν.	σελ. 453-454
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 454-456
Τεύχος 26 (1906)	
Περί της δημόδους κρητικής ποιήσεως Πέτρος Μανταδάκης	σελ. 457-460
Η ακτίνα που μέθυσε Maxime Gorke	σελ. 460-462
Επί τη αναχωρήσει αυτού Αστεραίος	σελ. 462
Αναστάσιος Χρηστομάνος Πετρίδης	σελ. 463
Συμβολαί εις την ιστορίαν της παιδεύσεως	

A. Μοσχίδης	σελ. 464-467
Κρητικά εντυπώσεις Αδ. Θ. Πολυζωίδης	σελ. 467-469
Από την ξένην φιλολογίαν: η φιλολογική κίνησις εν Ισπανία Π. Α. Πετρίδης	σελ. 469-470
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 470-472
Τεύχος 27 (1906)	
Περί της δημόδους Κρητικής ποιήσεως Π. Μανταδάκης	σελ. 473-475
Υπό το φως των άστρων Άγγελος Τανάγρας	σελ. 476
Δημοτικόν τραγούδι Ρόδου: η Λιγερή	σελ. 477
Συμβολαί εις την ιστορίαν της παιδεύσεως Α. Μοσχίδης	σελ. 478-481
Εις τροφόν Jules le Maitre	σελ. 481-484
Βιβλιοκρισία: υπόμνημα εις την προς Γαλάτας επιστολήν του Αποστόλου Παύλου υπό Εμμανουήλ Ζολώτα Κων. Α. Παπάζης	σελ. 485-487
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 487-488
Τεύχος 28 (1906)	
Η ιερά φάτνη Απτεραίος	σελ. 489
Ο αστήρ των Μάγων Κ. Θ. Παγώνης	σελ. 490-494
Η ξομπλιαστήρα Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 494-496
Συμβολαί εις την ιστορίαν της παιδεύσεως: Γρηγόριος Σαράφης Α. Μοσχίδης	σελ. 496-497
Φεγγάρι- Νειότη	

Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 498
Διήγημα εκ του πραγματικού κόσμου Π. Μανταδάκης	σελ. 498-500
Προ της ζωής Maxime Gorky	σελ. 500-501
Το συσσίτιον του Αβερώφειου παρθεναγωγείου [Ανωνύμως]	σελ. 501-502
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 502-504
Τεύχος 29 (1907)	
Νέα Ζωή Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 505
Συμβολή εις την μεταρρύθμισιν του Ιουλιανού ημερολογίου Κ. Θ. Παγώνης	σελ. 506-512
Πρωτοχρονιάτικο διήγημα: τα λιμανάκια Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 512-515
Ο στεναγμός Απεραίος	σελ. 515
Η επί της κοινωνίας επίδρασις του Χριστιανισμού Αρχιμ. Γεννάδιος Γιαναγκάς	σελ. 516-518
Δύο ταξείδια Αδαμάντιος Πολυζωίδης	σελ. 518-520
Συμβολαί εις την ιστορίαν της παιδείσεως: Γρηγόριος Σράφης Α. Μοσχίδης	σελ. 520-522
Ο Τάσσος στη φυλακή Στέφανος Μαρτζώκης	σελ. 522-523
Η Όβις Victorien Sardou	σελ. 523-527
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι - Μέρος χρονολογικόν [Ανωνύμως]	σελ. 528-532
Τεύχος 30 (1907)	
Η φωνή σου Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 533

Συμβολαί εις την ιστορίαν της παιδείσεως Α. Μοσχίδης	σελ. 534-536
Κρητικά διηγήματα: γάμος φυγόδικου Δημ. Χ. Μοσχονάς	σελ. 537-538
Η επί της κοινωνίας επίδρασις του Χριστιανισμού Αρχιμανδρίτης Γεννάδι Γιαναγκάς	σελ. 539-541
Περίεργοι συνέπειαι εκ της περιστροφής της γης Ν. Χ. Αποστολίδης	σελ. 541-542
Ο μετανοήσας αμαρτωλός Leon Tolstoi	σελ. 542-543
Περί των αυτοκίνητων αμαξών ως μέσου υγιεινού και θεραπευτικού Κ. Κασσιμάτης	σελ. 543-545
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 545-548
Τεύχος 31-32 (1907)	
Η ανάστασις του Ελληνισμού Ελλην	σελ. 549-550
Φιλολογικά περιοδικά Γ. Χατζηδάκις	σελ. 551-552
Το καμίνι Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 552-554
Συμβολαί εις την ιστορίαν της παιδείσεως Α. Μοσχίδης	σελ. 554-558
Μακεδονικό πάνθεο Ισίδωρος Φραγκίσκος	σελ. 558-559
Η κατάρα των Σφακιών Άγγελος Τανάγρας	σελ. 559-562
Θεολογικός παραλληλισμός Απτεραίος	σελ. 562-563
Αφορμή φιλονικείας Henri Lavedan	σελ. 563-565
Ένα Πάσχα Δημ. Χ. Μοσχονάς	σελ. 567-568
Σκίτσο Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 569

Ο πολιτισμός της αρχαίας Ελλάδος Αρχιμανδρίτης Γεννάδι Γιαναγκάς	σελ. 569-571
Η ερημωμένη έπαυλις Β. Ε. Παυλίδης	σελ. 571-575
Γνώμαι περί της Νέας Ζωής Α. Μ. Ανδρεάδης	σελ. 575-576
Από την ζωήν της πόλεως: οι σαλπικταί μας Άγγελος Δόξας	σελ. 576-577
Γράμματα - Τέχνη - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 577-580
Τεύχος 33 (1907)	
Εκ των φιλολογικών παρέργων Αλέξανδρος Σ. Κάσδαγλης	σελ. 581-586
Δρέψατε πάλιν Μπάμπης Αννινος	σελ. 586-588
Το πολιτειακονομοθεσιακόν σύστημα του Πλάτωνος Αρχιμ. Γεννάδιος Γιαναγκάς	σελ. 588-590
Λεμβωδία Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 590
Μια δραματική σχολή Αριστοτέλης Κουρτίδης	σελ. 590-593
Συμβολαί εις την ιστορίαν της παιδεύσεως Α. Μοσχίδης	σελ. 593-595
Ο χάνης και ο υιός του Maxime Gorky	σελ. 596-598
Γράμματα - Τέχνη - Επιστήμαι - Αθλητική ζωή [Ανωνύμως]	σελ. 599-600
Τεύχος 34 (1907)	
Ο Ρωμαϊκός πολιτισμός Αρχιμανδρίτης Γεννάδι Γιανναγκάς	σελ. 601-604
Τ' αερικό στο δέντρο Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 605-606
Στίχοι	

Μ. Μαλακάσης	σελ. 607
Χωρίς αγάπη Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 607-608
Συμβολαί εις την ιστορίαν της παιδείσεως Α. Μοσχίδης	σελ. 608-610
Το στοίχημα Άντων Τσέχωφ	σελ. 611-614
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι - Εθνική ζωή [Ανωνύμως]	σελ. 614-616
Τεύχος 35 (1907)	
Ο Ρωμαϊκός πολιτισμός Αρχιμανδρίτης Γεννάδι Γιανναγκάς	σελ. 617-619
Οι αδελφοί Στέφανος Μαρτζώκης	σελ. 620
Κρητικά διηγήματα: ο βόλης Δ. Χ. Μοσχονάς	σελ. 621-622
Συμβολαί εις την ιστορίαν της παιδείσεως Α. Μοσχίδης	σελ. 622-626
Το ξύπνημα του λεβέντη Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 626-627
Αρραβόνες Catulle Mendès	σελ. 627-629
Θεατρική ζωή Αλεξάνδρειας Δήμος	σελ. 629-630
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι - Εθνική ζωή [Ανωνύμως]	σελ. 630-632
Τεύχος 36 (1907)	
Συμβολαί εις την ιστορίαν της παιδείσεως Α. Μοσχίδης	σελ. 633-636
Αναμνήσεις από την Κέρκυρα Αδαμάντιος Πολυζωίδης	σελ. 637
Η μαγεμένη λίμνη Λέαντρος Κ. Παλαμάς	σελ. 638

Μια επιταγή Marcel Prevost	σελ. 638-640
Γράμματα - Τέχναι [Ανωνύμως]	σελ. 640
Τεύχος 37 (1907)	
Πρόποσις Στέφανος Μαρτζώκης	σελ. 641-642
Φορτωμένα κόκκαλα Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 643-646
Αττικάί νύκτες Μπάμπης Αννινος	σελ. 646-653
Sully Prudhomme Jacques Lux	σελ. 654-656
Η Βρετάνη Andre Theuriet	σελ. 657-659
Αθηναϊκά Γράμματα: το θέατρον που τελειώνει Γ. Β. Τσοκόπουλος	σελ. 660-661
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 662-666
Τεύχος 38 (1907)	
Τα ρόδιν' ακρογιαλία Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 667-675
Οπτασία. Τραγουδάκι Ιωάννης Πολέμης	σελ. 675-676
Οι νέοι ποιηταί Γρηγόριος Ξενόπουλος	σελ. 677-679
Αλεξανδρινά διηγήματα: η σκύλα και το σκυλάκι Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 679-682
Ἐκκλησις προς το πανελλήνιον κοινόν Περικλής Γιαννόπουλος	σελ. 682-683
Μη την εγγίσης! Βέγας	σελ. 684
Αιγυπτιακή αρχαιολογία	

	σελ. 684-686
Αθηναϊκά Γράμματα Γ. Β. Τσοκόπουλος	σελ. 686-687
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως] Τεύχος 39 (1907)	σελ. 688-690
Τα ρόδιν' ακρογιάλια Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 691-695
Φθινοπωριάσματα Πέτρος Μάγνης	σελ. 696
Το ερείπιο Πέτρος Ζητουσιάτης	σελ. 696-698
Σαν όνειρο... Αδαμάντιος Δ. Πολυζωίδης	σελ. 699-700
Έργα και σκέψεις: ο γυιός του Ήσκιου Π. Γνευτός	σελ. 700-702
Το βιβλίο της Αυτοκρατείας Ελισάβετ Κωνσταντίνος Χρηστομάνος	σελ. 702-704
Αθηναϊκά Γράμματα Γ. Β. Τσοκόπουλος	σελ. 705-708
Σκηναί και παρασκήνια: ο τόπος των θαυμάτων Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 708-710
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 711-714
Τεύχος 40-41 (1908)	
Τα ρόδιν' ακρογιάλια Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 715-723
Σύννεφου δάκρυ Ι. Ν. Γρυπάρης	σελ. 723
Το δικαίωμα των πτωχών Αριστοτέλης Κουρτίδης	σελ. 724-727
Η εργασία, ο θάνατος και η αρρώστεια Leon Tolstoi	σελ. 728-729
Νεράιδα	

Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 729
Μια σταλιά κι' απ' την ψυχή σου Βέγας	σελ. 730
Ποηματάκι Πάυλος Χρυσοθέμης	σελ. 730
Μικρόκοσμοι: ο διπλοπρόσωπος. Το εύρεμα. Αχώριστοι Ι. Βλαχογιάννης	σελ. 731-732
Χαλασμός Χρ. Παπαζαφειρόπουλος	σελ. 732-733
Ματθίλδη Σεράο Jean Dornis	σελ. 734-736
Αθηναϊκά Γράμματα Γ. Β. Τσοκόπουλος	σελ. 736-740
Nuptialia Στέφανος Μαρτζώκης	σελ. 741-742
Νέα βιβλία Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 743-746
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 747-754
Τεύχος 42 (1908)	
Απόσπασμα εκ του "Κύκλωπος" του Ευριπίδου μετά εισαγωγής εις το σατυρικόν δράμα Π. Μανταδάκης	σελ. 755-762
Αντέρωτες Ι. Ν. Γρυπάρης	σελ. 762
Τα έρημ' ακρογιάλια Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 763-767
Μικρόκοσμοι: μυγδαλιές. Ξαναγύρισμα. Πόνος του νεκρού Ι. Βλαχογιάννης	σελ. 768-769
Αντίλαλοι Πέτρος Μάγνης	σελ. 770
Εντυπώσεις και σκέψεις Πάυλος Γνευτός	σελ. 771-772
Αθηναϊκά Γράμματα Γ. Β. Τσοκόπουλος	σελ. 772-775

Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 776-778
Τεύχος 43 (1908)	
Τα έρημ' ακρογιάλια Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 779-784
Αγγελικούλα Παύλος Νιρβάνας	σελ. 784-786
Λαοκόων Χάινε	σελ. 786
Εκείθεν του αισθητού Αγγελική Παναγιωτάτου	σελ. 787-789
Από την "Λύκηθον" Πέτρος Ζητουσιάτης	σελ. 790
Σκηναί και Παρασκήνια: Κρόμερ και Έλληνες Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 791-794
Ο πύργος της αγάπης Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 794
Το τρελλό βασιλόπουλο Χρ. Παπαζαφειρόπουλος	σελ. 795-796
Νέα βιβλία Γ.Κ.	σελ. 794
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 798-802
Τεύχος 44 (1908)	
Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης Δ. Κακλαμάνος	σελ. 803-806
Το έργον του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη Παύλος Νιρβάνας	σελ. 807-811
Ο άνθρωπος Γ. Β. Τσοκόπουλος	σελ. 811-814
Ο Ήμερος Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 814-820
Γνώμαι των λογίων μας περί του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη	

[Ανωνύμως]	σελ. 821-826
Μια ψυχή Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 827-830
Εικοσιπενταετηρίς Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη	σελ. 830
Τεύχος 45 (1908)	
Σκληροί και Δειλοί στίχοι: ο πιο τρανος καημός μου. Η ψυχή και η λύρα. Οι μυγδαλιές Κωστής Παλαμάς	σελ. 831-833
Το τσαλαπάτημα Α. Καρκαβίτσας	σελ. 833-836
Τα ρόδιν' ακρογιάλια Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 837-840
Από Πατρών μέχρις Ολυμπίας Π. Μανταδάκης	σελ. 841-846
Μικρόκοσμοι: ο κλέφτης των λουλουδιών. Η φαντασμένη. Ο κήπος ο κλεισμένος Γ. Βλαχογιάννης	σελ. 846-849
Μια κατηραμένη δόξα Camille Mauclair	σελ. 849-850
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 851-854
Τεύχος 46 (1908)	
Κωστή Παλαμά: γράμματα Ι. Α. Γκίκας	σελ. 855-860
Πείνα- Κρύο- Θάνατος Στέφανος Μαρτζώκης	σελ. 860-861
Τα ρόδιν' ακρογιάλια Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 861-863
Για εκδίκησι Δημοσθένης Ν. Βουτυράς	σελ. 864-867
Από Πατρών μέχρις Ολυμπίας Π. Μανταδάκης	σελ. 867-871
Χαμένο όνειρο Γ. Βλαχογιάννης	σελ. 872-874

Αθηναϊκά Γράμματα Χρ. Παπαζαφειρόπουλος	σελ. 874-878
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 879-882
Τεύχος 47-48 (1908)	
Η κηδεία του Σαρπηδόνο Κ. Π. Καβάφης	σελ. 883-884
Το τίμιο σπίτι Σ. Χαρής	σελ. 885-894
Ο Τολστόι Πλάτων Δρακούλης	σελ. 895-897
Προβόδι στη χαρά. Βαλέρια. Βέβηλο Πέτρος Μάγνης	σελ. 897-898
Από την ζωή των Άλπεων: η επέτειος της συμφοράς Christie Dutton	σελ. 899-907
Δημήτριος Βικέλας Ιωάννης Πολέμης	σελ. 907-909
Ο Θάνατος του θεριστή Frederic Mistral	σελ. 909-911
Νυχτοπέρασμα. Αγάπες. Χορός παρθένων Μάνος Αρτάκης	σελ. 911-912
Γράμματα - Τέχναι - Επιστήμαι [Ανωνύμως]	σελ. 913-918
Τεύχος 49 (1908)	
Ο μαέστρος Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 01-10
Σε μια κόρη Στέφανος Μαρτζώκης	σελ. 11
Από τα παράξενα συναισθήματα: πίσω από τες Ροδονιές Νίκος Κ. Νικολαϊδης	σελ. 11-13
Η ψυχή της τέχνης Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 13
Φίλιππος Μάρθας Δημήτριος Βικέλας	σελ. 14-19

Ο Charles Guerin και η φιλοσοφική ποίησης Paul Delior	σελ. 20-23
Νέρων Γ. Γ. Κασιμάτης	σελ. 23
Τάδε λέγει Ζαρατούστρας Frederic Nietzsche	σελ. 24-25
Δείλι Α. Παρέρης	σελ. 25
Στο λεύκωμα του Κ.Τ. Μάνος Αρτάκης	σελ. 26
Μελλοντικόν όραμα Stephane Mallarme	σελ. 26
Λογοτεχνική κίνησις [Ανωνύμως]	σελ. 27-32
Τεύχος 50 (1908)	
Δύο ποιήματα: το ζύπνημα της ωμορφιάς. Η ελγά Ιωάννης Πολέμης	σελ. 33-34
Ο μαέστρος Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 34-42
Από τις Άρρωστες Πνοές: ο ρημαγμένος πύργος Πέτρος Μάγνης	σελ. 43-44
Νυχτοφαντάσματα Πήλιος Ζάγρας	σελ. 45-46
Ο ποιητής Άγγελος Σημηριώτης	σελ. 46
Φίλιππος Μάρθας Δημήτριος Βικέλας	σελ. 47-50
The ballad of Reading Gaol Oscar Wilde	σελ. 51-56
Lamento M. Maiterlink	σελ. 56
Απ'το Sartor Resartus Th. Carlyle	σελ. 57-58
Λογοτεχνική κίνησις [Ανωνύμως]	σελ. 59-63

Τεύχος 51-52 (1908)

Οι "Πετροχάρηδες" στο θέατρον Παντελής Χορν	σελ. 65-91
Ο μυθιστοριογράφος Ηλιόδωρος Αρ. Κουρτίδης	σελ. 92-94
Rudolphe Eucken Stanislas Rzewuski	σελ. 95-96
Αγάπες Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 97
Συλβανία Jean Dornis	σελ. 97
Περιμένοντας τους βαρβάρους Κ. Π. Καβάφης	σελ. 98-99
Ο μαέστρος Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 100-107
Η πέτρα του βουνού Βέγας	σελ. 108
Το παλληκάρι G. D'Annunzio	σελ. 108-110
Λόγια στον άνεμο Γιάννης Γ. Κασιμάτης	σελ. 111
Από τα παιδιάτικα. Φτερουγίσματα Μάνος Αρτάκης	σελ. 111-112
Χειμωνιάτικο Γεωργ. Θ. Σημηριώτης	σελ. 112
Σύλλογος Ελλήνων επιστημόνων Ν. Καραβίας	σελ. 113-114
Ο δήμιος Θ. Κυπραίος	σελ. 115-116
Το τέλος της Νεαπόλεως Matilde Serao	σελ. 117-118
Λόγοι και Αντίλογοι Χρ. Παπαζαφειρόπουλος	σελ. 119-120
Από τα σάρκινα ιδανικά Στέφανος Αλκης	σελ. 121
Το ωραίον	

Ιατρός Σαραφίδης	σελ. 122
Λογοτεχνική κίνησης [Ανωνύμως]	σελ. 123-128
Τεύχος 53 (1909)	
Εκ των φιλολογικών παρέργων Αλέξανδρου Σ. Κάσδαγλη: Θεοκρίτου Ειδύλλιον ΙΕ'	σελ. 129-134
Αλέξανδρος Σ. Κάσδαγλης	
Ο μυθιστοριογράφος Ηλιόδωρος Αρ. Κουρτίδης	σελ. 134-138
Από τα chatiments: οι πτωχοί Victor Hugo	σελ. 138-142
Ο μαέστρος Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 142-150
Λαχτάρες Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 150
Πυθία, Αττική πανσέληνος Γεώργιος Λαμπελέτ	σελ. 151
Το θέατρον του Ίψεν Χρ. Παπαζαφειρόπουλος	σελ. 152-160
Αι διαλέξεις μας [Ανωνύμως]	σελ. 161-162
Τεύχος 54 (1909)	
Μαρία Πενταγιώτισσα Πάυλος Νιρβάνας	σελ. 163-172
Ελευτερία Στέφανος Μαρτζώκης	σελ. 172-173
Ούτος εκείνος Κ. Π. Καβάφης	σελ. 174
Η καρδιά της Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 174-187
Βάλσαμα Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 187
Αλλάξεντοι στίχοι: της ευτυχίας το παλάτι. Τα μεσάνυχτα του δάσους	

Στάθης Καραβίας	σελ. 188-189
Ο κόρακας Edgar Poe	σελ. 189-191
Παρθενικό Στέφανος Πάργας	σελ. 192
Σκόρπια φύλλα για μια μικρούλα Francis James	σελ. 193-194
Λογοτεχνική κίνησης [Ανωνύμως]	σελ. 195-198
Τεύχος 55 (1909)	
Από το δεύτερο Φάουστ Ι. Ν. Γρυπάρης	σελ. 199-200
Ένας Αλεξανδρινός ποιητής Παύλος Α. Πετρίδης	σελ. 201-206
Το έργο του Ιω.Α. Γκίκα Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 206-213
Θρύλος αγάπης Λάμπρος Πορφύρας	σελ. 213-215
Μαρία Πενταγιώτισσα Παύλος Νιρβάνας	σελ. 216-225
Σαπφικά, Μια ένωση Α.С. Swinburne	σελ. 224-226
Το αρχαιολογικό συνέδριο Στάθης Καραβίας	σελ. 226-229
Λογοτεχνική κίνησης [Ανωνύμως]	σελ. 230-234
Τεύχος 56 (1909)	
Ροδίτικα τραγούδια του γάμου Δ. Δέσποτας	σελ. 235-238
Επτανήσιοι Ποιηταί Σπ. δε Βιάζης	σελ. 239-244
Από τους σεισμόπληκτους Χρ. Παπαζαφειρόπουλος	σελ. 245-246

Ο θαυματουργός Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 246-253
Από την λήκυθον Πέτρος Ζητουσιάτης	σελ. 254
Μαρία Πενταγιώτισσα Παύλος Νιρβάνας	σελ. 255-263
Το κοιμητήρι Γεώργιος Λαμπελέτ	σελ. 263
Λογοτεχνική κίνησης [Ανωνύμως]	σελ. 264-266
Τεύχος 57 (1909)	
Ποητικόν Διαγώνισμα	σελ. 266β
Αισχύλου Επτά επί Θήβας Αισχύλος	σελ. 267-271
Επτανήσιοι Ποηταί: Γεώργιος Τερτσέτης Σπ. δε Βιάζης	σελ. 271-277
Ροδίτικα τραγούδια του γάμου Δ. Δέσποτας	σελ. 277-280
Από τα Βάλσαμα: θύμησες Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 281
Ο θαυματουργός Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 281-291
Κρήτη Παύλος Νιρβάνας	σελ. 291
Δημοτικό τραγούδι Κρήτης: ο ξαρματωμένος. Δράση. Κάρωση Δ. Ζαχαριάδης	σελ. 291-292
Για εκδίκησι Nicolás Gogol	σελ. 293-294
Ελληνική βιβλιογραφία Ν. Γ. Πολίτης	σελ. 294α

Τεύχος 58 (1909)

Τα δύο τέρατα

Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 295-299
Από τον Όρκον Γερ. Μαρκοράς	σελ. 300-302
Αισχύλου Επτά επί Θήβας Αισχύλος	σελ. 303-309
Επτανήσιοι Ποιηταί: Νικόλαος Δελβινιώτης Σπ. δε Βιάζης	σελ. 310-317
Καινούργιος βασιληάς Βέγας	σελ. 317-318
Αθηναϊκά Γράμματα: θεατρική ζωή Χρ. Παπαζαφειρόπουλος	σελ. 319-322
Λογοτεχνική κίνησης [Ανωνύμως]	σελ. 323-326
Τεύχος 59-60 (1909)	
Ένα κομμάτι από τον πρώτο λόγο των "Παραδείσων" Κωστής Παλαμάς	σελ. 327-329
Της δασκάλας τα μάγια Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 330-333
Τα βήματα Κ. Π. Καβάφης	σελ. 334
Διαθήκη του Heiligstadt Λουδοβίκος βαν Μπετόβεν	σελ. 336-337
Αισχύλου Επτά επί Θήβας Αισχύλος	σελ. 338-342
Νίτσε και κεφαλαιοκρατία Δημ. Ζαχαριάδης	σελ. 342-349
Το τρελλό παιδί Korolenko	σελ. 349-351
Στην Πεντέλη. Αχτίδα και σκιά Γεώργιος Λαμπελέτ	σελ. 351-352
Η γιαπωνέζικη ψυχή από ένα Γιαπωνέζο Β.Κ.Π.	σελ. 352-354
Επτανήσιοι Ποιηταί: Αντώνιος Μαρτελάος Σπ. δε Βιάζης	σελ. 354-368

Λογοτεχνική κίνησης [Ανωνύμως]	σελ. 368-374
Η χιονονεράιδα [Ανωνύμως]	σελ. 334-335
Τεύχος 1-2 (1909)	
Όταν σπάση τα δεσμά του Παύλος Νιρβάνας	σελ. 02-21
Η μέθοδος του Κάντ Remy de Gourmont	σελ. 22-24
Η πεποικιλμένη Α. Παπαδιαμάντης	σελ. 24-31
Δημοτικό τραγούδι Ρόδου: ο Προσφύρης Δ. Δέσποτας	σελ. 31-33
Από τα "Παράταιρα" τραγούδια Νίκος Σαντοριναίος	σελ. 33
Αλλάξευτοι στίχοι: πυγολαμπίδα. Ο θάνατος των σκιών Στάθης Καραβίας	σελ. 38-39
Σύντομα σημειώματα: μια ματιά στη σύγχρονη νεοελληνική ποίηση Γιάννης Κασσιμάτης	σελ. 40-47
Από το ημερολόγιο του Αμιέλ Αμιέλ	σελ. 47-50
Κριτικά μελετήματα: Παύλου Νιρβάνα, Μαρία Πενταγιώτισσα. Παντελή Χορν, Μελάχρα Πέτρος Ψηλορείτης	σελ. 51-58
Λογοτεχνική ζωή [Ανωνύμως]	σελ. 59-64
Ecce Homo: πως γίνεται κανείς ότι είναι [sic] Φρ. Νίτσε	σελ. 34-37
Τεύχος 3 (1909)	
Εστιάδες Ι. Ν. Γρυπάρης	σελ. 65-66
Τα τρία πεντάλιρα Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 67-87

Γ' όνειρο Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 88-91
Από την Κοιλάδα: η νύχτα Μήτησης Καλαμάς	σελ. 92-95
Μερμήγκια Lefcadio Hearn	σελ. 96-105
Απολλώνιον Άσμα Σ. Σκίπης	σελ. 106-111
Από το ημερολόγιο του Αμιέλ Αμιέλ	σελ. 112-118
Λαϊκά συνήθ(ε)ια: Πρωτοχρονιά [sic] Γιάννης Αποσπέρης	σελ. 119-120
Κριτικά μελετήματα Σ. Σκίπη: ο απέθαντος Πέτρος Ψηλορείτης	σελ. 121-128
Τεύχος 4 (1910)	
Η πόλις Κ. Π. Καβάφης	σελ. 129
Εις το πνεύμα του κάμπου Άριστος Καμπάνης	σελ. 135-136
Από τα Βάλσαμα: φύλλα καμέλιας Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 137
Σαπφώ Στέφανος Πάργας	σελ. 138-144
Ελληνική Παράδοση: η καλλιακούδα Θεόδωρος Δημ. Κληρονόμος	σελ. 145-152
Η βούργια Κωστής Α. Χαριτάκης	σελ. 153
Χυνοπωρινά τραγούδια Τώνης Χριστίδης	σελ. 153-154
Αλάξευτοι στίχοι: τ όνειρο της πηγής. Στον Οδυσσέα Στάθης Καραβίας	σελ. 155-156
Λίβελλος κατά δασκαλισμού Παντελής Χορν	σελ. 157-163
Σπ. Μελά: Το χαλασμένο σπίτι Πέτρος Ψηλορείτης	σελ. 164-168

Τα τρία πεντάλιρα Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 169-194
Λογοτεχνική ζωή [Ανωνύμως]	σελ. 195-200
Τεύχος 5-7 (1910)	
Από το βιβλίο του Τρύφωνος και της Χρυσοφρύδης Ι. Ν. Γρυπάρης	σελ. 201-203
Τραγούδι των νέων Κ. Ι. Βάρναλης	σελ. 204-206
Ο χορός των ήσκων, Κηδάρ Αιμυλία Κούρτελη	σελ. 207-208
Εγώ - Όλοι εσείς Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 209-231
Κριτικά μελετήματα: για τους νέους μας Πέτρος Ψηλορείτης	σελ. 232-239
Όταν σπάση τα δέσμα του Παύλος Νιρβάνας	σελ. 240-258
Τα τρία πεντάλιρα Ιωαν. Α. Γκίκας	σελ. 259-284
Τεύχος 8-9 (1910)	
Η Σατραπεία Κ. Π. Καβάφης	σελ. 285
Φθινόπωρο Αιμυλία Κούρτελη	σελ. 286
Από τον Απολλώνιο Κλήμης Πορφυρογέννητος	σελ. 287
Το θλιμένο τραγούδι. Ηρώ Νίκος Καρβούνης	σελ. 288-289
Μουσική Λέαντρος Παλαμάς	σελ. 289
Στο ρημάδι της Υδρέϊσας Γεωρ. Ελευθερουλάκης	σελ. 290-299
Στην κυρία Πρέσσι	

Μάνος Αρτάκης	σελ. 299
Μαρία Μαγδαληνή Πέτρος Μάγνης	σελ. 300
Από τα Βάλσαμα: νοσταλγικό. Ιδανικό Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 301
Μούσα Ρήγας Γκόλφης	σελ. 302
Ελεγείες Τώνης Χριστίδης	σελ. 302-303
Αλλάξευτοι σίχοι: Τάνταλος Στάθης Καραβίας	σελ. 303
Εγώ - Όλοι εσείς Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 304-315
Όταν σπάση τα δεσμά του Παύλος Νιρβάνας	σελ. 316-330
Ο ευτυχισμένος άρχοντας Oscar Wilde	σελ. 331-339
Λογοτεχνική ζωή [Ανωνύμως]	σελ. 340-348
Τεύχος 10-12 (1910)	
Σκληροί και Δειλοί σίχοι: αποπάνου από τα δέντρα. Φωτοισκίος. Πρώτη συντυχία. Δεύτερη συντυχία. Τρίτη συντυχία. Ζωή Κωστής Παλαμάς	σελ. 349-352
Jean Moreas Πέτρος Ψηλορείτης	σελ. 353-360
Les Stances Jean Moreas	σελ. 361-362
Ο Γερονάτης Γ. Μαρκοράς	σελ. 363
Πνοή Φθινοπώρου. Μακριά μου. Στο Σπίτι σου. Νυκτερινό Τραγούδι Άριστος Καμπάνης	σελ. 364-365
Αλλάξευτοι σίχοι: στον Κάιν Στάθης Καραβίας	σελ. 366
Γόης Ρώμος Φιλύρας	σελ. 367-368

Κόσμος Ρήγας Γκόλφης	σελ. 369
Εγώ - Όλοι Εσείς Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 370-381
Λογοτεχνική ζωή [Ανωνύμως]	σελ. 382-388
Τεύχος 1 (1911)	
Με κάθε θυσία Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 05-22
Χρέος Στέφανος Ραμάς	σελ. 23-27
Τα επικίνδυνα Κ. Π. Καβάφης	σελ. 28
Από τα Βάλσαμα: ζεύξις. Στάλες Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 29
Πεντασύλλαβοι: γύρω η μαυρίλα. Το χιόνι. Της έγνοιας μπόλι. Πάλε σαν πρώτα. Τραγούδια αγέννητα Κωστής Παλαμάς	σελ. 30-33
Ο πεθαμένος φίλος Δημοσθένης Ν. Βουτυράς	σελ. 34-43
Γκρέτα η χηνοβοσκοπούλα Ενρίκ Ποντόπινταν, Φ.Β. (μτφρ.)	σελ. 44-46
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 47-60
Τεύχος 2 (1911)	
Η Παναγιά θα μας τον φέρει Πάυλος Γνευτός	σελ. 61-69
Με κάθε θυσία Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 70-78
Απο τα Βάλσαμα: μύρα Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 79
Αδριανός Πέτρος Μάγνης	σελ. 79

Από τα τραγούδια της Μελίττας Giuseppe Lipparini	σελ. 80-81
Βαθειά στ' ανήλιαγα! Πήλιος Ζάγρας	σελ. 82-83
Εντυπώσεις και σκέψεις: Μπάτης Φ.Β.	σελ. 84
Φιλολογικά Γράμματα: από το Παρίσι Παντελής Χορν	σελ. 85-91
Lafcadio Hearn Stefan Zweig	σελ. 92-98
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 99-112
Τεύχος 3 (1912)	
Επαρχιακά Διηγήματα: πετριές στον ήλιο Γρηγόριος Ξενόπουλος	σελ. 113-126
Με κάθε θυσία Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 127-138
Κωνσταντίνος Χρηστομάνος Παύλος Νιρβάνας	σελ. 139-151
Ποίηση: Επιθαλάμιο Ι. Ν. Γρυπάρης	σελ. 152
Ελεγείο σε κόρη Μ. Μαλακάσης	σελ. 153
Στην αρμονία Ugo Foscolo	σελ. 154
Στη μακρινή φίλη Στέφανος Μαρτζώκης	σελ. 154-155
Νοσταλγικοί οραματισμοί Λέαντρος Παλαμάς	σελ. 155-156
Θέατρο: το παιδί Guy de Maupassant	σελ. 157-161
Φιλολογικά Γράμματα: από το Παρίσι Παντελής Χορν	σελ. 162-166
Από τις σύγχρονες ξένες ψυχές: Έρμαν Μπαγκ - Αγάπη Herman Bague	σελ. 167-169

Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 170-176
Τεύχος 4 (1912)	
Η κυρά Ωρέττα Edoardo Calandra	σελ. 177-194
Λόγοι κι αντίλογοι: τα μνήματα. Οχτροί και φίλοι. Αράχωβα. Του αγωνιστή ο θάνατος. Το σκλαβόπουλο. Στα Ζάλογγα. Προσκυνημένος. Για τ'αρματωλίκη Γιάννης Βλαχογιάννης	σελ. 194-201
Καλαισθητική. Προαίσθημα. Αθυμία. Συζήν μιθέοις Κ.Δ.	σελ. 202-204
Σκλάβα. Θλίψη Τάκης Σαρακινός	σελ. 204-205
Πετριές στον ήλιο Γρ. Ξενόπουλος	σελ. 206-214
Ο Liszt και οι Ρωμαντικοί Β.	σελ. 215-219
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 219-224
Τεύχος 5 (1912)	
Les stances Jean Moreas	σελ. 225-227
Ο Ρίπ-Ρίπ Manuel Gutierrez Najera	σελ. 228-233
Η εξομολόγηση του καλλιτέχνη. Μεθάτε Charles Baudelaire	σελ. 233-234
Πετριές στον ήλιο Γρ. Ξενόπουλος	σελ. 235-248
Στην τούρλα του Σαββάτου Κ.Δ.	σελ. 249-252
Σονέττα: Από τα πορτογαλικά Elizabeth Barrett	σελ. 253-256
Soren Kierkegaard : ο φιλόσοφος της εμπάθειας Heinrich Lilienfein	σελ. 257-266

Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 266-272
Τεύχος 6 (1912)	
Φιλέλλην Κ. Π. Καβάφης	σελ. 273
Η Φωτεινή του Ανεγνώστη Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 274-295
Ποιητικές παραλλαγές για κάποια κόρη Λέαντρος Παλαμάς	σελ. 296-297
Αμιέλ: φύλλα ημερολογίου Παύλος Α. Πετρίδης	σελ. 298-309
Πετριές στον ήλιο Γρηγόριος Ξενόπουλος	σελ. 310-320
Κωμωδία Θ. Νικολούδης	σελ. 320-322
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 323-328
Τεύχος 7 (1912)	
Καταιγίδα μαρτιάτικη Μ. Μαλακάσης	σελ. 329
Η αδερφή Κωσταντίνος Χατζόπουλος	σελ. 330-333
Η Φωτεινή του Ανεγνώστη Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 334-350
Αμλέτος τύραννος Κ.Δ.	σελ. 351
Ποιητική τέχνη Κωσταντίνος Χατζόπουλος	σελ. 351-354
Ο διωγμένος Π. Ροδοκανάκης	σελ. 354-357
Αύγουστος Στρίντμπεργκ Henri Albert	σελ. 357-365
Τέχνη και γράμματα	

[Ανωνύμως]	σελ. 365-376
Τεύχος 8-9 (1912)	
Roberto Bracco Ν. Ποριώτης	σελ. 377-378
Η Βρυσούλα Roberto Bracco	σελ. 379-394
Αλεξανδρινοί Βασιλείς Κ. Π. Καβάφης	σελ. 395
Paul Fort: ο νέος πρίγκιπας των Γάλλων ποιητών Μ. Μαλακάσης	σελ. 396-405
Η Φωτεινή του Ανεγνώστη Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 406-416
Οι δύο τους Θ. Νικολούδης	σελ. 417-421
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 422-432
Τεύχος 10-11 (1912)	
Κώστας Κρυστάλλης Κωσταντίνος Χατζόπουλος	σελ. 433-441
Στα ξένα Χάινε	σελ. 442-444
Έργα και ημέραι ΗΣίοδος	σελ. 445-454
Η Βρυσούλα Roberto Bracco	σελ. 455-471
Ξενούλα Π. Ροδοκανάκης	σελ. 472-477
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 478-484
Τεύχος 12 (1912)	
Τι έγεινε γύρο σε μια μετάφραση	

Κωστής Παλαμάς	σελ. 485-491
Επέστρεφε Κ. Π. Καβάφης	σελ. 492
Συμφωνία: χλωμός έφηβος Λίνος Καρζης	σελ. 492
Από την Ιφιγένεια του Moreas Jean Moreas	σελ. 493-507
Κριτικά σημειώματα: Στέφανος Μαρτζώκης Γρηγ. Ξενόπουλος	σελ. 508-511
Έργα και Ημέραι ΗΣίοδος	σελ. 512-521
Η Βρυσούλα Roberto Bracco	σελ. 522-543
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 544-547
Τεύχος 1-3 (1912)	
Πολύ σπανίως Κ. Π. Καβάφης	σελ. 05
Εσπερινοί αντίλαλοι Μ. Μαλακάσης	σελ. 05-06
Πεζοί ρυθμοί: καλογεράκι. Δέησι. Ο μοιραίος. Σεμνοτυφία. Αδερφές. Ένα τριαντάφυλλο Ζ. Παπαντωνίου	σελ. 07-09
Από τα Βάλσαμα: Ρόδος Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 10-11
Κόκκινη ζωή Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 12-32
Ποιητική τέχνη Κωσταντίνος Χατζόπουλος	σελ. 33-36
Σονέττα Λ. Μαβίλη: ελιά. Ανεμόμυλος. Καρδάκι. Excelsior! Λήθη. Καλλιπάτειρα. Μούχρωμα. Αφιέρωση. Αμίλητα. Ιάκωβος Πολυλάς. Χάρρις. Νίκος Κογεβίνας. σελ. 37-43 Άλκης Παλαμάς. Angelika farfalla. Νίκη. Κρήτη Λ. Μαβίλης	
Απ' το περιβόλι των ρόδων του Saadi: ο Γυρισμός. Ροδόσταμα. Τα περιστέρια. Το άρωμα των Ρόδων. Το μάθημα. Ο ερωτευμένος δερβίσης.	σελ. 44-49

Franz Toussaint

Τέχνη και γράμματα
[Ανωνύμως]

σελ. 50-52

Τεύχος 4-6 (1913)

Κριτικά Σημειώματα: I.N. Γρυπάρης
Γρηγ. Ξενόπουλος

σελ. 53-59

Όσο μπορείς. Του μαγαζιού. Επήγα
Κ. Π. Καβάφης

σελ. 60

Φάουστ
Γκαίτε

σελ. 61-68

Από τα Βάλσαμα: επιθυμίες. Σαλώμη
Κ. Ν. Κωνσταντινίδης

σελ. 69

Χαροντικά: των προγόνων. Της μάνας. Του αγοριού. Του κοριτσιού. Μιας
ερωμένης άτυχης. Του νέου ήρωα
Κ.Δ.

σελ. 70-71

Από τους Παιάνες: στις αμαζόνες της Πλάβας. Ο μισεμός του νιόπαντρου
Τάκης Μπαρλάς

σελ. 72-73

Διωγμένη αγάπη
Δημοσθένης Ν. Βουτυράς

σελ. 74-87

Βούλγαροι
Κ. Ν. Κωνσταντινίδης

σελ. 88-89

Τέχνη και γράμματα
[Ανωνύμως]

σελ. 96-102

Τεύχος 1 (1914)

Δυο κομμάτια από τους "Βωμούς"
Κωστής Παλαμάς

σελ. 03-05

Λυσίου Γραμματικού Τάφος. Ευρίωνος Τάφος
Κ. Π. Καβάφης

σελ. 06

Σοννέτα: μνηστήρες. Δον Κιχώτης. Εταίρα. Σειρήνες. Παράπονο. Μοναχός.
Κολόμβος
Πετρούλα Ψηλορείτη

σελ. 07-10

Διηγήματα του Σαμψικεράμου: στο Φλαμ. Στο φως της καντήλας
Κ.Δ.

σελ. 11-21

Ο Διαβάτης. Γανυμήδης. Τραγούδι του Μωάμεθ. Σύνορα της ανθρωπότητας. Το στοιχίο Γκαίτε	σελ. 22-31
Μερικές ιδέες του κ. Γεωργίου Μπραντές Henri Albert	σελ. 32-42
Προσφορά στον Ήφαιστο: εγώ κ' ένα δέντρο. Εαρινή προσδοκία. Νυχτερινό τραγούδι. Γέλοιο βαθύ... Λεύκες. Ημέρες Οκτωβριανές... 16 Αυγούστου.σελ. 43-53 Μεσολόγγι. Γιάννενα. Εαρινός ύπνος. Ο ναός. Αμαδρυάδα. Πνοή φθινοπώρου. Sehnsucht. Πρωί. Ανοίξει στο λιμάνι. Άριστος Καμπάνης	
Για θυμήσου... Δημοσθένης Ν. Βουτυράς	σελ. 54-60
Μιστράς. Γορτυνία. Ρωμανός Διογένης Λέαντρος Παλαμάς	σελ. 61-62
Η Δάφνη (από «Τα γερατειά της Ελένης») Jules Lemaitre	σελ. 63-64
Από τα Βάλσαμα: ελπίδες. Απριλιάτικο Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 65
Rabindranath Tagore Victor Meyer Eckhardt	σελ. 66-70
Ποιητική Τέχνη Κωσταντίνος Χατζόπουλος	σελ. 71-73
Μουσική [Ανωνύμως]	σελ. 73-74
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 75-96
Τεύχος 2 (1914)	
Ταξίδι Λάμπρος Πορφύρας	σελ. 97
Πολυέλαιος Κ. Π. Καβάφης	σελ. 97
Βραδινά πένθη Μ. Μαλακάσης	σελ. 98-99
Ταξίδι Γκαίτε	σελ. 100-101

Από τα Βάλσαμα: κισσοστέφανο. Δροσιές. Σαν παραμύθι Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 102-103
Η άρρωστη πολιτεία Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 104-142
Η Παναγιά μας η παρηγορήτρα Paul Claudel	σελ. 143
Απ' τις «Νυχτερινές Μπαλλάντες» Paul Fort	σελ. 144
Προσφορά στον Ήφαιστο: Τα βράδια. Θέρος... Καταμεσήμερο. Το τραγούδι του σπιτιού μας. Αθήνα... Μούγγα. Οδύνη. Στίχοι για την πολυαγαπημένη. Τραγούδι της ειρήνης. Μελέμι. Λήθη. Μόνοι. Λυκόφως. Ανία. Τόνειρο του Σατύρου. Εσπερινός στοχασμός. Φθινοπωρινόν Άριστος Καμπάνης	σελ. 145-159
Από τες ραψωδίες. Προσευχή στη σκιά του λατρεμένου κι άξεχαστου Πίπη Σολάτση. Τάκης Μπαρλάς	σελ. 160-163
Στροφές. Ξεχασμοί. Σαπφικό Πίπης Σολάτσης	σελ. 164-166
Χωρίς δεσμά! Δημοσθένης Ν. Βουτυράς	σελ. 167-173
Ποητική Τέχνη Κωσταντίνος Χατζόπουλος	σελ. 174-176
Η Αραβική Ποίηση Wassef bey Ghali	σελ. 177-185
Paul Heyse Maurice Muret	σελ. 186-194
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 195-220
Τεύχος 3-4 (1914)	
Σήμερα τα λούλουδα. Δουλεύτρες ασπρομαντυλούσες. Αυγή. Από τους Καινούργιους Ίαμβους και Ανάπαιστους Κωστής Παλαμάς	σελ. 221-224
Ο Θεόδοτος Κ. Π. Καβάφης	σελ. 225
Παν. Ζωηφόρος. Σπαρτιάτης. Τρεχαντήρα. Πετώντας. Άγγελος Σικελιανός	σελ. 226-228

Από τα Βάλσαμα: χαμένο ταξείδι. Κατακόμβες Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 229
Του Διπλοηρευάμενου. Η πατινάδα του Δον Χουάν. Nel Camin Κ.Δ.	σελ. 233-234
Τραγούδι στον Υμηττό. Σε αττική παιδούλα Λέαντρος Παλαμάς	σελ. 235-237
Σοννέτο Μήτσης Καλαμάς	σελ. 237
Ο ποιητής και το πουλί Francis Jammes	σελ. 238-248
Δεύτεροι μύθοι της ζωής: Η προσευχή του λύκου Ι. Ζερβός	σελ. 249-256
Ο άρχοντας και η μικρή γυναίκα του Πετρούλα Ψηλορείτη	σελ. 257-268
Οι αλανιάριδες Δημοσθένης Ν. Βουτυράς	σελ. 269-309
Αττικές Ημέρες: Καισαριανή Τάκης Μπαρλάς	σελ. 310-313
Σαν θα πεθάνω Maurice Magre	σελ. 314-315
Συλλογισμός Charles Baudelaire	σελ. 316
Απ' τις μπαλλάντες του χωριού Paul Fort	σελ. 316
Ποητική τέχνη Κωσταντίνος Χατζόπουλος	σελ. 317-321
Εκλογαί από τα τραγούδια του ελληνικού λαού Ν. Γ. Πολίτης	σελ. 322-333
Ομάρ Καγιάμ Πάυλος Γνευτός	σελ. 334-335
Από τα Ρουπαιγιάτ του Ομάρ Καγιάμ Ομάρ Καγιάμ	σελ. 336-342
Εισαγωγή εις το "Κοινωνικό μας ζήτημα" Γ. Σκληρός	σελ. 343-358
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 359-394

Τεύχος 1-2 (1915)

- Α! Κάποια λόγια... Κύριε η εν πολλαίς αμαρτίαις. Μεσ' από τα κάγκελα... Χτες
βράδι... σελ. 01-04
Κωστής Παλαμάς
- Μια νύχτα. Θάλασσα του πρωϊού. Ζωγραφισμένα
Κ. Π. Καβάφης σελ. 05
- Μύθος
Άριστος Καμπάνης σελ. 06-07
- Ο καημός των ποδιών. Ο χορός του Πανός και της Οπώρας
Κ. Ι. Βάρναλης σελ. 08-11
- Από τα Βάλσαμα: οάσεις. Μοναστήρια. Έμπνευση
Κ. Ν. Κωνσταντινίδης σελ. 12-13
- Φεγγαροτράγουδο
Λέαντρος Παλαμάς σελ. 14
- Σονέτα μεταφρασμένα από τ'αγγλικά: πόσοι και πόσοι βάρδοι...
John Keats σελ. 15
- Σονέτα μεταφρασμένα από τ'αγγλικά: Ελλάδα
Oscar Wilde σελ. 15
- Διαβαίνω
Maurice Magre σελ. 16
- Ο τάφος μιας βυζαντινής αυτοκρατόρισσας στη Βαλέντια της Ισπανίας
Gustave Schlumberger σελ. 17-30
- Απόσπασμα από το "Κοινωνικόν μας ζήτημα"
Γ. Σκληρός σελ. 31-46
- Το τρίχENO γιοφύρι
Δ. Δέσποτας σελ. 47-48
- Τσιμισκής
Φώτος Ν. Πολίτης σελ. 49-109
- Κύκλοι της ανέμης: οι τρεις δουλεύτρες
Γιάννης Βλαχογιάννης σελ. 110-118
- Τεύχος 3-4 (1915)
- Το ταξείδι
Ζαχ. Παπαντωνίου σελ. 119-121
- Η μάχη της Μαγνησίας. Η δυσαρέσκεια του Σελευκίδου. Οροφέρνης. Μανουήλ
Κομνηνός σελ. 122-125

Κ. Π. Καβάφης	
Από τα Βάλσαμα: κρήνη. Λευκότη Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 126-127
Η ασπίδα του Ηρακλή ΗΣίοδος	σελ. 128-138
Εκεί που βγαίνει η ζάχαρη-Παραμύθι να παίζεται από παιδιά Γιάννης Βλαχογιάννης	σελ. 139-160
Εισαγωγή σε βιβλίο που θα γράφει για την αξία του Δημοτικισμού Μ. Τσιριμώκος	σελ. 161-166
Λορέντσος Μαβίλης Ν.Κ.	σελ. 167-171
Ο γέρο-Βασίλης Ιουλία Περσάκη	σελ. 172-174
Ο αγώνας του Δημοτικισμού Φίλιππος Δραγούμης	σελ. 175-181
Χάινε Παύλος Γνευτός	σελ. 182-194
Ποιητική Pierre Louys	σελ. 195-197
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 198-250
Τεύχος 1 (1922)	
Οδυσσέας Α. Γερανός	σελ. 1-41
Λουίζα Κώστας Ουράνης	σελ. 42-43
Η γυναίκα του πάρκου Κώστας Ουράνης	σελ. 44-46
Lucida Intervalla Μ. Μαλακάσης	σελ. 47
Ροδίλη Μυρτιώτισσα	σελ. 50-51
Κρυφά παράπονα Νίκος Σαντορινιός	σελ. 51

Αθηνά (Minerva) Joao de Barros	σελ. 48-49
Συμπόσιο. Τυμβωρύχος. Τεχνίτης. Τραγουδιστής Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 52-53
Δοκίμιο Κριτικό: Δημ. Ζαχαριάδης Τ. Μαλάνος	σελ. 54-66
Θυμάσαι. Από τα σβυσμένα. Πύργος Jean Barre	σελ. 67-68
Οι καταδικασμένοι Γλαύκος Αλιθέρησης	σελ. 69-75
Λογοτεχνική κίνηση [Ανωνύμως]	σελ. 76-90α
Τεύχος 2 (1922)	
Οδυσσεάς Α. Γερανός	σελ. 91-119
Πορτογάλοι ποιητές III: Augusto Gil Κώστας Ουράνης	σελ. 120-136
Στ' απόκεντρα Δημοσθένης Ν. Βουτυράς	σελ. 137-159
Σπιτάκι της βουνοπλαγιάς Μυρτιώτισσα	σελ. 160
Επιγράμματα: πλάνες Πέτρος Μάγνης	σελ. 161
Μες στον ονείρων μου τα Ηλύσια. Κέρασμα Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 162
Μέσα στην ομίχλη Γλαύκος Αλιθέρησης	σελ. 163
Οι αγάπες του Φαύνου. Στο φως του καντηλιού. Θέλω Fr. Mistral	σελ. 184-186
Ιστορία κωμικοτραγική Μ. Βάλσας	σελ. 186-188
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 189-218α

Τεύχος 3 (1923)

- Οι μαύρες μάσκες
Λ. Αντρέγιεβ σελ. 219-245
- Μηχανή γι ανθρώπους
Δημοσθ. Ν. Βουτυράς σελ. 246-270
- Πρόζες: η γαλάζια πέτρα. Το τραγούδι της Εύας. Το πεύκο. Οι ξεθωριασμένοι
καπάτσοι. Πώς πιάνεται η ασιγκάνικη ψυχή
Ν. Νικολαιδης σελ. 270-274
- Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι. Μελέτη
Γερασ. Σπαταλάς, Διονύσιος Σολωμός σελ. 275-317
- Μανούλα
Μυρτιώτισσα σελ. 318
- Ύμνος στην Άνοιξη
Κώστας Ουράνης σελ. 319-321
- Προσευχή στον ήλιο. Καλωσύνη. Απιστία
Κ. Ν. Κωνσταντινίδης σελ. 322-323
- Φθινοπωρινό
Γλαύκος Αλιθέρησης σελ. 325
- Ανθρώπινα και Θεία: από τους τόπους που προκρίνω
Γιάννης Μαιναλιώτης σελ. 326-328
- Ηλιοβασίλεμα στο Kerazur
Louis Tiercelin σελ. 328
- Κριτικό Δοκίμιο: η Γρυπαρική ποίηση
Τ. Μαλάνος σελ. 329-340
- Αντρέας Καρκαβίτσας
Γλαύκος Αλιθέρησης σελ. 341-344
- Τέχνη και γράμματα
[Ανωνύμως] σελ. 345-378α

Τεύχος 4 (1924)

- Οι μαύρες μάσκες
Λ. Αντρέγιεβ σελ. 379-407
- Ελεύθεροι πολιορκημένοι
Δ. Σολωμός, Γερ. Σπαταλάς σελ. 408-433
- Οι μυροφόρες γυναίκες
Νίκος Νικολαιδης σελ. 434-436

Ο τέταρτος Γλαύκος Αλιθέρσης	σελ. 437-443
Λυτρωμός Κώστας Ουράνης	σελ. 444-445
Φελλάχος. Γέροι. Μετάνοια. Αγνότη Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 446-447
Ανδρείκελα. Τάφοι Κ. Γ. Καρυωτάκης	σελ. 448-449
Από "Το βιβλίο της Μιράντας" Ιωαν. Μ. Παναγιωτόπουλος	σελ. 449
Το μυστικό του πύργου της αγάπης (Ρυθμικές πρόζες) Κ. Ν. Παππάς	σελ. 450-456
Miserere Jean Barre	σελ. 458
Στο Νίκο Σαντορινιό. Ταξιδιώτες. Σερενάτα. Η κουρασμένη αλκυόνα. Οι έγνοιες. Η στιγμή. Καταφύγιο Γιάγκος Περίδης	σελ. 459-462
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως] Τεύχος 5 (1924)	σελ. 463-490β
Από τα Μεγάλα Ειδύλλια Σ. Σκίπης	σελ. 2-8
Στον ποιητή Γλαύκο Αλιθέρση Κωστής Παλαμάς	σελ. 1
Το έργο του Κωσταντίνου Θεοτόκη Γερ. Σπαταλάς	σελ. 9-31
Από τα συντρίμια Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 32
Από τα "Πρωτοβρόχια" Rosario Teussi	σελ. 33
Ελισσάβητ Μούτσα Μαρτινέγγου (1801-1832) Γρηγ. Ξενόπουλος	σελ. 34-47
Αλέξαντρος Πάλλης Γλαύκος Αλιθέρσης	σελ. 48-53
Πολύ αργά. Το κυπαρίσσι. Το παρελθόν. Το μυστικό. Κλωνισμός. Μια προφητεία. Χωρισμός	σελ. 54-57

Γιάγκος Περίδης	
Λόγια στη σιωπή μου Μήτσος Ευαγγέλου	σελ. 58-60
Σκλάβοι δούλων Κώστας Τσαγκαράδας	σελ. 61-70
Η φιλοσοφία του Bergson Ευαγ. Παπανούτσος	σελ. 71-89
Τέχνη και γράμματα [Ανωνύμως]	σελ. 90-107
Τεύχος 6 (1925)	
Όλες τις αγάπες Κωστής Παλαμάς	σελ. 3-5
Πώς ζη ο ποιητής με το έργο του Κωστής Παλαμάς	σελ. 6-15
Από τις κριτικές γνώμες του Κ. Παλαμά Κωστής Παλαμάς	σελ. 16-21
Ο ποιητής για το έργο του Κωστής Παλαμάς	σελ. 22-26
Κ. Παλαμά: η Φοινικιά Γλαύκος Αλιθέρσης	σελ. 27-33
Από την Κρήνη Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 33
Οι ξένοι για τον Κωστή Παλαμά Eugene Clement, Dr Horvath Endre, D.C. Hesselring, Phileas Lebesgue	σελ. 34-56
Λίγες σκέψεις πάνω στο έργο του Κωστή Παλαμά Κ. Ν. Παππάς	σελ. 57-63
Κωστής Παλαμάς: ο ποιητής και ο άνθρωπος Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 63-76
Οι Έλληνες λόγιοι για τον Παλαμά Μπάμπης Αννινος, Μάρκος Αυγέρης, Παύλος Βαλδασερίδης, Θ. Βελλιανίτης	σελ. 77-104
Ωδή στον Κωστή Παλαμά Σωτήρης Σκίπης	σελ. 105
Από τα λυρικά αριστουργήματα του Κωστή Παλαμά Κωστής Παλαμάς	σελ. 106-116

Βιογραφικές σημειώσεις. Έργα του Παλαμά. Βιβλιογραφία	σελ. 117-120
Ολιγόστιχα [Ανωνύμως]	σελ. 121-126
Τεύχος 1 (1927)	
Νίκος Νικολαΐδης Γλαύκος Αλιθέρης	σελ. 03-10
Βιεννοπούλα Αλεξ. Πάλλης	σελ. 11
Τετράστιχα Σ.Μ.	σελ. 11
Από την Κρήνη Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 12
Χριστιανικά Σχεδιάσματα Ιωαν. Μ. Παναγιωτόπουλος	σελ. 13-15
Πίσω στην πατρίδα Τόλης Παγάνης	σελ. 16-18
Η πιο δυνατή Γ. Περίδης	σελ. 19-20
Καλλιτεχνικά Σημειώματα: Freiherr Prof. Hugo von Habermann Μίκης Ματσάκης	σελ. 21-26
Λογοτεχνική κίνηση [Ανωνύμως]	σελ. 27-51α
Τεύχος 2 (1927)	
Η κόμη της Βερενίκης Καλλίμαχος	σελ. 53-56
Οδυσσέας Alfred Tennyson	σελ. 56-58
Από την Κρήνη Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 59
Κώστας Βάρναλης Γλαύκος Αλιθέρης	σελ. 60-70
Ρυθμικές Ζωές	

Πόλυς Μοδινός	σελ. 71-74
Σ' ένα δέντρο Γερ. Σπαταλάς	σελ. 75-80
Τραγούδια Δημοτικά της Ζαγοράς Πηλίου Απόστολος Γ. Κωνσταντινίδης	σελ. 81
Από τη σύγχρονη ρωσική λογοτεχνία: Βορίς Σοκολωφ - Τρεις Ψευτοκόκκινοι Βορίς Σοκολωφ	σελ. 82-90
Λογοτεχνική κίνηση [Ανωνύμως]	σελ. 91-114α
Τεύχος 3 (1927)	
Φωτεινούλα Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 117-142
Stephan George Ε.Π.Π.	σελ. 143-147
Πιερώτος. Ο αλήτης. Οι ώρες. Η Ελισάβετ Άννα. Η κυρα-Γουίλλου. Στην κοιλιάδα. Οι προπάτορές μου John Drinkwater	σελ. 154-159
Λογοτεχνική κίνηση [Ανωνύμως]	σελ. 160-170β
Τεύχος 4 (1927)	
Σολωμού ανέκδοτα έργα Γερ. Σπαταλάς	σελ. 173-186
Τ' άλογο του σκακιού, Στο προαύλιο Μιχ. Δ. Στασινόπουλος	σελ. 187
Ύμνος Novalis	σελ. 188-189
Postuma (XXXIX-XL): αποστροφή. Το άσμα του μίσους Stecchetti	σελ. 190-193
Ο Ληστής Alfred Noyes	σελ. 194-197
Ματωμένο γέλιο Κ. Ν. Κωνσταντινίδης	σελ. 198-216
Ηδονίσματα αγοριών	

Κώστας Τσαγκαράδας

σελ. 217-222

Λογοτεχνική κίνηση
[Ανωνύμως]

σελ. 223-226

Στον κατάλογο δεν περιλαμβάνεται το υλικό των εξωφύλλων (διαφημίσεις, εικόνες, αφιερώσεις κ.α.).

Β) Κατάλογος συνεργατών της «Νέας ζωής» εκτός και εντός Αιγύπτου

Συνεργάτες έξω από την Αίγυπτο

Ανδρεάδης Α.	Μελετήματα. Με το ψευδώνυμο Α. Γερανός: Οδυσέας
Αννινος Μπάμπης	
Αποσπέρης Γιάννης	Κακλαμάνος Δημήτριος-Αλεξ. Παπαδιαμάντης
Αποστολίδης Ν.	Καλαμάς Μήτσος
Βάρναλης Κώστας	Καλομοίρης Μανώλης-Η Ελλ. Μουσική και τα ιδανικά της
Βενετοκλής Μίνως	
Βικέλας Δημήτρ.-Φίλιπ. Μάρθας	Καμπάνης Άριστος-Προσφορά στον Ήφαιστο
Βλαχογιάννης Γιάννης	Καρβούνης Νίκος
Βουτιεριδης Ηλίας	Καρζής Λίνος
Βουτηράς Δήμ.-Οι Αλανιάρηδες	Καρκαβίτσας Ανδρέας
Βώκος Γεράσιμος	Καρυωτάκης Κώστας
Γιαννόπουλος Περικλής	Κλεμάν Ευγένιος-Άρθρο του για τον Παλαμά
Γκόλφης Ρήγας	Κληρονόμος Θ.
Γρυπάρης Ιωάννης-Ποιήματα, Αισχύλου: Επτά επί Θήβας	Κούρτελη Αιμιλία
Δεβιάζης Σπύρος-Επτανήσιοι ποιητές: Γ. Τερτσέτης, Ν. Δελβινιώτης, Α. Μαρτελάος	Κουρτίδης Αριστοτέλης
Δελμούζος Αλέξανδρος	Κυπαρίσσης Ν.
Δραγούμης Φίλιππος	Κυπραίος Θ.
Δρακούλης Πλάτων	Λαμπελέτ Γ.
Ελευθερουδάκης Γ.	Λαμπρινόπουλος Γ.
Έντρα Χόρβαθ-Για τη γιορτή του Παλαμά	Λεμπέκ Φιλέας-Ο Κωστής Παλαμάς
Ευαγγελίδης Μαργαρίτης	Μαβίλης Λορέντζος
Ζερβός Ι.	Μαιναλιώτης Γιάννης
Ζητουνιάτης Πέτρος	Μαλακάσης Μιλτιάδης-ποιήματα και μελέτη για τον Paul Fort
Καζαντζάκης Νίκος-Με το ψευδώνυμο Πέτρος Ψηλορείτης: Κριτικά	Μαρτζώκης Στέφανος
	Μαρκοράς Γεράσιμος
	Ματθαιόπουλος Γ.

Μενάρδος Σίμος
Μπαρλός Τάκης
Μυρτιώτισσα
Νικολάου Κωστής
Νιρβάνας Παύλος-Το έργο του Παπαδιαμάντη-Μαρία η Πενταγιώτισσα, Όταν σπάσει τα δεσμά του (δράματα)-Κ. Χρηστομάνος (μελέτη)
Ξενόπουλος Γρ.-Πετριές στον ήλιο (διήγημα)-Στέφανος Μαρτζώκης, Ι. Ν. Γρυπάρης, Ελισάβετ Μουτσά Μαρτινέγκου (μελέτες)
Ουράνης Κώστας-ποιήματα και μελέτες για Πορτογάλους ποιητές
Παγάνης Τόλης
Παλαμάς Κωστής-ποιήματα-κριτικές και αυτοκριτικές
Παλαμάς Λέαντρος
Πάλλης Αλέξανδρος
Παλμιέρι Αυρήλιος-Για το τραγούδι των προσφύγων Παλαμά
Παναγιωτόπουλος Ι. Μ.
Παπαδιαμάντης Αλέξανδρος-διηγήματα
Παπαντωνίου Ζαχαρίας
Παρέρης Α.
Περσάκη Ιουλία
Πολέμης Ιωάννης-ποιήματα και μελέτη για τον Δ. Βικέλα
Πολίτης Φώτος-Τσιμισκής, έμμετρα τραγωδία
Πολυζωΐδης Αδαμάντιος
Ποριώτης Ν.
Πορφύρας Λάμπρος
Πορφυρογέννητος Κλήμης
Ροδοκανάκης Πλάτων
Ρουσέλ Λουδοβίκος-Για τον Παλαμά Σαντορινιός και Σαντοριναίος Ν.
Σαρακηνός Τάκης
Σημηριώτης Άγγελος
Σημηριώτης Γ.
Σιγούρος Μαρίνος-Καλλιμάχου: Η Κόμη της Βερανίκης
Σικελιανός Άγγελος
Σκίπης Σωτήρης
Σολάτσης Πίπης
Σπαταλάς Γεράσιμος-ποιήματα-μελέτες για τον Σολωμό και τον Κ. Θεοτόκη
Σταματόπουλος Κ.
Στασινόπουλος Μ.
Τανάγρας Άγγελος
Τσοκόπουλος Γ.
Φιλύρας Ρώμος
Χαριτάκης Κωστής
Χατζιδάκης Γ.
Χατζόπουλος Κωνσταντίνος-κριτικές για τον Κρυστάλλη, Παπαδιαμάντη, Αβάζον, Ουράνη, Ποριώτη, Μελά, Καμπούρογλου, Δροσίνη, Φάουστ, Φλομπέρ
Χόρν Παντελής-Οι Πετροχάρηδες και το Τιμιο σπίτι (δράματα)
Χρησιτίδης Ορέστης
Χρηστομάνος Κ.
Χριστίδης Τώνης
Ψηλορείτη Πετρούλα-(Γαλάτεια Αλεξίου Καζαντζάκη)-Εγώ-Όλοι εσείς, Η Φωτεινή του Ανεγνώστη, Κόκκινη Ζωή (μυθιστορήματα)-Με κάθε θυσία, Ο Άρχοντας και η μικρή γυναίκα του (δράματα)

Συνεργάτες μέσα στην Αίγυπτο

Αθανασιάδης Στέλιος

Αλιθέρσης Γλαύκος-(Μ.
Χατζηδημητρίου), ποιήματα-
διηγήματα-μελέτες: Αντρέας
Καρκαβίτσας, Αλ. Πάλλης, Κ.
Παλαμά: «Η Φοινικιά», Ν.
Νικολαΐδης, Κ. Βάρναλης-κριτικά
σημειώματα

Απόδημος (Ιωάννης Τσιμπής)

Βάλσας Μίμης (Δημ. Βαλσαμίδης)

Βέγας, (Γιατρός Μαν. Παρόδης)
ποιήματα

Βενετοκλής Δημήτριος

Γιανναγκάς Γεννάδιος

Γκίκας Ιωάννης-Ο Μαέστρος-
διηγήματα-κριτικές

Γλύπτης Γεώργιος

Γνευτός Παύλος-ποιήματα-κριτικές

Δέλτας Κωνστ. (Γιατρός) ποιήματα

Δέσποτας Δημ.-Δημοτ. της Ρόδου

Δία Ηλίας-Αραβική ποίηση

Ευαγγέλου Μήτσος

Ευσταθίου Ν.

Ζάγρας Πήλιος (Α. Κωνσταντινίδης),
διηγήματα-σημειώματα

Ζαχαριάδης Δημ.-ποιήματα-κριτικές

Καβάφης Κ.-ποιήματα-κριτική για το
τραγουδι της τάβλας Μ. Αυγέρη

Καραβίας Νίκος

Καραβίας Στάθης

Κάσδαγλης Αλέξανδρος

Κασιμάτης Γιάννης (Στέφης
Αλεξανδρινός) ποιήματα-κριτικά
σημειώματα

Κασιμάτης Κ. (Γιατρός)

Κύτικας Δ.-Αιγυπτιολογία

Κωνσταντινίδης Κ. Ν.-ποιήματα-
διηγήματα-μελέτες: Το έργο του
Γκίκα, Κ. Παλαμάς-κριτικά
σημειώματα-δράματα: Η Φωτεινούλα,
Το Ματωμένο Γέλιο

Λαρδής Θ.

Λιάτσης Σ.

Λυρίτης Γ.

Μάγνης Πέτρος: (Κ. Γ.
Κωνσταντινίδης) ποιήματα

Μαλάνος Τίμος-μελέτες: Δ.
Ζαχαριάδης, Κ. Ουράνης. Ι. Ν.
Γρυπάρης-κριτικά σημειώματα

Μανταδάκης Πέτρος

Ματσάκης Μίμης

Μοδινός Πόλυς-πεζά ποιήματα

Μοσχίδης Α.-ιστορικά μελετήματα

Μοσχονάς Δημ.

Νικολαΐδης Νίκος-διηγήματα

Νικολάου Κωστής

Νικολούδης Θ.

Παγώνης Κ. Θ.-επιστημονικές μελέτες

Παγώνης Κ. Ι.-θρησκευτικές μελέτες

Παναγιωτάτου Αγγελική

Παπαζαφειρόπουλος Χρ.-Το θέατρο
του Ίψεν, μελέτη

Παπαζής Κ.

Παπανούτσος Ευ.-μελέτες: Bergson,
Stephan George-κριτικά σημειώματα-
ιδεολογικές συζητήσεις

Παππάς Κ. Ν.-μελέτες: Κωστής
Παλαμάς: Το θέατρο Κ. Ν.
Κωνσταντινίδη, Πετρούλα Ψηλορείτη-
κριτικά σημειώματα

Πάργας Στέφανος

Παυλίδης Βάσος

Πετρίδης Γιώργος-μελέτη: Αναστ.
Χρηστομάνος-κριτικά σημειώματα

Πετρίδης Παύλος-μελέτες: Κ. Π.
Καβάφης, Άμιελ-Ιδεολογικές
συζητήσεις με Γ. Σκληρό, Ευ.
Παπανούτσο-κριτικά σημειώματα

Πιερίδης Γιάγκος-πεζοτράγουδα

Ρετόρε Φελίξ-Ιταλική φιλολογία

Σαραφίδης (Γιατρός)

Σκληρός Γ. (Γ. Κωνσταντινίδης)-
Κοινωνιολογία-ιδεολογικές συζητήσεις

Συμεωνίδης Πέτρος

Συναδινός Αυγουστίνος

Τσαγκαράδας Κώστας-διηγήματα-
κριτικά σημειώματα

Φραγκίσκος Ισίδωρος

Χαριτάκης Γ.-μελέτες: Το εθνικό
θέατρο, Καβάφης

Χριστοφίδης Λουκάς-δοκίμιο: Δ. Π.
Ταγκόπουλος

(Κωνσταντινίδης, 1963, σ. 77-80)

Συμπεράσματα

Το περιοδικό «Νέα Ζωή» (1904-1927), αποτελεί αδιαμφισβήτητα το μακροβιότερο λογοτεχνικό περιοδικό της ιστορίας του έντυπου περιοδικού τύπου του ελληνισμού της Αιγύπτου και δη του αλεξανδρινού. Μαζί με τα «Γράμματα» (Στέφανος Πάργας, 1911 – 1921), έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στην εξέλιξη των ελληνικών γραμμάτων στην Αίγυπτο.

Ιδρύθηκε τον Σεπτέμβριο 1904 από μία ομάδα νέων, που μόλις είχαν τελειώσει το γυμνάσιο και μαζί με τον γυμναστή τους Αντ. Κόκκινο είχαν δημιουργήσει τέσσερις μήνες πριν, την 1^η Μαΐου, τον ομώνυμο φιλολογικό σύλλογο, συγκεντρωμένοι στην αίθουσα του αθλητικού συλλόγου «Μίλων» (Πολίτης, 1930).

Ο ανώτερος σκοπός του περιοδικού ήταν η λογοτεχνία. Υπογραμμίζεται, συχνά, στην αρχή της ενότητας «Λογοτεχνική Κίνηση», ότι η «Νέα Ζωή» δεν ανήκει σε κόμματα και ότι θα υποστηρίξει κάθε έργο και οποιοδήποτε, αρκεί να παρουσιάζει στοιχεία ανώτερης τέχνης. Επίσης, τονίζεται ότι η κριτική της θα είναι δίκαιη και ειλικρινής με στόχο να φωτίσει περισσότερες μορφές των Ελληνικών Γραμμάτων.

Παρακολουθούσε την πνευματική και την καλλιτεχνική κίνηση (θεατρικές παραστάσεις, εκθέσεις ζωγραφικής) όχι μόνο του ελλαδικού χώρου αλλά και των άλλων ευρωπαϊκών χωρών, που αποτελούσαν τον πυρήνα κάθε πνευματικής δραστηριότητας. Αναφέρεται σε όλες τις νέες εκδόσεις συγγραμμάτων ελληνικών και ξένων και όλες τις εκδηλώσεις και τους εορτασμούς προς τιμήν μεγάλων διεθνών φυσιογνωμιών του πνεύματος και της επιστήμης. Το πλήθος των συνεργασιών με συνεργάτες εκτός και εντός Αιγύπτου, των μελετών και των κριτικών πάμπολλων έργων που γράφτηκαν για το περιοδικό (κατάλογος περιεχομένων- κατάλογος συνεργατών εκτός και εντός Αιγύπτου), μαρτυρούν το φιλολογικό εύρος, τη λογοτεχνική αξία και τον καθοριστικό ρόλο που διαδραμάτισε στην πνευματική κίνηση της εποχής που εκδίδεται. Σε αυτήν την εποχή, έζησε ένας από τους μεγαλύτερους ποιητές του ελληνισμού, αλλά και της παγκόσμιας λογοτεχνίας, ο αλεξανδρινός Κ.Π. Καβάφης (29 Απριλίου 1863-29 Απριλίου 1933), ο οποίος την σφράγισε με την προσωπικότητα και το έργο του.

Άξιες λόγου είναι οι συνεργασίες που εξασφάλισε το περιοδικό με κορυφαίους διανοούμενους και λογοτέχνες, οι οποίες το καθιέρωσαν στον χώρο του λογοτεχνικού περιοδικού. Πολύτιμη υπήρξε η συνεργασία του με τον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη, με πρώτη δημοσίευση του διηγήματος «Ξομπλιάστρα», το 1906. Επίσης, δημοσιεύτηκε σε συνέχειες και μόνο στη «Νέα Ζωή» αποκλειστικώς, το μυθιστόρημα «Τα Ρόδινα Ακρογιάλια». Εξίσου σημαντικές, υπήρξαν οι συνεργασίες με τον Αριστοτέλη Καμπάνη, τον Κωστή Παλαμά, την Πετρούλα και τον Πέτρο Ψηλορείτη (Γαλάτεια Καζαντζάκη, Νίκος Καζαντζάκης) και τον Κώστα Καρυωτάκη.

Το εντευκτήριο της «Νέας Ζωής» αποτέλεσε σημείο συνάντησης μεγάλων μορφών των γραμμάτων, της τέχνης και της επιστήμης. Το επισκέφθηκαν ο Π. Γιαννόπουλος, ο Σ. Σκίπης, η Κυβέλη, Μ. Κοτοπούλη, ο Κλ. Τριανταφύλλου (Αττίκ), ο Κλ. Ροδοκανάκης. Σπουδαία ήταν η συνάντηση των Νεοζωιστών με τον Ελευθέριο Βενιζέλο, ο οποίος τους συνεχάρει για το εξαιρετικό έργο που επιτελούν στο χώρο των τεχνών και των γραμμάτων. Στις 12 Απριλίου 1912, το περιοδικό δεξιώθηκε επίσημα την Κυβέλη, η οποία αφιέρωσε στη «Νέα Ζωή» μια παράσταση στο θέατρο «Αλάμπρα». Επίσης, παρέθεσε δείπνο στον Βλ. Γαβριηλίδη, στο οποίο ο Καβάφης απήγγειλε το «Γέρο» και τα «Κεριά». Κατά τη δεύτερη περίοδο, δείπνα παρατέθηκαν στον Σ. Σκίπη και τη Μαρίκα Κοτοπούλη. Ακόμη, αξίζει εδώ να σημειωθεί ο εορτασμός των φιλολογικών πενήνταχρονων του Κωστή Παλαμά, και η επίσκεψη επιτροπής του συλλόγου στην έπαυλη, όπου διέμενε ο Ραμπιντρανάθ Ταγκόρ, ο οποίος εξέφρασε την έκπληξή του για τη συνέχιση της ελληνικής παράδοσης στην πόλη των Πτολεμαίων.

Επιπρόσθετα, στο εντευκτήριο διοργανώθηκαν μια σειρά από δημόσιες διαλέξεις, οι οποίες σημείωσαν μεγάλη επιτυχία, με τη συρροή ανθρώπων των γραμμάτων και της επιστήμης και πολλών φιλομουσών ακροατών. Επίσης, διοργανώνονται μέσα στο εντευκτήριο φιλολογικές βραδιές.

Ακόμη, οφείλουμε να υπογραμμίσουμε τη συμβολή του περιοδικού στον αγώνα του δημοτικισμού, έστω και με μια συντηρητική μορφή, στα πρώτα χρόνια της δράσης του. Οι διαμάχες που έλαβαν χώρα στα πρώτα χρόνια έκδοσης του περιοδικού οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στις διαφορετικές αντιλήψεις της συντακτικής επιτροπής στο γλωσσικό ζήτημα, γεγονός που ανάγκασε πολλούς να αποχωρήσουν από το περιοδικό και να ιδρύσουν νέο περιοδικό για να μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις

τους χωρίς περιορισμούς. Οι διαφορετικές αντιλήψεις πάνω στο γλωσσικό ζήτημα μπορεί να συμπίπτουν και με διαφορές σε ιδεολογικές κατευθύνσεις.

Το περιοδικό «Νέα Ζωή», όπως και ολόκληρη η εκδοτική δραστηριότητα, κυρίως της Αλεξάνδρειας, αποτελούν ιστορικό τεκμήριο της δράσης του παροικιακού ελληνισμού στην Αίγυπτο. Η έξαρση της εκδοτικής κίνησης και του έντυπου τύπου, ιδιαίτερα στην Αλεξάνδρεια, οφείλεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στην εύρωστη οικονομικά ελληνική παροικία. Ιδίως, στα χρόνια που εκδίδεται το περιοδικό (1904-1927), η Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας βρίσκεται στην ακμή της και ο ελληνισμός της Αιγύπτου γενικότερα, διαπρέπει σε όλους τους τομείς.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Γιαλουράκης, Μ. (1967). *Η Αίγυπτος των Ελλήνων: συνοπτική ιστορία του ελληνισμού της Αιγύπτου*. Αθήνα: Μητρόπολις.

Δασκαλόπουλος, Δ. (1990). *Λογοτεχνικά περιοδικά της Αλεξάνδρειας (1904-1953)*. Αθήνα: Διάττων.

Εμίρης, Γ. Η. & Πατούνη, Ο. (Επιμ.) (2000). *Οι Έλληνες της Αιγύπτου – Η άλλη πλευρά της Μεσογείου – Έκθεση*. Αθήνα: Δήμος Αθηναίων, Πολιτιστικός Οργανισμός σε συνεργασία με το ΕΛΙΑ.

Κωνσταντινίδης, Κ. Ν. (1963). *Η ζωή της «Νέας Ζωής»*. Αλεξάνδρεια.

Μιχαηλίδης, Ε. (1972). *Πανόραμα, ήτοι εικονογραφημένη ιστορία του δημοσιογραφικού περιοδικού τύπου της Αιγύπτου υπό Αιγυπτιωτών Ελλήνων (1862-1972)*. Αλεξάνδρεια.

Ουράνης, Κ. (1955). *Δικοί μας και ξένοι*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας.

Πολίτης, Α. Γ. (1930). *Ο ελληνισμός και η νεωτέρα Αίγυπτος* (Τόμ. Β). Αλεξάνδρεια-Αθήνα: Γράμματα.

Σουλογιάννης, Ε. (1994). *Η ελληνική κοινότητα Αλεξάνδρειας 1843 – 1993*. Αθήνα: Εταιρεία Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου.

Τομαρά – Σιδέρη, Μ. (2011). *Οι Έλληνες του Καΐρου* (2^η έκδ.). Αθήνα: Κέρκυρα.

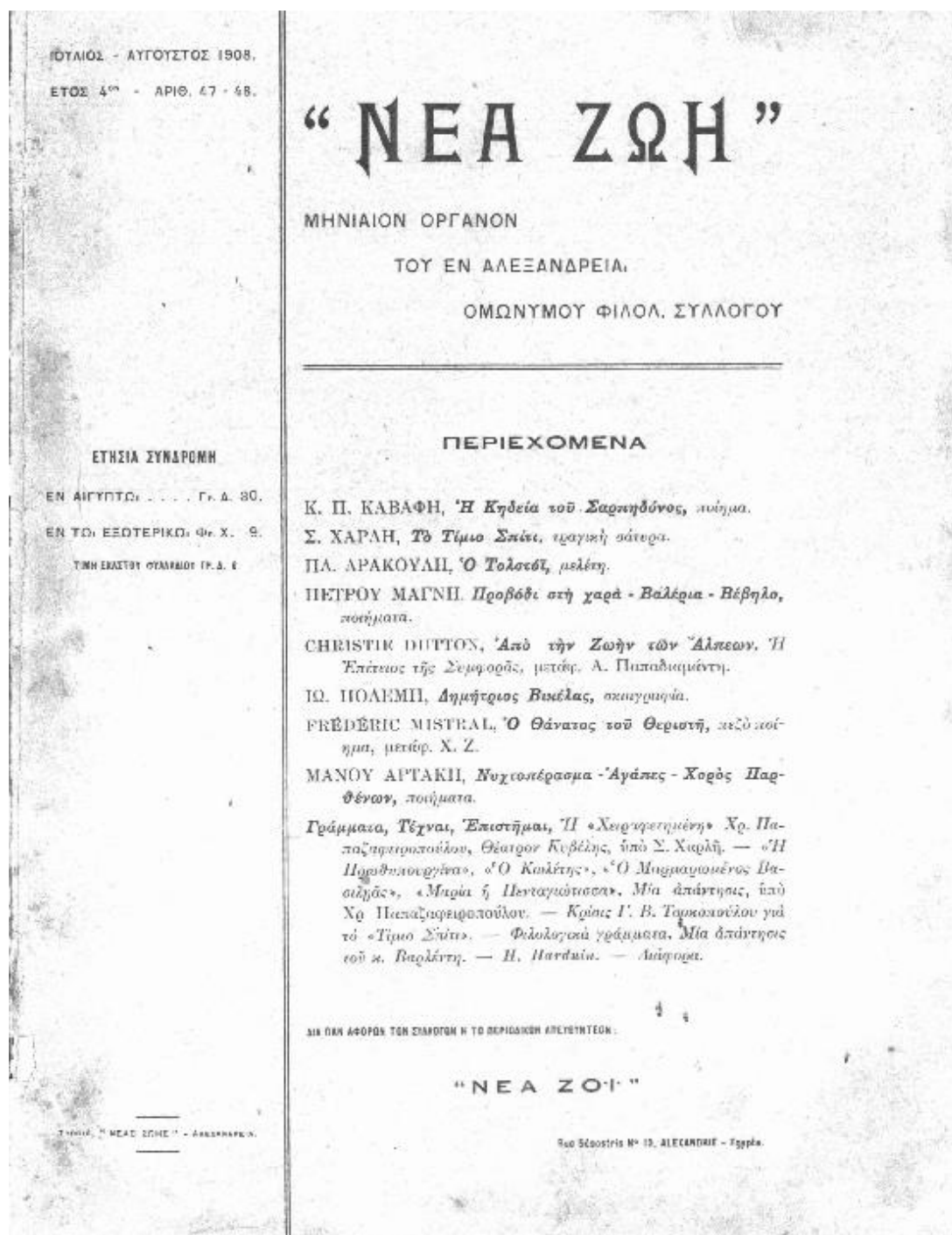
Χατζηφώτης, Ι. Μ. (1999). *Αλεξάνδρεια – Οι δύο αιώνες του νεότερου ελληνισμού (19^{ος} – 20^{ος} αιώνες)*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

https://kosmopolis.library.upatras.gr/index.php/nea_zoi/issue/archive

<https://ekalexandria.org/>

Παράρτημα

1. Εξώφυλλα του περιοδικού

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ

ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΑ ΤΟΥ

ΝΕΑ ΖΩΗ - ΑΡ. 6 - ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ.

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΤΕΥΧΟΣ 2.

ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ Γρ. & Δ. 12.
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΝΑΔΑ ΔΡΑΚ. 10.